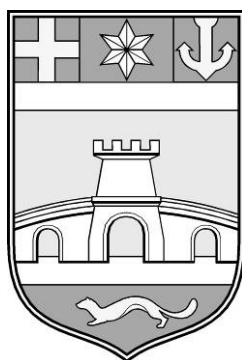

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU U
GOSPODARSTVU NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *Hrvatska gospodarska komora
Županijska komora Osijek*
- *Upravni odjel za gospodarstvo i
regionalni razvoj
Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni
razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, veljače 2013.

SADRŽAJ

UVOD	1
1. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA ŽUPANIJE U 2011. GODINI I I-IX 2012. GODINE	1
1.1. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini.....	1
1.2. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije za razdoblje I-IX 2012. godine.....	8
2. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ŽUPANIJE.....	12
2.1. Struktura izvoznih i uvoznih proizvoda u 2011. godini.....	14
2.2. Vanjskotrgovinska razmjena za razdoblje I-IX. 2012. godine.....	16
3. INSOLVENTNOST	19
4. STEČAJEVI.....	20
5. ZAPOSLENOST I PLAĆE.....	20
6. NEZAPOSLENOST	23
7. POLJOPRIVREDA I PREHRAMBENA INDUSTRIJA	27
7.1. Biljna proizvodnja.....	28
7.2. Stočarska proizvodnja.....	29
8. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	32
8.1. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića	32
8.2. Mlinsko-pekarska industrija.....	32
8.3. Industrija šećera	32
8.4. Industrija ulja	33
8.5. Industrija stočne hrane	33
8.6. Ostala prerađivačka industrija.....	33
8.7. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. i I-IX.2012. godine	34
9. TEKSTILNA I KOŽARSKA INDUSTRIJA.....	35
10. PRERADA DRVA, PROIZVODI OD DRVA I PROIZVODNJA NAMJEŠTAJA	37
11. PROIZVODNJA PAPIRA, PROIZVODA OD PAPIRA I TISKANJE	39
12. METALOPRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA I STROJOGRADNJA	41
13. KEMIJSKA INDUSTRIJA	44
14. INDUSTRIJA GRAĐEVINSKOG MATERIJALA	45
15. GRAĐEVINARSTVO	47
16. MALO GOSPODARSTVO	48
16.1. Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva.....	52
16.1.1. Projekt "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu.....	53
16.1.2. Projekt "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje".....	54
16.1.3. Projekt "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009.	56
16.2. Poticanje osnivanja i ciljevi razvoja poduzetničkih zona.....	57

17. PROMET	58
17.1. Cestovni promet.....	60
17.1.1. Cestovni teretni promet	60
17.1.2. Cestovni prijevoz putnika.....	61
17.1.3. Gradski i prigradski promet.....	61
17.2. Željeznički promet	62
17.3. Riječni promet.....	62
17.3.1. Luka Tranzit Osijek d.o.o.....	63
17.4. Zračni promet.....	63
18. TURIZAM	64
18.1. Smještajni kapaciteti.....	64
18.2. Prirodni resursi	65
19. TRGOVINA.....	68
19.1. Financijski pokazatelji poslovanja	68
19.2. Izvoz-uvoz.....	69
ZAKLJUČAK	70
PRILOG - TABLICE	73

INFORMACIJA O STANJU U GOSPODARSTVU NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

U pripremi Informacije o stanju u gospodarstvu na području Osječko-baranjske županije korišteni su službeni podaci Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske; Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područni ured Osijek; Financijske agencije i drugih službenih institucija, kao i materijali prikupljeni od strane stručnih službi koje su pripremale navedenu Informaciju.

Prvi dio Informacije o stanju u gospodarstvu na području Osječko-baranjske županije prikazuje rezultate poslovanja cjelokupnog gospodarstva Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija), kao što su financijski rezultati poslovanja prema statističkim izvještajima koji se predaju Financijskoj agenciji, vanjskotrgovinska razmjena, stanje insolventnosti pravnih osoba, stečajevi, te pokazatelji zaposlenosti i nezaposlenosti na području Županije.

Kako Ured državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, Služba za gospodarstvo, Odsjek za statistiku više ne raspolaže podacima o industrijskoj proizvodnji na razini nižoj od državne, odnosno podaci se više ne obrađuju na razini Županije već samo na razini Republike Hrvatske, od 2009. godine nismo u mogućnosti dati pregled podataka o fizičkom obujmu industrijske proizvodnje na razni Županije. Primjenom nove Nacionalne klasifikacije djelatnosti, Odsjek za statistiku ne raspolaže metodologijom i ponderским sustavom za bilo kakvu obradu podataka, a niti se u Državnom zavodu za statistiku industrijska proizvodnja obrađuje na nižoj razini od državne.

U drugom dijelu Informacije o stanju u gospodarstvu na području Osječko-baranjske županije sadržan je pregled stanja u pojedinim djelatnostima gospodarstva zastupljenim u Županiji, kako slijedi: poljoprivreda i prehrambena industrija, tekstilna i kožarska industrija, prerada drva, proizvodi od drva i proizvodnja namještaja, proizvodnja papira, proizvoda od papira i tiskanje, metaloprerađivačka industrija i strojogradnja, kemijska industrija, industrija građevinskog materijala, građevinarstvo, te podatke vezane uz malo gospodarstvo, promet, turizam i trgovinu.

Informacija o stanju u gospodarstvu na području Osječko-baranjske županije popraćena je i nizom tablica i grafikona na osnovi kojih se mogu donositi pravovaljani zaključci i eventualna predviđanja za slijedeće razdoblje.

1. FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA PODUZETNIKA ŽUPANIJE U 2011. GODINI I I-IX. 2012. GODINE

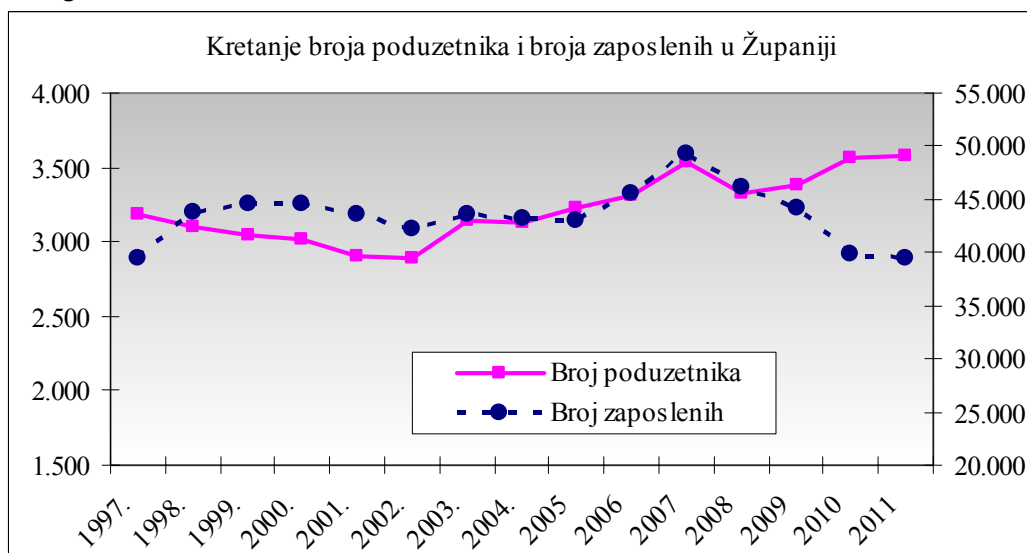
1.1. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini

Financijskoj agenciji godišnje financijske izvještaje o poslovanju poduzetnika za razdoblje I-XII. 2011. godine na području Županije predalo je 3.575 trgovačkih društava s 39.506 zaposlenih. Od ukupnog broja poduzetnika 21 su bila velika, 72 srednje velika i 3.482 mala poduzetnika.

Prema djelatnostima (Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.-NKD 2007) najveći broj poduzetnika, njih 1.155 bilo je iz djelatnosti trgovine, u prerađivačkoj industriji 488 poduzetnika, stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima 476 poduzetnik, građevinarstvu 395, poljoprivredi 194, djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 159 prijevozu i skladištenju 135, ostalim uslužnim djelatnostima 117, informacijama i komunikacijama 109 (tablica 3).

Grafikon 1. prikazuje kretanje broja "živih" poduzeća na području Županije za razdoblje od 1997. do 2011. godine, te broj zaposlenih u tim poduzećima (pod "živim" se podrazumijevaju poduzeća koja su predala godišnje financijske izvještaje o poslovanju).

Grafikon 1. Kretanje broja poduzetnika i broja zaposlenih u županiji za razdoblje od 1997. do 2011. godine

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U 2011. godini u Županiji bilo je registrirano 5.694 trgovačka društva, od kojih su 4.424 aktivna, što čini 3,8% u ukupnom broju trgovačkih društava u Republici Hrvatskoj (tablica 1.).

Tablica 1. Struktura poslovnih subjekata u Republici Hrvatskoj i Županiji u prosincu 2011. godine

	Pravne osobe – ukupno		Trgovačka društva		Poduzeća i zadruge		Ustanove, tijela, udruge, fondovi i organizacije		Obrt i slobodna zanimanja
	Registrirane	Aktivne	Registrirana	Aktivna	Registrirani	Aktivni	Registrirani	Aktivni	
Republika Hrvatska	283.932	128.930	154.911	108.931	66.546	2.041	62.475	17.958	90.751
Županija	11.247	5.492	6.042	4.150	590	150	4.615	1.192	4.460
Udio Županije u RH u %	3,96	4,26	3,90	3,81	0,89	7,35	7,39	6,64	4,91

Izvor: Priopćenje broj 11.1.2/2 od 14. veljače 2011., Državni zavod za statistiku

U tablici 2. dan je pregled broja poduzetnika, zaposlenih i financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini u odnosu na 2010. godinu. Iz prikazanih podataka vidljivo je da su ukupni prihodi bili veći za 9,8% u odnosu na 2010. godinu, ukupni rashodi za 7,1%, investicije u dugotrajnu imovinu za 18,1%, dobit 30,5%. Istovremeno je gubitak bio manji za 22,6% u odnosu na 2010. godinu, ostvaren je negativan konsolidirani financijski rezultat u iznosu od 531 milijun kuna što je za 50,5% manje u odnosu na 2011. godinu. Broj poduzetnika bio je veći za 5,6%, a prosječne mjesečne neto plaće 4,5%.

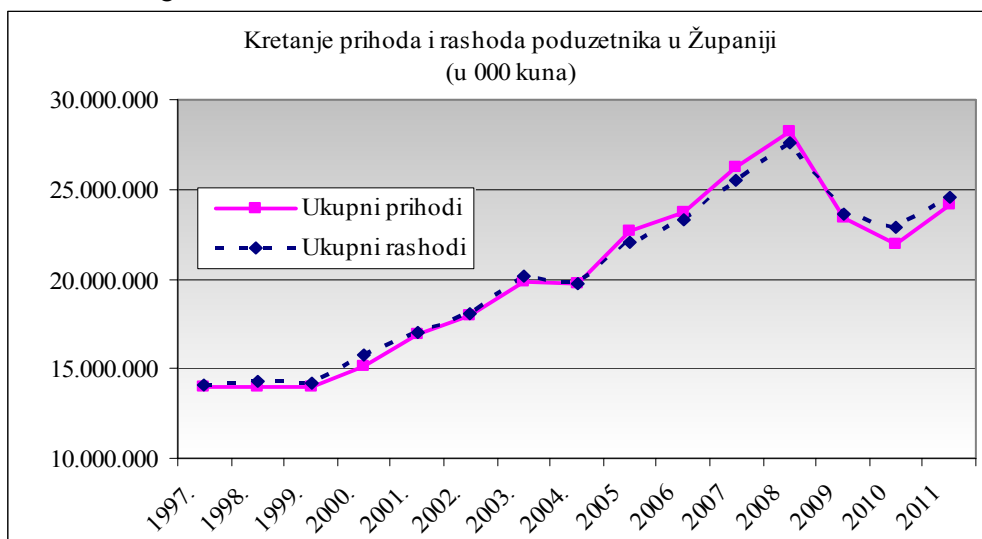
Tablica 2. Pregled broja poduzetnika, broja zaposlenih i financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini

Elementi	financijski rezultati u milijunima kuna	
	2011.	Indeks 2011/2010.
Broj poduzetnika	3.575	105,6
Broj zaposlenih	39.506	99,3
Ukupni prihodi	24.090	109,8
Ukupni rashodi	24.530	107,1
Dobit razdoblja	737	130,5
Gubitak razdoblja	1.268	77,4
Konsolidirani financijski rezultat	-531	49,5
Investicije u dugotrajnu imovinu	1.949	118,1
Prosječne mjesečne neto plaće	3.912	104,5

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Grafikon 2. prikazuje kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzetnika Županije za razdoblje od 1997. do 2011. godine.

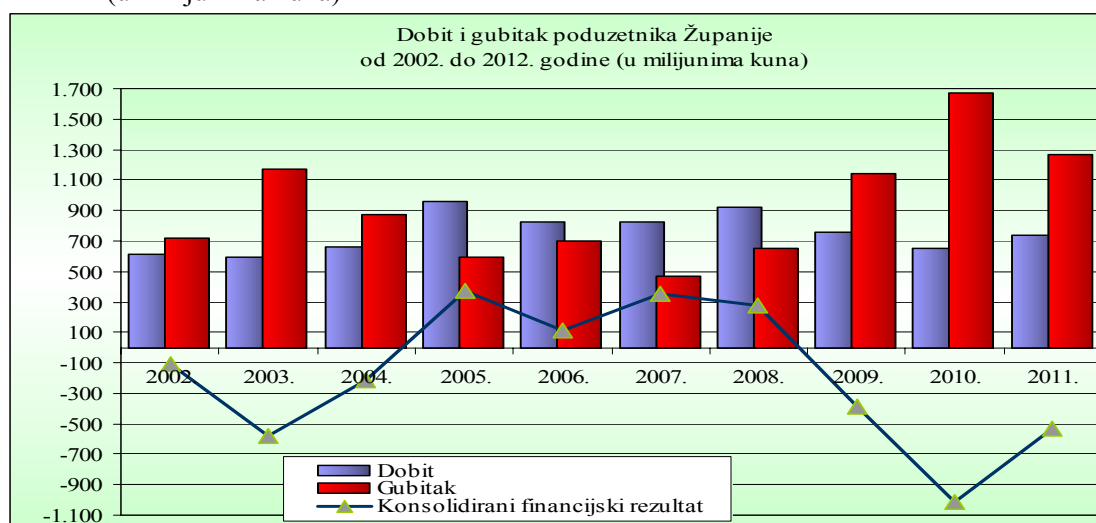
Grafikon 2. Kretanje ukupnih prihoda i ukupnih rashoda poduzetnika Županije za razdoblje od 1997. do 2011. godine

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Grafikon 3. prikazuje kretanje ostvarene dobiti i gubitaka poduzetnika Županije za razdoblje od 2002. do 2011. godine. Vidljiv je trend rasta gubitka i pada dobiti u razdoblju od 2008. do 2010. godine zaustavljen je 2011. godine kada gubitak pada, a dobit raste, ali nedovoljno da bi se ostvario pozitivan financijski rezultat. Najveća zabilježena dobit u promatranim godinama bila je 2005. godina, a gubitak 2010. godine, dok je najveća pozitivna razlika dobiti i gubitka bila u 2007. godini, a negativna u 2010. godini.

Grafikon 3. Kretanje ostvarene dobiti i gubitka poduzetnika za razdoblje od 2002. do 2011. godine (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 3. prikazuje financijske rezultate poslovanja poduzetnika u 2011. godini s područja Županije prema djelatnostima. Najveći udio u ukupnim prihodima imala je prerađivačka industrija s 27,1%, zatim trgovina s 24%, poljoprivreda s 22,4% i građevinarstvo s 12,9% (tablica 3.).

Najveći udio u ukupno ostvarenoj dobiti (737 milijuna kuna) u 2011. godini imale su prerađivačka industrija s 24,5%, poljoprivreda s 21,2%, trgovina s 16%, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s 15,2% i građevinarstvo s 8,8%. Gubitak je iznosio 1,27 milijardi kuna, od čega se 41,3% odnosilo na prerađivačku industriju, 14,7% građevinarstvo, 12% trgovinu, 10,2% stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, 8,6% poljoprivredi i ostalo.

Većina djelatnosti zastupljenih u Županiji tijekom 2011. godine ostvarila je negativan financijski konsolidirani rezultat: prerađivačka industrija 344 milijuna kuna, građevinarstvo 121 milijuna kuna, prijevoz i skladištenje 44 milijun kuna, trgovina 34 milijuna kuna, djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane 32 milijuna kuna i ostalo. Pozitivno su poslovale poljoprivreda 48 milijuna kuna, opskrba vodom i gospodarenje otpadom 25 milijuna kuna, informacije i komunikacije 9 milijuna kuna.

Tablica 3. Pregled broja poduzeća, prosječnog broja zaposlenih i financijskih rezultata poslovanja u gospodarstvu Županije prema djelatnostima u 2011. godini

iznos ukupnog prihoda, dobiti, gubitka i konsolidiranog financijskog rezultata u milijunima kuna

Djelatnost	Broj poduzeća	Prosječan broj zaposlenih			Ukupni prihodi			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Kons. fin. rezult.
		2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	194	4.408	96,1	11,2	5.396	125,3	22,4	157	154,2	21,2	109	90,8	8,6	48
Rudarstvo i vađenje	3	123	109,8	0,3	54	159,9	0,2	0	65,4	0,0	0	271,4	0,0	0
Prerađivačka industrija	488	12.617	97,1	31,9	6.532	110,5	27,1	180	166,4	24,5	524	49,5	41,3	-344
Opskrba električnom energijom, plinom, parom	14	136	99,3	0,3	415	98,1	1,7	0	-	0,0%	19	505,8	1,5	-19
Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom	47	1.658	106,3	4,2	594	110,7	2,5	32	97,6	4,3	7	82,5	0,5	25
Građevinarstvo	395	6.620	102,6	16,8	3.097	111,8	12,9	65	97,6	8,8	187	111,8	14,7	-121
Trgovina	1.155	6.442	96,3	16,3	5.771	96,1	24,0	118	103,5	16,0	152	119,9	12,0	-34
Prijevoz i skladištenje	135	1.416	101,6	3,6	548	106,0	2,3	10	88,1	1,3	54	102,9	4,2	-44
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	159	1.267	99,1	3,2	252	113,8	1,0	19	100,4	2,5	50	135,0	4,0	-32
Informacije i komunikacije	109	642	99,7	1,6	159	114,4	0,7	15	168,1	2,0	6	41,1	0,5	9
Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	26	95	92,2	0,2	30	77,5	0,1	4	226,2	0,5	1	185,7	0,1	2
Poslovanje nekretninama	59	174	109,4	0,4	64	95,2	0,3	2	29,0	0,3	16	193,3	1,3	-14
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	476	1.846	106,1	4,7	858	129,8	3,6	112	167,1	15,2	129	429,2	10,2	-17
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	85	983	112,5	2,5	118	100,1	0,5	8	59,3	1,1	4	281,9	0,3	4
Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	1	2	0,0	0,0	0	0,0	0,0	0	75,8	0,0	0	-	0,0	0
Obrazovanje	46	171	103,6	0,4	23	118,4	0,1	2	214,4	0,2	1	81,7	0,1	0
Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	47	308	95,4	0,8	41	100,4	0,2	4	135,6	0,6	3	81,4	0,3	1
Umjetnost, zabava i rekreacija	19	179	104,7	0,5	62	121,7	0,3	4	120,6	0,6	4	557,9	0,3	0
Ostale uslužne djelatnosti	117	419	104,2	1,1	75	106,0	0,3	6	101,0	0,8	2	73,8	0,1	4
Ukupno gospodarstvo Županije	3.575	39.506	99,3	100,0	24.090	109,8	100,0	737	130,5	100,0	1.268	77,4	100,0	-531

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 4. Pregled broja poduzeća, broja zaposlenih i financijskih rezultata poslovanja u pojedinim djelatnostima prerađivačke industrije Županije u 2011. godini

iznos ukupnog prihoda, dobiti, gubitka i konsolidiranog financijskog rezultata u milijunima kuna

Šifra djel	Djelatnost	Broj poduz eća	Prosječan broj zaposlenih			Ukupni prihodi			Dobit razdoblja			Gubitak razdoblja			Kons. fin. rez.
			2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	2011.	indeks '11/'10.	Udio u %	
C	Prerađivačka industrija	488	12.617	97,1	31,9	6.532	110,5	27,1	180,2	166,4	24,5	524,1	49,5	41,3	-344,0
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	76	2.771	79,9	7,0	1.960	100,9	8,1	103,2	419,8	14,0	180,8	33,9	14,3	-77,6
11	Proizvodnja pića	17	492	102,3	1,2	225	97,3	0,9	1,3	40,9	0,2	7,6	88,4	0,6	-6,3
13	Proizvodnja tekstila	13	90	101,1	0,2	23	55,7	0,1	0,2	33,3	0,0	0,1	12x	0,0	0,0
14	Proizvodnja odjeće	37	1.354	105,5	3,4	122	107,4	0,5	9,4	196,1	1,3	21,8	83,3	1,7	-12,4
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2	1	100,0	0,0	1	91,6	0,0	0,2	102,7	0,0	0,1	72,2	0,0	0,0
16	Prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja	52	953	90,9	2,4	315	113,7	1,3	8,0	137,3	1,1	34,1	58,2	2,7	-26,1
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	12	1.515	135,4	3,8	1.004	128,9	4,2%	3,4	444,1	0,5	0,5	1,9	0,0	2,9
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	29	144	85,2	0,4	43	106,6	0,2	2,6	150,8	0,4	9,2	243,8	0,7	-6,6
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	10	930	103,9	2,4	629	109,0	2,6	8,3	101,2	1,1	0,3	125,5	0,0	8,0
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	48	324	105,9	0,8	123	106,2	0,5	2,5	86,6	0,3	8,5	120,1	0,7	-5,9
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	23	713	87,3	1,8	733	100,4	3,0	2,1	7,2	0,3	124,2	357,9	9,8	-122,1
24	Proizvodnja metala	2	175	160,6	0,4	19	110,2	0,1	0,5	1122,0	0,1	0,0	-	0,0	0,5
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	60	988	92,6	2,5	419	93,0	1,7	20,3	215,6	2,7	112,9	34,3	8,9	-92,7
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	15	175	121,5	0,4	52	119,7	0,2	4,4	110,1	0,6	3,7	2818,0	0,3	0,8
27	Proizvodnja električne opreme	7	18	81,8	0,0	6	91,7	0,0	1,0	99,3	0,1	0,5	6,1	0,0	0,5
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d.n.	26	881	101,6	2,2	620	188,9	2,6	10,6	100,7	1,4	13,2	142,1	1,0	-2,5
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3	37	41,1	0,1	3	37,8	0,0	0,1	567,2	0,0	1,8	42,0	0,1	-1,7
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	3	65	162,5	0,2	12	158,1	0,0	0,3	1016,7	0,0	0,0	-	0,0	0,3
31	Proizvodnja namještaja	28	785	103,0	2,0	180	111,6	0,7	1,4	228,8	0,2	1,4	15,8	0,1	0,0
32	Ostala prerađivačka industrija	14	189	103,8	0,5	39	104,3	0,2	0,2	54,1	0,0	3,4	2691,8	0,3	-3,2
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	11	17	63,0	0,0	5	183,0	0,0	0,2	216,2	0,0	0,1	67,2	0,0	0,2
	UKUPNO gospodarstvo Županije	3.575	39.506	99,3	100,0	24.090	109,8	100,0	736,7	130,5	100,0	1.268	77,4	100,0	-531,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tijekom 2011. godine poduzetnici Županije su u dugotrajnu imovinu investirali 1,95 milijardi kuna, odnosno 18,1% više u odnosu na 2010. godinu (tablica 5).

Najveća ulaganja, u 2011. godini, ostvarena su u poljoprivredi (640,6 milijuna kuna ili 32,9% ukupnih investicija svih trgovačkih društava Županije), zatim u poslovanju nekretninama (522,8 milijuna kuna ili 26,8%), prerađivačkoj industriji (286,7 milijuna kuna ili 14,7%), građevinarstvu (218,1 milijun kuna ili 11,2%), opskrbi vodom, uklanjanju otpadnih voda i gospodarenju otpadom (125,8 milijuna kuna ili 6,5%) i drugo.

Tablica 5. Investicije u dugotrajnu imovinu poduzetnika Županije u 2011. godini

u 000 kuna

Šifra djel.	Djelatnost	Investicije u dugotrajnu imovinu		
		2011.	Indeks 2011/2010.	Udio u %
A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	640.628	133,6	32,9
B	Rudarstvo i vađenje	990	20,5	0,1
C	Prerađivačka industrija	286.683	145,6	14,7
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	49.591	76,5	2,5
11	Proizvodnja pića	16.584	119,1	0,9
13	Proizvodnja tekstila	3.911	503,5	0,2
14	Proizvodnja odjeće	14.992	1092,1	0,8
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	0	-	0,0
16	Prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja	44.221	852,9	2,3
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	52.091	223,8	2,7
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	5.361	225,2	0,3
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	27.541	289,8	1,4
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	7.279	104,1	0,4
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	19.752	81,4	1,0
24	Proizvodnja metala	0	-	0,0
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	3.112	158,7	0,2
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	4.088	147,8	0,2
27	Proizvodnja električne opreme	33	41,9	0,0
28	Proizvodnja strojeva i uređaja	32.436	96,3	1,7
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0	-	0,0
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	221	99,4	0,0
31	Proizvodnja namještaja	4.428	98,7	0,2
32	Ostala prerađivačka industrija	944	97,0	0,0
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	97	65,4	0,0
D	Opskrba električnom energijom, plinom, parom	17.276	101,0	0,9
E	Opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom	125.806	143,9	6,5
F	Građevinarstvo	218.118	97,3	11,2
G	Trgovina	70.557	80,2	3,6
H	Prijevoz i skladištenje	26.677	231,2	1,4
I	Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	12.073	34,9	0,6
J	Informacije i komunikacije	6.015	126,5	0,3
K	Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	25	10,4	0,0
L	Poslovanje nekretninama	522.868	109,8	26,8
M	Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	15.527	80,4	0,8
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.386	117,2	0,1
P	Obrazovanje	0	-	0,0
O	Javna uprava i obrana, obvezno socijalno osiguranje	28	4,3	0,0
Q	Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.022	11x	0,1

R	Umjetnost, zabava i rekreacija	997	48,7	0,1
S	Ostale uslužne djelatnosti	594	80,7	0,0
	UKUPNO gospodarstvo Županije	1.949.269	118,1	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

1.2. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije za razdoblje I-IX. 2012. godine

Tablica 6. Pregled broja poduzetnika, broja zaposlenih i financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u Županiji i Republici Hrvatskoj za razdoblje I-IX.2011. i I-IX. 2012. godine

financijski rezultati u milijunima kuna

Elementi	Županija			Republika Hrvatska			Udio Županije u RH u %
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	
Broj poduzetnika	3.861	3.901	101,0	91.607	92.492	101,0	4,2
Broj zaposlenih	42.264	41.331	97,8	853.424	843.534	98,8	4,9
Ukupni prihodi	18.327	17.876	97,5	466.555	458.932	98,4	3,9
Ukupni rashodi	17.985	17.616	98,0	441.140	433.828	98,3	4,1
Razlika ukupnih prihoda i ukupnih rashoda	342	259	75,7	25.415	25.103	98,8	1,0
Investicije u dugotrajnu imovinu	1.111	820	73,8	27.326	27.187	99,5	3,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima Financijske agencije statističke izvještaje o poslovanju za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine predao je 3.901 obveznik poreza na dobit s područja Županije, što je za 1% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Iako je broj poduzetnika rastao, broj zaposlenih se smanjio za 2,2%. Ostvareni ukupni prihodi u promatranom razdoblju iznosili su 17,88 milijardi kuna i bili su za 2,5% manji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi iznosili 17,62 milijardi kuna i bili su za 2% manji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Ukupno gledajući poduzetnici su ostvarili pozitivan financijski rezultat u iznosu 259 milijuna kuna, što je za 24,3% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 6.).

U odnosu na Županiju, na razini Republike Hrvatske pad zaposlenih bio je manji za 1,2% (u Županiji 2,2%). Ukupni prihodi u Republici Hrvatskoj bili su manji za 1,6%, a u Županiji pali za 2,5%. Razlika ukupnih prihoda i ukupnih rashoda u Županiji sudjelovala je s 1% u ukupno ostvarenoj razlici na razini Republike Hrvatske, dok se udio kod dugih pokazatelja kretao od 3 do 5% (tablica 6.).

Najveći udio u ostvarenim ukupnim приходima (tablica 7.) imala je prerađivačka industrija (28,1%) i poljoprivreda (24,2%), zatim slijede trgovina (23,6%), građevinarstvo (10,2%) i drugo. U ukupnim rashodima prerađivačka industrija sudjelovala je s 28%, poljoprivreda s 24%, trgovina s 23,5%, građevinarstvo s 10,9% i drugo.

Unutar prerađivačke industrije najznačajnija je proizvodnja prehrambenih proizvoda koja je ostvarila 9,4% ukupnog prihoda Županije, zatim slijedi proizvodnja papira i proizvoda od papira s 3,7%, proizvodnja strojeva i uređaja s 2,9% proizvodnje kemikalija i kemijskih proizvoda s 2,9%, proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda s 2,6%, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme s 1,3%, prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja s 1,3%, proizvodnja namještaja s 0,8% i drugo.

Što se tiče ukupnih rashoda kod djelatnosti prerađivačke industrije najveći udio imala je proizvodnja prehrambenih proizvoda (9,1% ukupnih rashoda Županije), zatim slijedi proizvodnja papira i proizvoda od papira s 4,1%, proizvodnja strojeva i uređaja s 2,9%, proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda s 2,6%, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda s 2,9%, prerada drva i proizvoda od drva s 1,4%, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme s 1,2% i drugo.

Rast ukupnih prihoda u prva tri kvartala 2012. godine u odnosu na isto razdoblje 2011. godine iskazale su sljedeće djelatnosti: poslovanje nekretninama za 25%, financijske i djelatnosti osiguranja za 21%, prerađivačka industrija za 6%, prijevoz i skladištenje 6%, poljoprivreda 2%, dok je pad ukupnih prihoda zabilježilo građevinarstvo za 17%, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti 9%, trgovina za 8%, opskrba vodom, uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom za 2%.

Unutar prerađivačke industrije rast ukupnih prihoda zabilježile su: proizvodnja prehrambenih proizvoda za 24%, proizvodnja strojeva i uređaja za 17%, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda za 11%, prerada drva i proizvoda od drva za 2%, te proizvodnja namještaja za 2%, dok su pad zabilježile: proizvodnja papira i proizvoda od papira za 5%, proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda za 19%, proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme za 29% i drugo.

U prva tri kvartala 2012. godine negativnu razliku ukupnih prihoda i ukupnih rashoda zabilježilo je građevinarstvo (89 milijuna kuna), djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (15 milijuna kuna), opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija (6 milijuna kuna) i rudarstvo i vađenje rude (3 milijuna kuna), dok su ostale djelatnosti ostvarile pozitivnu razliku ukupnih prihoda i ukupnih rashoda: poljoprivreda (99 milijuna kuna), prerađivačka industrija (80 milijuna kuna), trgovina (74 milijuna kuna), stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (40 milijuna kuna), opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda i gospodarenje otpadom (31 milijun kuna), prijevoz i skladištenje (15 milijuna kuna), informacije i komunikacije (9 milijuna kuna) i drugo.

U subjektima koji su predali izvještaje u prva tri kvartala 2012. godine bilo je zaposleno 41.331 djelatnika, što je za 2,2% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Najveći udio u broju zaposlenih imala je prerađivačka industrija (32,4%), a unutar nje proizvodnja prehrambenih proizvoda (8,8% ukupno zaposlenih u poslovnim subjektima). Nadalje, u trgovini je bilo zaposleno 16,9% ukupno zaposlenih, u građevinarstvu 15,4%, poljoprivredi 12,2% i drugo.

Ukupno ostvarene investicije u dugotrajnu imovinu u promatranom razdoblju iznosile su 820 milijuna kuna, što je za 26% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. U dugotrajnu imovinu najviše je financirala poljoprivreda s 288 milijuna kuna, a u ukupnim investicijama sudjelovala je s 35,1%, zatim prerađivačka industrija (203 milijuna kuna ili 24,8% ukupnih investicija gospodarstva Županije), trgovina s 9,3%, građevinarstvo s 8,3%, opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom s 6,5%, poslovanje nekretninama s 4% i drugo.

Tablica 7. Pregled broja poduzeća, broja zaposlenih i financijskih rezultata poslovanja gospodarstva prema djelatnostima u Županiji za razdoblje I-IX. 2012. godine

financijski rezultati u milijunima kuna

	Djelatnost	Broj poduzeća I-IX. 2012.	Broj zaposlenih (na temelju sati rada)			Ukupni prihodi			Ukupni rashodi			Razlika UP-UR I-IX. 2012.	Investicije u dugotrajnu imovinu		
			I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %	I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %	I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %		I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	341	5.033	100	12,2	4.319	102	24,2	4.220	102	24,0	99	288	77	35,1
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	3	113	94	0,3	23	58	0,1	26	71	0,1	-3	2	56	0,3
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	536	13.389	103	32,4	5.018	106	28,1	4.938	105	28,0	80	203	66	24,8
10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	96	3.643	118	8,8	1.686	124	9,4	1.603	111	9,1	83	85	59	10,4
11	Proizvodnja pića	22	549	132	1,3	192	193	1,1	175	172	1,0	17	6	82	0,8
13	Proizvodnja tekstila	13	86	91	0,2	14	79	0,1	14	81	0,1	0	0	1	0,0
14	Proizvodnja odjeće	39	1.508	96	3,6	109	94	0,6	113	95	0,6	-4	4	101	0,5
15	Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3	2	100	0,0	0	98	0,0	0	87	0,0	0	0	-	0,0
16	Prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja	53	811	81	2,0	239	102	1,3	247	105	1,4	-8	8	21	1,0
17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	15	1.068	103	2,6	658	95	3,7	722	112	4,1	-64	6	91	0,8
18	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	30	143	86	0,3	24	75	0,1	24	77	0,1	0	1	28	0,1
20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	10	973	101	2,4	517	111	2,9	503	110	2,9	14	9	41	1,1
22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	52	440	115	1,1	104	97	0,6	98	92	0,6	7	4	57	0,5
23	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	23	716	83	1,7	466	81	2,6	454	88	2,6	13	16	99	1,9
24	Proizvodnja metala	2	108	107	0,3	12	88	0,1	12	92	0,1	1	0	-	0,0
25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	63	931	86	2,3	234	71	1,3	215	70	1,2	18	9	33	1,1
26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	14	137	103	0,3	29	95	0,2	25	98	0,1	4	1	42	0,1
27	Proizvodnja električne opreme	4	16	55	0,0%	2	57	0,0%	2	45	0,0	0	0	-	0,0
28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d. n.	29	1.025	114	2,5%	521	117	2,9%	513	108	2,9	8	47	221	5,7
29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	4	24	69	0,1%	1	20	0,0%	6	131	0,0	-5	0	-	0,0
30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	4	89	144	0,2%	12	130	0,1%	11	133	0,1	1	0	46	0,0
31	Proizvodnja namještaja	28	846	100	2,0%	144	102	0,8%	151	108	0,9	-7	3	104	0,4
32	Ostala prerađivačka industrija	18	243	101	0,6%	47	105	0,3%	45	105	0,3	2	4	597	0,5
33	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	14	31	148	0,1%	6	161	0,0%	6	154	0,0	1	0	97	0,0
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM I KLIMATIZACIJA	20	140	104	0,3%	272	107	1,5%	279	101	1,6	-6	12	123	1,4

	Djelatnost	Broj. poduzeća I-IX. 2012	Broj zaposlenih (na temelju sati rada)			Ukupni prihodi			Ukupni rashodi			Razlika UP-UR I-IX. 2012.	Investicije u dugotrajnu imovinu		
			I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %	I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %	I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %		I-IX. 2012.	Indeks*	Udio u %
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM	47	1.792	107	4,3	518	98	2,9	487	99	2,8	31	53	63	6,5
F	GRAĐEVINARSTVO	401	6.352	91	15,4	1.828	83	10,2	1.917	85	10,9	-89	68	147	8,3
G	TRGOVINA	1.165	7.002	96	16,9	4.218	92	23,6	4.145	93	23,5	74	76	51	9,3
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	167	1.574	100	3,8	569	106	3,2	554	101	3,1	15	30	84	3,6
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	161	935	66	2,3	112	56	0,6	127	62	0,7	-15	10	62	1,2
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	114	671	103	1,6	105	90	0,6	96	90	0,5	9	4	69	0,5
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	32	95	82	0,2	28	121	0,2	25	124	0,1	3	0	334	0,1
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	56	178	95	0,4	78	125	0,4	77	129	0,4	1	32	65	4,0
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	497	2.068	108	5,0	545	91	3,0	504	107	2,9	40	30	209	3,6
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	94	804	80	1,9	91	103	0,5	81	103	0,5	9	4	118	0,4
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA	3	3	100	0,0	1	-	0,0	1	393	0,0	0	0	14	0,0
P	OBRAZOVANJE	50	177	116	0,4	16	105	0,1	15	107	0,1	1	1	136	0,1
Q	DJELATNOSTI. ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	64	378	95	0,9	44	91	0,2	40	96	0,2	4	4	148	0,5
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	21	188	107	0,5	34	94	0,2	31	98	0,2	3	0	5	0,0
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	129	439	100	1,1	57	96	0,3	54	97	0,3	2	3	275	0,3
	Ukupno gospodarstvo Županije	3.901	41.331	97,8	100,0	17.876	98	100,0	17.616	98	100,0	259	820	74	100,0

* Indeks: I-IX.2012./I-IX.2011.

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

2. VANJSKOTRGOVINSKA RAZMJENA ŽUPANIJE

Robna razmjena Županije u 2011. godini iznosila je 1,1 milijardu USD. U odnosu na prethodnu 2010. godinu bila je veća za 15,5%, pri čemu se izvoz povećao za 22,5%, a uvoz za 8,4%, odnosno izvoz je bio veći od uvoza (53,2% u odnosu na 46,8%), pri čemu je ostvarena pozitivna vanjskotrgovinska bilanca u iznosu od 71,7 milijuna USD. Udio robne razmjene Županije u ukupno ostvarenoj robnoj razmjeni Republike Hrvatske u 2011. godini iznosio je 3,4% (tablica 8.).

Tablica 8. Pregled robne razmjene Županije i Republike Hrvatske u 2010. i 2011. godini

u 000 USD

	Županija					Republika Hrvatska			
	2010.	2011.	Indeks	Struktura 2011. u %	Udio Županije u RH u 2011. u %	2010.	2011.	Indeks	Struktura 2011. u %
Izvoz	481.647	589.883	122,4	53,2	4,8	11.810.676	12.288.832	104,05	37,6
Uvoz	477.872	518.223	108,4	46,8	2,5	20.067.005	20.396.935	101,64	62,4
Ukupno	959.519	1.108.106	115,4	100,0	3,4	31.877.681	32.685.767	102,53	100,0
Saldo	3.775	71.660	-	-	-	-8.256.328	-8.108.103	98,20	-
Pokrivenost uvoza izvozom u %	100,8	113,8	-	-	-	58,9	60,2	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Najznačajnije zemlje partneri u robnoj razmjeni Županije u 2011. godini bile su Njemačka (17,4%), Bosna i Hercegovina (11,9%), Srbija (10,4%), Italija (9,4%) i Slovenija (6,9%). Pri tome je pozitivna bilanca ostvarena s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom i Slovenijom, dok je negativna bilanca ostvarena s Njemačkom (33,8 milijuna USD) i Italijom (17,7 milijuna USD) (tablica 9.).

Tablica 9. Deset najznačajnijih zemalja partnera Županije u 2011. godini - po ukupnoj vrijednosti razmjene

Redni broj	Država	Izvoz		Uvoz		Ukupno		Bilanca u 000 USD
		u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	
1.	NJEMAČKA	79.630	13,5	113.464	21,9	193.095	17,4	-33.834
2.	BOSNA I HERCEGOVINA	97.156	16,5	35.242	6,8	132.398	11,9	61.915
3.	SRBIJA	68.408	11,6	47.116	9,1	115.524	10,4	21.292
4.	ITALIJA	43.104	7,3	60.842	11,7	103.946	9,4	-17.737
5.	SLOVENIJA	46.532	7,9	29.423	5,7	75.955	6,9	17.109
6.	MAĐARSKA	50.039	8,5	22.842	4,4	72.881	6,6	27.197
7.	AUSTRIJA	24.528	4,2	17.952	3,5	42.480	3,8	6.577
8.	SLOVAČKA	19.053	3,2	10.403	2,0	29.456	2,7	8.651
9.	NIZOZEMSKA	10.329	1,8	16.688	3,2	27.017	2,4	-6.358
10.	KINA	6.039	1,0	20.593	4,0	26.632	2,4	-14.554
	Ostale zemlje	145.063	24,6	143.660	27,7	288.723	26,1	1.403
	Ukupno	589.883	100,0	518.223	100,0	1.108.107	100,0	71.660

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Promatrano prema djelatnostima (tablica 10.) najveći udio u izvozu Županije imala je prerađivačka industrija (76,4%), a unutar nje proizvodnja strojeva i uređaja (18,7%), proizvodnja papira i proizvoda od papira (17,3%), proizvodnja prehrambenih proizvoda (12%), proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda (8,1%) i drugo. U 2011. godini prerađivačka industrija ostvarila je pozitivnu bilancu u iznosu od 179,1 milijuna USD, dok je trgovina ostvarila negativnu bilancu u iznosu od 78 milijuna USD, poljoprivreda u iznosu od 42,6 milijuna USD, a građevinarstvo 7,3 milijuna USD (tablica 10.).

Tablica 10. Izvoz, uvoz i saldo vanjskotrgovinske razmjene Županije, prema djelatnostima u 2011. godini

u 000 USD

	Djelatnost	IZVOZ			UVOZ			Saldo 2011.
		2011.	Struktura u %	Indeks 2011/2010.	2011.	Struktura u %	Indeks 2011/2010.	
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	56.661	9,6	833,3	99.330	19,2	169,6	-42.669
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	0	0,0	-	7	0,0	49,6	-7
C	PRERADIVAČKA INDUSTRIJA	450.429	76,4	115,3	271.262	52,4	111,6	179.166
	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	70.974	12,0	102,0	50.225	9,7	103,9	20.749
	Proizvodnja pića	166	0,0	9,4	614	0,1	32,3	-449
	Proizvodnja tekstila	381	0,1	103,5	1.052	0,2	67,3	-671
	Proizvodnja odjeće	3.986	0,7	108,6	6.393	1,2	143,7	-2.407
	Prerada drva i proizvoda od drva, osim namještaja	29.612	5,0	110,0	1.987	0,4	125,4	27.625
	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	101.849	17,3	108,2	44.142	8,5	115,2	57.707
	Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	170	0,0	34,7	142	0,0	76,8	28
	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	47.685	8,1	101,4	49.167	9,5	104,0	-1.482
	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	3.292	0,6	146,9	3.397	0,7	151,0	-105
	Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	26.203	4,4	132,1	15.805	3,1	101,3	10.398
	Proizvodnja metala	823	0,1	143,6	342	0,1	196,7	482
	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	24.842	4,2	111,1	12.080	2,3	95,0	12.762
	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	4	0,0	0,0	345	0,1	3,3	-341
	Proizvodnja električne opreme	437	0,1	204,4	314	0,1	212,6	123
	Proizvodnja strojeva i uređaja	110.126	18,7	167,6	65.394	12,6	147,9	44.731
	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2	0,0	0,8	0,4	0,0	1,2	2
	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	15.462	2,6	149,3	14.427	2,8	154,8	1.035
	Proizvodnja namještaja	13.758	2,3	97,4	3.792	0,7	112,9	9.966
	Ostala preradiivačka industrija	628	0,1	82,9	1.314	0,3	97,3	-686
	Popravak i instaliranje strojeva i opreme	29	0,0	-	329	0,1	1.898,8	-300
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM	0	0,0	-	12	0,0	256,2	-12
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPADNIH VODA, GOSPODARENJE OTPADOM	42.688	7,2	144,6	15.084	2,9	166,7	27.604
F	GRAĐEVINARSTVO	1.308	0,2	62,9	8.617	1,7	75,6	-7.308
G	TRGOVINA NA VELIKO I MALO; POPRAVAK MOTORNIH VOZILA I MOTOCIKALA	36.376	6,2	72,1	114.398	22,1	78,9	-78.022
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	262	0,0	127,8	1.386	0,3	68,6	-1.124
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA TE PRIPREME I USLUŽIVANJA HRANE	12	0,0	1824,7	652	0,1	13,7	-640
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	309	0,1	56,4	917	0,2	110,6	-608
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	0	0,0	-	1	0,0	-	-1
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	0	0,0	-	60	0,0	210,5	-60
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	1.818	0,3	130,4	4.549	0,9	306,1	-2.730
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	7	0,0	100,4	567	0,1	89,0	-560
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	0	0,0	-	25	0,0	-	-25
P	OBRAZOVANJE	0	0,0	-	72	0,0	460,6	-72
Q	DJELATNOSTI ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI	2	0,0	14,0	89	0,0	90,1	-87

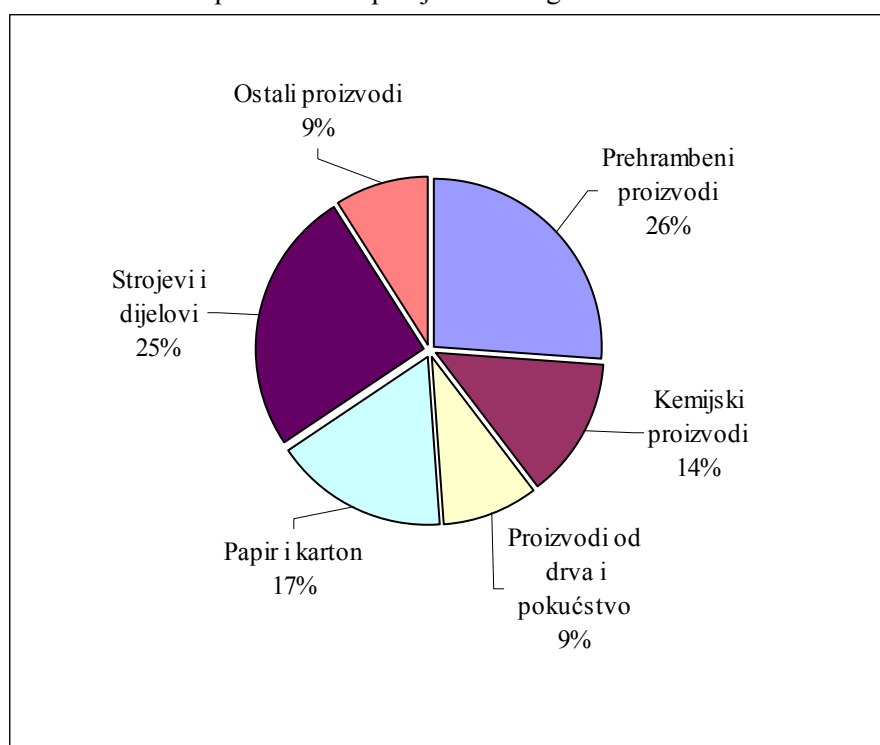
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	10	0,0	2820,6	65	0,0	95,8	-55
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	0,0	8,1	990	0,2	127,9	-990
	Ukupno	589.882	100,0	122,5	518.080	100,0	108,4	71.802

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

2.1. Struktura izvoznih i uvoznih proizvoda u 2011. godini

U strukturi proizvoda koji su se izvozili u 2011. godini (tablica 1. u prilogu i grafikon 4.) najznačajniji su prehrambeni proizvodi koji su u ukupnom izvozu Županije sudjelovali s 26%, odnosno izvezeno ih je u vrijednosti 153 milijuna USD, a strojeva i dijelova izvezeno je u vrijednosti 124 milijuna USD (25% izvoza). Papira i kartona izvezeno je u vrijednosti 99 milijuna USD (17% izvoza), kemijskih proizvoda (sapuna i preparata za pranje i ostalih kemijskih proizvoda) izvezeno je u vrijednosti 81 milijun USD ili 14% ukupnog izvoza, drveta i proizvoda od drveta, te pokućstva u vrijednosti od 54 milijun USD ili 9% i drugo.

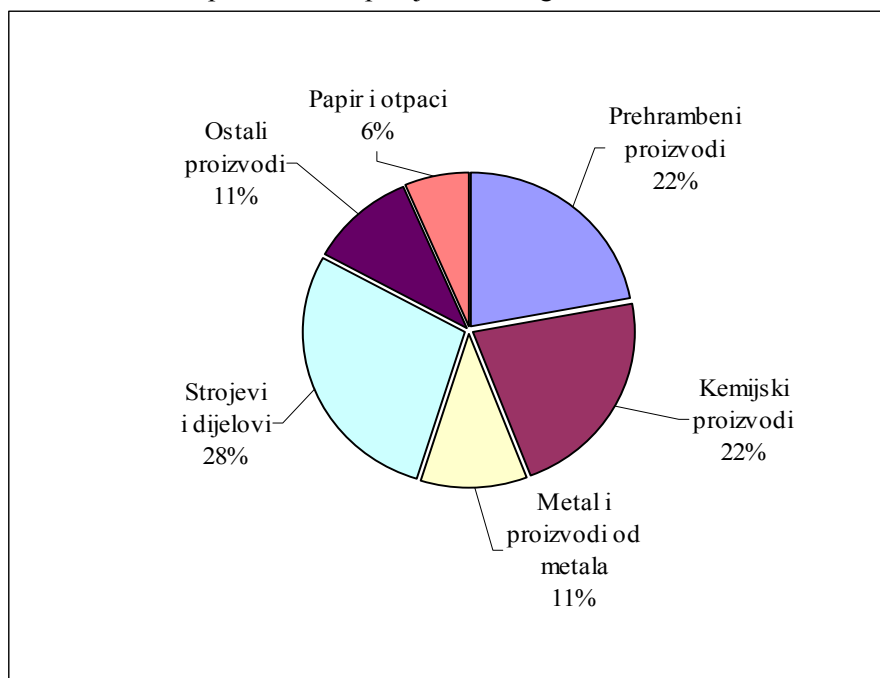
Grafikon 4. Struktura izvoznih proizvoda Županije u 2011. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Od uvoznih proizvoda u 2011. godini uvezeno je strojeva i dijelova u vrijednosti 146 milijuna USD ili 28% ukupnog uvoza, kemijskih proizvoda u vrijednosti 115 milijuna ili 22% ukupnog uvoza, prehrambenih proizvoda u vrijednosti 113 milijuna USD ili 22% ukupnog uvoza, metala i proizvoda od metala uvezeno je za 55 milijuna USD ili 11% ukupnog uvoza i drugo (tablica 1. u prilogu i grafikon 5).

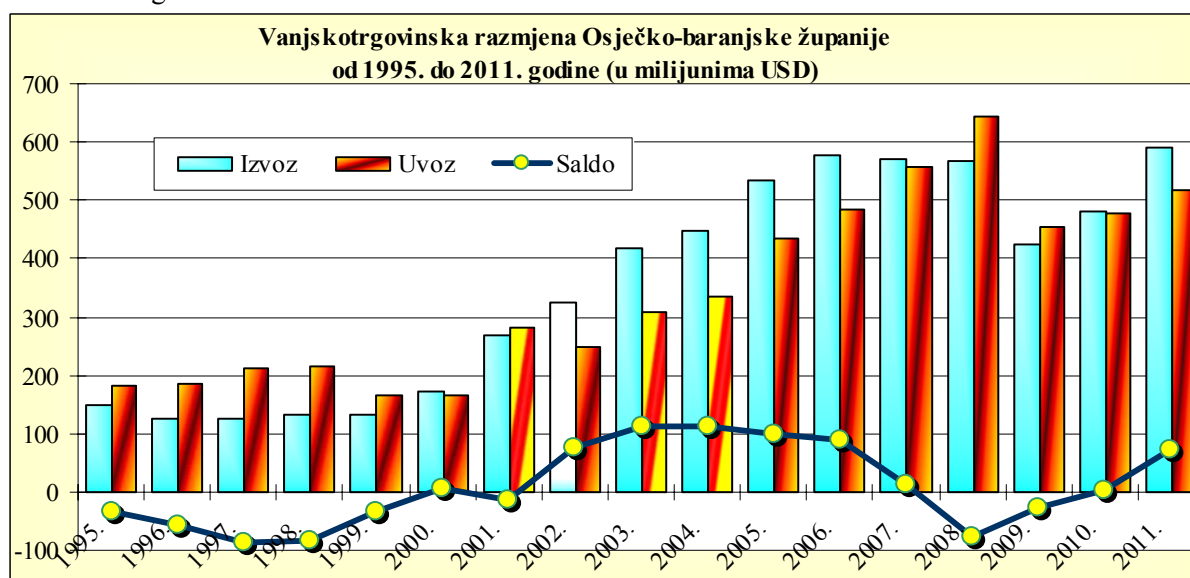
Grafikon 5. Struktura uvoznih proizvoda Županije u 2011. godini

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Promatrajući razmjenu Županije u posljednjih sedamnaest godina (grafikon 6.) vidljiva je stagnacija razmjene od 1995. do 2000. godine i to na razini od 300 do 350 milijuna USD s negativnom bilancom od 30 do 80 milijuna USD. Rast razmjene započeo je 2001. godine i trajao je do 2008. godine kad ukupna razmjena dostiže iznos od 1,2 milijarde USD. Bilanca razmjene je pozitivna, a bila je najveća u razdoblju od 2003. do 2005. godine kada prelazi 100 milijuna USD, da bi u 2008. godini bila negativna i to u iznosu 76 milijuna USD. Veliki pad razmjene zabilježen je 2009. godine i iznosio je 28%. Pri tome je smanjen izvoz i uvoz, te je i dalje prisutna negativna bilanca razmjene, ali manja u odnosu na 2008. godinu. U 2010. i 2011. godini izvoz i uvoz bio je u laganom porastu. Izvoz ostvaren u 2011. godini bio je najveći u odnosu na sve promatrane godine (590 milijuna USD).

Grafikon 6. Kretanje izvoza, uvoza i bilance robne razmjene Županije za razdoblje od 1995. do 2011. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

2.2. Vanjskotrgovinska razmjena za razdoblje I-IX. 2012. godine

Gospodarstvo Županije u prva tri kvartala 2012. godine ostvarilo je robnu razmjenu u vrijednosti od 784,6 milijuna USD, što je 4% manje u odnosu na robnu razmjenu ostvarenu u istom razdoblju 2011. godine. Udio izvoza bio je 52%, što znači da je ostvarena pozitivna trgovinska bilanca u iznosu od 31,5 milijun USD (tablica 11.).

Tablica 11. Usporedni prikaz robne razmjene Županije i Republike Hrvatske za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD

	Županija I-IX.					Republika Hrvatska I-IX.			
	2011.	2012.	Indeks	Struk-tura 2012.u %	Udio u RH u %	2011.	2012.	Indeks	Struk-tura 2012. u %
Izvoz	419.459	408.059	97,0	52,0	4,5	10.138.833	9.013.542	88,90	36,6
Uvoz	397.000	376.533	95,0	48,0	2,6	17.347.997	15.625.784	90,07	63,4
Ukupno	816.459	784.592	96,0	100,0	3,3	27.486.830	24.639.326	89,64	100,0
Saldo	22.459	31.526	140,0	-	-	-7.209.165	-6.612.241	91,72	-
Pokrivenost uvoza izvozom u %	105,7	108,4	-	-	-	58,4	57,7	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Zemlje Europske unije u ukupnoj razmjeni Županije u prva tri kvartala 2012. godine sudjelovale su s 61,3%, a zemlje CEFTA-e s 23,4% (tablica 12.). Udio u ostalim američkim zemljama bio je 6,7%, dok su ostale azijske zemlje sudjelovale s 3,9%. Preostalih 5,1% odnosio se na ostale grupe zemalja.

Tablica 12. Robna razmjena Županije za razdoblje I-IX. 2012. godine prema regionalnoj usmjerenosti

Skupina zemalja	Izvoz		Uvoz		Ukupno		Bilanca u 000 USD
	u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	
Zemlje EU	236.258	58,2	242.556	64,8	478.814	61,3	-6.299
Zemlje EFTA-e	6.969	1,7	2.731	0,7	9.700	1,2	4.238
Zemlje CEFTA-e	122.086	30,1	60.334	16,1	182.420	23,4	61.752
Zemlje OPEC-a	121	0,0	794	0,2	916	0,1	-673
Ostale europske zemlje	4.689	1,2	13.073	3,5	17.762	2,3	-8.384
Ostale afričke zemlje	4.661	1,1	3.139	0,8	7.800	1,0	1.522
Ostale azijske zemlje	6.817	1,7	23.632	6,3	30.449	3,9	-16.815
Ostale američke zemlje	24.349	6,0	28.289	7,6	52.638	6,7	-3.940
Oceanijske zemlje	34	0,0	35	0,0	70	0,0	-1
UKUPNO	405.985	100,0	374.585	100,0	780.569	100,0	31.400

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Negativna bilanca robne razmjene ostvarena je sa zemljama Europske unije u iznosu 6,3 milijuna USD, dok je najveći pozitivan saldo ostvaren sa zemljama CEFTA-e i iznosi 61,7 milijuna USD. Gospodarstvo Županije ostvarilo je pozitivan saldo razmjene i s zemljama EFTA-e (4,2 milijuna USD), te s ostalim afričkim zemljama: Egipat i Južnoafrička Republika (1,5 milijuna USD). Negativan saldo ostvaren je s ostalim azijskim zemljama: Kina, Indija, Japan, Republika Koreja (17 milijuna USD), ostalim europskim zemljama: Rusija, Ukrajina (8,4 milijuna USD), ostalim američkim zemljama: Brazil (3,9 milijuna USD) i zemljama OPEC-a (673 tisuća USD) (tablica 12. i tablica 2. u prilogu).

Tablica 13. Deset najznačajnijih zemalja partnera Županije u razdoblju I-IX. 2012. godine

Redni broj	Država	Izvoz		Uvoz		Ukupno		Bilanca u 000 USD
		u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	u 000 USD	Udio u %	
1.	NJEMAČKA	60.425	14,9	84.555	22,6	144.980	18,6	-24.130
2.	BOSNA I HERCEGOVINA	74.328	18,3	23.319	6,2	97.647	12,5	51.009
3.	SRBIJA	45.415	11,2	34.879	9,3	80.294	10,3	10.536
4.	ITALIJA	26.748	6,6	50.299	13,4	77.046	9,9	-23.551
5.	SLOVENIJA	36.225	8,9	23.628	6,3	59.853	7,7	12.597
6.	MAĐARSKA	26.850	6,6	16.478	4,4	43.329	5,6	10.372
7.	AUSTRIJA	19.318	4,8	13.289	3,5	32.607	4,2	6.029
8.	SLOVAČKA	15.260	3,8	8.331	2,2	23.591	3,0	6.928
9.	NIZOZEMSKA	7.915	1,9	14.150	3,8	22.065	2,8	-6.235
10.	ČEŠKA	5.317	1,3	14.635	3,9	19.952	2,6	-9.318
	Ostale zemlje	88.185	21,7	91.024	24,3	179.209	23,0	-2.840
	Ukupno	405.985	100,0	374.586	100,0	780.570	100,0	31.399

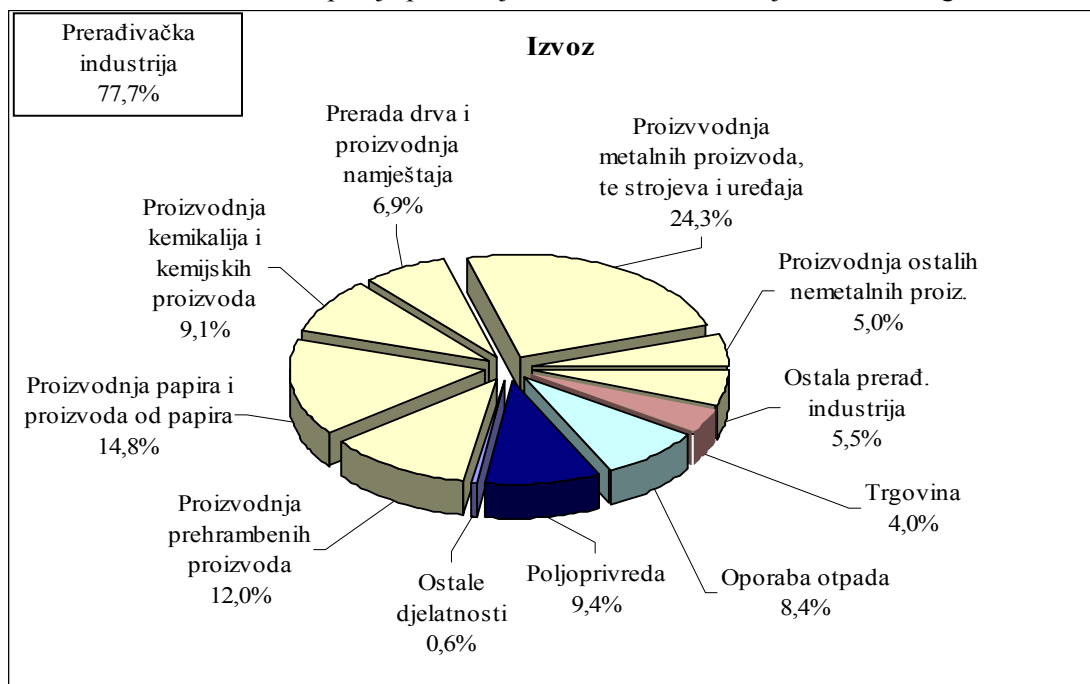
Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Najznačajnije zemlje partneri u robnoj razmjeni Županije u prva tri kvartala 2012. godine bile su Njemačka (18,6%), Bosna i Hercegovina (12,5%), Srbija (10,3%), Italija (9,9%) i Slovenija (7,7%). Pozitivna bilanca ostvarena je s Bosnom i Hercegovinom, Srbijom, Slovenijom, Mađarskom, Austrijom i Slovačkom, dok je s Njemačkom, Italijom, Nizozemskom i Češkom ostvarena negativna trgovinska bilanca (tablica 13.).

U ukupno ostvarenom izvozu Županije u promatranom razdoblju (406 milijun USD, manje za 3,5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine) prerađivačka industrija (tablica 3. u prilogu i grafikon 7.) sudjelovala je s 77,7%, i to proizvodnja metalnih proizvoda, strojeva i uređaja s 24,3%, proizvodnja papira i proizvoda od papira s 14,8%, proizvodnja prehrambenih proizvoda s 12%, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda s 9,1% i drugo.

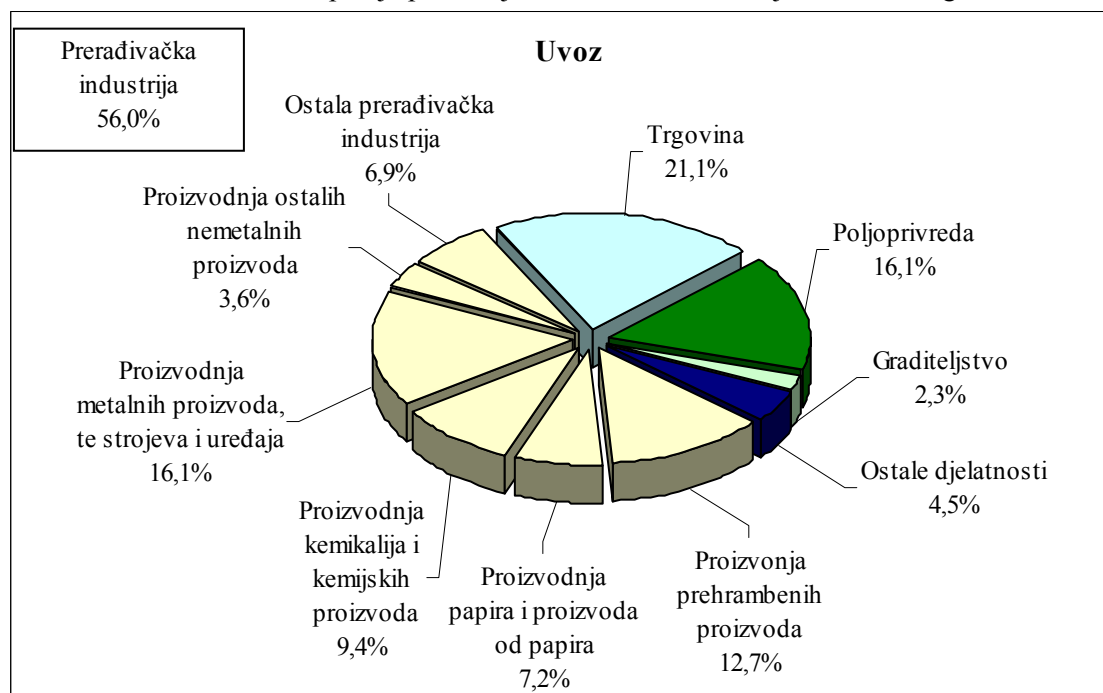
U ukupnom uvozu koji je iznosio 374,6 milijuna USD (pad za 4,6% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine), prerađivačka industrija sudjelovala je s 56%, proizvodnja metalnih proizvoda, te strojeva i uređaja s 16,1%, proizvodnja prehrambenih proizvoda s 12,7%, proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda s 9,4%, proizvodnja papira i proizvoda od papira s 7,2% i drugo. Trgovina je u ukupnom uvozu sudjelovala s 4%, dok je u izvozu sudjelovala s 21,1%. Značajan udio u uvozu imala je i poljoprivreda s 16,1%, a u izvozu 9,4% (tablica 3. u prilogu i grafikon 8.).

Grafikon 7. Struktura izvoza Županije prema djelatnostima za razdoblje I-IX. 2012. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Grafikon 8. Struktura uvoza Županije prema djelatnostima za razdoblje I-IX. 2012. godine

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Na pad izvoza od 3,5% u prva tri kvartala 2012. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine utjecala je najvećim dijelom trgovina koja je izvezla 36,4% manje u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Prerađivačka industrija zabilježila je pad izvoza za 2,4%, dok je poljoprivreda povećala izvoz za 3,7%, a djelatnost oporabe otpada za 4,6%.

U prerađivačkoj industriji pad izvoza zabilježila je proizvodnja odjeće za 53%, tekstila za 28%, prerada drva i proizvoda od drva i pluta za 9%, proizvodnja papira i proizvoda od papira za 25%, proizvodnja strojeva i uređaja za 0,6%, proizvodnja namještaja za 24,3%. Rast izvoza ostvarila je prerađivačka industrija za 40%, proizvodnja kemijskih proizvoda za 5% i proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava za 33% (tablica 3. u prilogu).

Rast uvoza ostvarila je prerađivačka industrija za 3,5% više, dok su smanjenje uvoza ostvarile poljoprivreda za 22% i trgovina za 11%. Uvoz su povećale građevinarstvo za 46%, te uporaba otpada za 9%.

Pozitivnoj bilanci u vanjskotrgovinskoj razmjeni s inozemstvom u promatranih devet mjeseci 2012. godine najviše je pridonijela prerađivačka industrija koja je ostvarila za 105 milijuna USD veći izvoz od uvoza. Djelatnost skupljanje otpada i uporaba posebno izdvojenih materijala također je zabilježila pozitivnu bilancu i to u iznosu od 23 milijuna USD. Negativan saldo u razmjeni ostvarila je trgovina i to u iznosu od 63 milijuna USD, te poljoprivreda (22 milijuna USD) i građevinarstvo (8,4 milijun USD).

3. INSOLVENTNOST

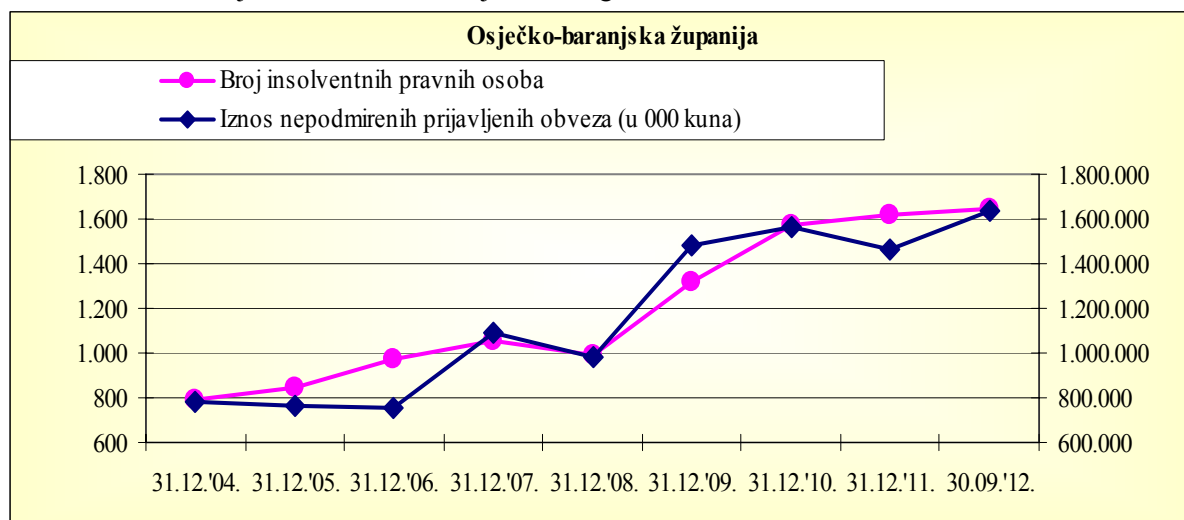
Kretanje broja insolventnih pravnih osoba u Županiji pokazuje trend rasta u promatranih devet godina (tablica 14.). Iznos nepodmirenih prijavljenih obveza bio je značajno u porastu u 2007. i 2009. godini (oko 50% svake godine) i od tada se zadržao na razini od oko 1,5 milijardi kuna. Krajem rujna 2012. godine iznos nepodmirenih prijavljenih obveza iznosio je 1,63 milijarde kuna, što je za 11,8% više u odnosu na kraj 2011. godine. Broj insolventnih pravnih osoba na dan 30. rujna 2012. godine iznosio je 1.645. Broj zaposlenih kod insolventnih pravnih osoba s 4.463 u prosincu 2011. godine smanjio se 30. rujna 2012. godine na 2.776. Iznos nepodmirenih prijavljenih obveza u Županiji sudjeluje s 4,5% u ukupnim nepodmirenim obvezama na razini Republike Hrvatske (tablica 14.).

Tablica 14. Insolventnost u gospodarstvu Županije za razdoblje od 2004. do 30.IX.2012. godine

Stanje na dan	Broj insolventnih pravnih osoba	Lančani indeks	Iznos nepodmirenih prijavljenih obveza (u 000 kuna)	Lančani indeks	Udio u iznosu nepodmirenih prijavljenih obveza u RH	Broj zaposlenih kod insolventnih pravnih osoba	Lančani indeks
31.12.2004.	789	-	780.736	-	7,0	2.957	-
31.12.2005.	846	107,2	760.151	97,4	6,9	2.404	81,3
31.12.2006.	973	115,0	755.955	99,4	6,2	2.407	100,1
31.12.2007.	1.059	108,8	1.088.405	144,0	7,6	1.808	75,1
31.12.2008.	991	93,6	979.372	90,0	6,8	2.695	149,1
31.12.2009.	1.315	132,7	1.483.203	151,4	6,7	5.877	218,1
31.12.2010.	1.572	119,5	1.560.865	105,2	5,3	3.558	60,5
31.12.2011.	1.622	103,2	1.460.661	93,6	4,2	4.463	125,4
30.09.2012.	1.645	101,4	1.632.886	111,8	4,5	2.776	62,2

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Grafikon 9. Broj insolventnih pravnih osoba i iznos nepodmirenih prijavljenih obveza u Županiji za razdoblje od 2004. do 30. rujna 2012. godine

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

4. STEČAJEVI

Prema podacima Trgovačkog suda u Osijeku, tijekom 2011. godine kod Trgovačkog suda u Osijeku zaključen je 141 stečajni postupak (46 u redovnom postupku i 95 u skraćenom), a do kraja kolovoza 2012. godine zaključeno je još 120 stečajnih postupaka, od kojih su 32 bila redovna i 88 skraćenih stečajnih postupaka. Od 1997. godine do kraja listopada 2012. godine zaključeno je 934 stečajna postupka.

Kod Trgovačkog suda u Osijeku u kolovozu 2012. godine otvoreno je 56 stečajnih postupaka koji su još uvijek u tijeku, od čega su 23 otvorena ove godine, dok su preostali stečajni postupci iz prethodnih godina. U tvrtkama koje su u stečaju bilo je 760 zaposlenih u trenutku otvaranja stečajnog postupka.

Za 61 prijavu za otvaranje stečajnog postupka još se uvijek ispituju uvjeti za otvaranje stečajnoga postupka.

Od siječnja do kraja srpnja 2012. godine kod Trgovačkog suda u Osijeku podnesene su 105 prijave za otvaranje skraćenog stečajnog postupka. Za 20 tvrtki stečajni postupak je okončan (istovremeno otvoren i zaključen), a jedna prijava je odbačena.

5. ZAPOSLENOST I PLAĆE

Broj zaposlenih u Županiji na dan 30. rujna 2012. godine, prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, iznosio je 88.307, što je 3,7% manje u odnosu na 30. rujna 2011. godine (tablica 15.).

Broj nezaposlenih osoba evidentiranih u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područni ured Osijek krajem rujna 2012. godine iznosio je 33.369, što je 10,2% više u odnosu na rujna 2011. godine. Stopa nezaposlenosti u rujnu 2012. godini u Županiji je iznosila 27,4%, a u Republici Hrvatskoj 17,4%.

Tablica 15. Zaposlenost u Republici Hrvatskoj i Županiji u rujnu 2012. godini u odnosu na rujnu 2011. godine

	Županija			Republika Hrvatska			Udio Županije u RH u %
	30.9.2011.	30.9.2012.	Indeks	30.9.2011.	30.9.2012.	Indeks	
Radnici kod pravnih osoba	77.108	74.419	96,5	1.250.281	1.234.562	98,7	6,03
Radnici kod fizičkih osoba	7.203	6.833	94,9	130.345	124.860	95,8	5,47
Obrtnici	3.436	3.375	98,2	71.181	68.975	96,9	4,89
Poljoprivrednici	2.828	2.607	92,2	30.838	28.210	91,5	9,24
Samostalne profesionalne djelatnosti	1.080	1.071	99,2	22.853	23.052	100,9	4,65
Osiguranje u međunarodnim organizacijama	3	2	66,7	294	283	96,3	0,71
Ukupno zaposleni	91.658	88.307	96,3	1.505.792	1.479.942	98,3	5,97
Nezaposleni	30.281	33.369	110,2	283.667	311.110	109,7	10,73
Aktivno stanovništvo	121.939	121.676	99,8	1.789.459	1.791.052	100,1	6,79
Stopa nezaposlenosti u %	24,8	27,4	-	15,9	17,4	-	-

Izvor: Statističke informacije HZMO br.3/2012; Mjesečni statistički bilten 9/2012, HZZ; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Uspoređujući podatke Županije i Republike Hrvatske, na dan 30. rujna 2012. godine, vidljivo je da su trendovi na obje razine u padu, osim podataka o nezaposlenosti koji je za 10,2% veći u Županiji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, a u Republici Hrvatskoj za 9,7%. Udio nezaposlenih osoba u Županiji u ukupno nezaposlenima u Republici Hrvatskoj bio je 10,7%, a udio zaposlenih osoba u Županiji u ukupnom broju zaposlenih u Republici Hrvatskoj 5,9%. Stopa nezaposlenosti u Županiji porasla je s 24,8% na dan 30. rujna 2011. godine na 27,4% 30. rujna 2012. godine, dok je na razini Republike Hrvatske ona niža, ali isto u porastu s 15,9% na dan 30. rujna 2011. godine porasla je na 17,4% 30. rujna 2012. godine.

Prosječna mjesečna neto plaća u prva tri kvartala 2012. godine u Županiji izračunata na osnovi podataka Financijske agencije iz statističkih izvještaja o poslovanju poduzetnika za razdoblje I-IX.2012. godine iznosila je 2.898 kuna. Najviša prosječna mjesečna neto plaća bila je isplaćena u djelatnosti opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija i iznosila je 5.035 kuna, što je za 3,9% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Zatim slijede javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje s prosječnom mjesečnom neto plaćom u iznosu 3.999, proizvodnja papira i proizvoda od papira u iznosu 3.995 kuna, što je 16,9% više nego u isto razdoblje 2011. godine, poslovanje nekretninama u iznosu 3.769 kuna ili 10,1% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Prosječna mjesečna neto plaća manja od 2.000 kuna isplaćena je u sljedećim djelatnostima: proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (911 kuna - četiri tvrtke od kojih su tri u stečaju) i proizvodnja namještaja (1.987 kuna) (tablica 16.).

Tablica 16. Prosječna mjesečna neto plaća u Županiji i Republici Hrvatskoj za razdoblje I-IX.2012. godine

Djelatnost	Županija	Indeks I-IX.2012./ I-IX.2011.	Republika Hrvatska	Udio Županije u RH u %
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.459	99,9	3.443	100,5
B Ribarstvo i vadenje	2.989	99,9	5.188	57,6
C Prerađivačka industrija	2.725	100,9	3.516	77,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	2.879	96,7	3.285	87,6
C11 Proizvodnja pića	2.710	101,4	4.577	59,2
C13 Proizvodnja tekstila	2.506	100,9	2.436	102,9
C14 Proizvodnja odjeće	2.007	106,2	2.146	93,5
C15 Prerada kože i srodnih proizvoda	2.480	79,5	2.255	109,9
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja	2.051	106,2	2.391	85,8
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	3.955	116,9	3.499	113,0

C18 Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa	2.864	105,1	3.450	83,0
C20 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	2.909	101,2	3.969	73,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	2.273	98,4	2.923	77,8
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3.821	111,4	3.971	96,2
C24 Proizvodnja metala	2.494	78,6	3.661	68,1
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	2.390	89,0	3.483	68,6
C26 Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	3.032	104,7	5.218	58,1
C27 Proizvodnja električne opreme	2.693	107,3	4.715	57,1
C28 Proizvodnja strojeva i uređaja, d.n.	2.812	85,0	3.663	76,8
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	911	35,4	3.865	23,6
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	2.634	103,8	3.824	68,9
C31 Proizvodnja namještaja	1.987	100,1	2.484	80,0
C32 Ostala prerađivačka industrija	2.275	97,0	2.836	80,2
C33 Popravlak i instaliranje strojeva i opreme	2.547	103,2	3.661	69,6
D Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija	5.035	96,1	5.075	99,2
E Opskrba vodom; uklanjanje otpadnih voda, gospodarenje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša	3.108	98,5	3.758	82,7
F Građevinarstvo	2.926	97,4	3.025	96,7
G Trgovina na veliko i na malo; popravlak motornih vozila i motocikala	2.626	100,5	3.209	81,8
H Prijevoz i skladištenje	3.177	98,2	4.103	77,4
I Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	2.076	95,8	2.898	71,6
J Informacije i komunikacije	3.052	100,8	5.130	59,5
K Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	3.180	101,1	5.305	59,9
L Poslovanje nekretninama	3.769	110,1	4.467	84,4
M Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	3.582	97,3	4.122	86,9
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2.163	109,3	2.563	84,4
O Javna uprava i obrana; obavezno socijalno osiguranje	3.999	115,9	4.536	88,2
P Obrazovanje	2.136	95,0	2.940	72,7
Q Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	2.809	101,2	3.645	77,1
R Umjetnost, zabava i rekreacija	3.098	98,1	3.223	96,1
S Ostale uslužne djelatnosti	2.603	100,3	2.714	95,9
Sveukupno	2.898	100,2	3.527	82,2

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Gledajući prema županijama najveća prosječna mjesečna neto plaća isplaćena je u Gradu Zagrebu 4.172 kune, što je za 19% više od republičkog prosjeka. U svim ostalim županijama prosječna mjesečna neto plaća bila je niža od republičkog prosjeka. Najniža prosječna mjesečna neto plaća bila je isplaćena u Virovitičko-podravskoj županiji iznosila je 2.437 kuna, što je za 30,5% manje od republičkog prosjeka (tablica 17.).

Tablica 17. Prosječna mjesečna neto plaća poduzetnika u Republici Hrvatskoj za razdoblje I-IX.2012. godine po županijama

(indeks: I-IX.2011.=100,0)

Županija	Prosječne mjesečne neto plaće po zaposlenom		
	Iznos (u kunama)	Indeks	Odnos prema prosjeku RH (RH = 100,0)
Zagrebačka	3.494	101,63	99,07
Krapinsko-zagorska	2.985	100,78	84,64
Sisačko-moslavačka	3.122	101,08	88,53
Karlovačka	3.221	103,87	91,33
Varaždinska	2.774	103,58	78,65

Koprivničko-križevačka	3.401	104,32	96,42
Bjelovarsko-bilogorska	2.625	101,77	74,42
Primorsko-goranska	3.269	99,96	92,68
Ličko-senjska	2.750	99,41	77,96
Virovitičko-podravska	2.585	106,06	73,29
Požeško-slavonska	2.740	102,63	77,69
Brodsko-posavska	3.105	100,99	88,05
Zadarska	3.333	111,33	94,51
Osječko-baranjska	2.898	100,20	82,16
Šibensko-kninska	2.968	100,40	84,15
Vukovarsko-srijemska	2.727	104,94	77,33
Splitsko-dalmatinska	3.033	99,13	86,00
Istarska	3.503	101,07	99,33
Dubrovačko-neretvanska	3.275	97,97	92,86
Međimurska	2.827	102,39	80,15
Grad Zagreb	4.142	99,27	117,43
Ukupno Republika Hrvatska	3.527	100,63	100,00

Izvor: FINA, obrada: HGK Županijska komora Osijek

6. NEZAPOSLENOST

Krajem rujna 2012. godine u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, Područni ured Osijek (nastavno: Zavod) evidentirano je 33.369 nezaposlenih osoba, odnosno 369 osoba (1,1%) više nego prethodnog mjeseca i 3.088 osoba (10,2%) više u odnosu na rujna 2011. godine. Nezaposlenost se u prvih devet mjeseci 2012. godine smanjivala prosječno mjesečno za 12 osoba, na što je utjecalo prosječno mjesečno povećanje u siječnju i veljači za 3,8% ili 1.309 osoba, prosječno mjesečno smanjenje od ožujka do lipnja za 3,4% ili 1.156 osoba, te prosječno mjesečno povećanje od srpnja do rujna za 2,0% ili 634 osobe.

Krajem rujna 2012. u Područnom uredu Osijek evidentirano je 18.323 nezaposlenih žena, s udjelom od 54,9% u odnosu na 45,1% nezaposlenih muškaraca. Udio nezaposlenih žena povećao se u odnosu na prethodni mjesec za 0,2%, a u odnosu na isti mjesec prethodne godine smanjio za 0,9%.

Prema dobi, najveći udio u registriranoj nezaposlenosti imaju osobe starije od 50 godina (25,4%), dok je udio mladih osoba u dobi od 15 do 24 godine iznosio 20,9%. Registrirana se nezaposlenost, u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, povećala u svim dobnim skupinama. Najveće povećanje zabilježeno je u najmlađoj (od 15 do 19 godina za 19,8% ili 379 osoba) i najstarijoj (od 60 i više godina za 13,3% ili 149 osoba) dobnj skupini.

U evidentiranoj nezaposlenosti prevladavaju osobe sa završenom srednjom školom za zanimanja do tri godine i školom za KV i VKV radnike, odnosno 10.593 osobe ili 31,7% od ukupno nezaposlenih. Slijede osobe sa završenom srednjom školom u trajanju od četiri i više godina te gimnazijom (9.849 osoba ili 29,5%), osnovnom školom (7.444 osobe ili 22,3%), fakultetom (1.627 osoba ili 4,9%), te prvim stupnjem fakulteta, stručnim studijem i višom školom (984 osobe ili 2,9%). Od ukupna broja nezaposlenih 2.872 osobe (ili 8,6%) je bez škole ili s nezavršenom osnovnom školom.

U odnosu na rujna mjesec 2011. godine, zabilježen je rast u svim razinama obrazovanja među kojima dominira kod nezaposlenih s višom školom, I. stupnjem fakulteta i stručnim studijem (za 23,9% ili 190 osoba), te bez i s nezavršenom osnovnom školom (za 20,6% ili 491 osobu). Povećanje nezaposlenih u odnosu na prethodni mjesec zabilježeno je samo kod osoba sa završenom trogodišnjom (za 2,0% ili 208 osoba) i četverogodišnjom (za 3,7% ili 347 osoba) srednjom školom.

U ukupnom broju nezaposlenih osoba u rujnu 2012. godine, 6.650 osoba (19,9%) tražilo je posao prvi put, odnosno 388 osoba (6,2%) više nego u isto vrijeme 2011. godine i 161 osoba (2,5%) više u odnosu na prethodni mjesec. Preostalih 26.719 nezaposlenih osoba (80,1%) imalo je prethodno radno iskustvo, a prije prijavljivanja na evidenciju Zavoda, najveći broj radio je u prerađivačkoj industriji (6.276 osoba ili 23,5%), trgovini (4.211 osoba ili 15,8%), građevinarstvu (2.779 osoba ili 10,4%), te djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (2.581 osoba ili 9,7%).

Krajem rujna 2012. godine 49,3% nezaposlenih čekalo je na zaposlenje duže od godinu dana i njihov se udio u odnosu na isti mjesec prethodne godine smanjio za 8,1%, odnosno za 0,3% u odnosu na prethodni mjesec. Osim što nezaposlene žene čine veći udio u ukupnoj nezaposlenosti, one i duže čekaju na zaposlenje. Zaposlenje duže od godinu dana čekalo je 51,4% nezaposlenih žena i 46,8% muškaraca. Trajanje nezaposlenosti različito je i s obzirom na razinu završenog obrazovanja. Kratkotrajna nezaposlenost najučestalija je kod osoba sa završenim fakultetom. 47,8% visokoobrazovanih osoba čekalo je na posao do šest mjeseci, odnosno 66,9% do jedne godine. U najnepovoljnijem položaju bile su osobe bez škole i sa završenom osnovnom školom, od kojih je 60,2%, odnosno 54,9% čekalo na posao duže od godinu dana.

Tijekom rujna 2012. godine 4.971 nezaposlena osoba (14,9% od ukupnog broja nezaposlenih) koristila je novčanu naknadu. Broj korisnika novčane naknade smanjio se u odnosu na prethodni mjesec za 60 korisnika (1,2%), a u odnosu na prethodnu godinu povećao se za 160 korisnika (3,3%).

U rujnu 2012. godine u evidenciju nezaposlenih prijavilo se 2.767 osoba (22,7% više u odnosu na prethodni mjesec i 0,4% više u odnosu na rujnu 2011. godine), dok je iz evidentirane nezaposlenosti otišlo ukupno 2.398 osoba (9,6% više u odnosu na prethodni mjesec, a 32,8% manje u odnosu na rujnu 2011. godine).

Najviše novoprijavljenih nezaposlenih osoba došlo je izravno iz radnog odnosa (1.734 osoba ili 62,7%), a potom iz neaktivnosti (581 osoba ili 21,0%). Od ukupnog broja novoprijavljenih osoba, 636 osoba (ili 23,0%) bilo je bez prethodnog radnog iskustva, a najveći broj osoba s radnim iskustvom došao je na evidenciju Zavoda iz djelatnosti pružanja smještaja, pripreme i usluživanja hrane (591 osoba ili 27,7%), prerađivačke industrije (339 osoba ili 15,9%), te trgovine (332 osobe ili 15,6%).

Zbog zapošljavanja (bilo po ugovoru o radu, ugovoru o djelu ili drugom obliku rada) evidenciju je napustilo 1.665 osoba (69,4%), odnosno 244 osobe (17,2%) više u odnosu na prethodni mjesec, a 1.027 osoba (38,2%) manje u odnosu na rujnu 2011. godine. Iz ostalih razloga: izlaska iz radne snage, odjave iz evidencije i nejavljanja, nepridržavanja zakonskih odredbi i ostalo brisane su 733 osobe (30,6%).

Što se tiče zapošljavanja prema ugovoru o radu, u rujnu 2012. godine bile su zaposlene 1.562 osobe, što je za 265 osoba (20,4%) više u odnosu na prethodni mjesec, a 1.001 osoba (39,1%) manje u odnosu na rujnu 2011. godine. Promatrano po djelatnostima, najviše osoba bilo je zaposleno u prerađivačkoj industriji (256 osoba ili 16,4%), obrazovanju (221 osoba ili 14,1%), javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju (201 osoba ili 12,9%), te poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu (174 osobe ili 11,1%).

Stopa zapošljavanja s evidencije Zavoda tijekom devet mjeseci 2012. godine bila je 25,9%, što znači da se na 100 novoprijavljenih i nezaposlenih zapošljavalo 26 osoba. U odnosu na prvih devet mjeseci 2011. godine, stopa zapošljavanja smanjena je za 1,4%. Međutim, postoje značajne razlike u stopi zapošljavanja prema završenom obrazovanju. Stopa zapošljavanja kretala se od 16,2% za radnike bez završene osnovne škole i 22,3% sa završenom osnovnom školom, preko 26,8% za radnike s prvim stupnjem fakulteta i 27,2% sa završenom četverogodišnjom srednjom školom, do 28,6% za radnike s trogodišnjom srednjom školom i 30,4% sa završenim fakultetom.

Tijekom rujna 2012. godine poslodavci su prijavili 696 slobodnih radnih mjesta, odnosno 85 radnih mjesta (10,9%) manje u odnosu na prethodni mjesec i 1.371 radno mjesto (67,7%) manje u odnosu na rujna 2011. godine. Najveći broj slobodnih radnih mjesta prijavili su poslodavci iz obrazovanja (163 ili 23,4%), prerađivačke industrije (86 ili 12,4%), javne uprave i obrane, obveznog socijalnog osiguranja (75 ili 10,8%), te građevinarstva (55 ili 7,9%) za zanimanja: (9) jednostavna zanimanja - 190 slobodnih radnih mjesta, (2) stručnjaci i znanstvenici - 164 slobodna radna mjesta, (5) uslužna i trgovačka zanimanja - 126 slobodnih radnih mjesta, te (3) inženjeri, tehničari i srodna zanimanja - 122 slobodna radna mjesta.

Tijekom rujna 2012. godine smanjenje nezaposlenosti zabilježeno je u ispostavama Donji Miholjac za 0,5% ili 9 osoba i Đakovu za 0,9% ili 46 osoba. U ostalim ispostavama nezaposlenost je povećana, Belom Manastiru za 0,7% ili 40 osoba, Našicama za 0,9% ili 44 osobe, Osijeku za 1,6% ili 193 osobe i Valpovu za 4,4% ili 147 osoba. U usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, rast nezaposlenosti zabilježen je na čitavom području Županije, a najizraženije bilo je u Belom Manastiru (za 17,6% ili 880 osoba) i Donjem Miholjcu (za 16,6% ili 271 osobu).

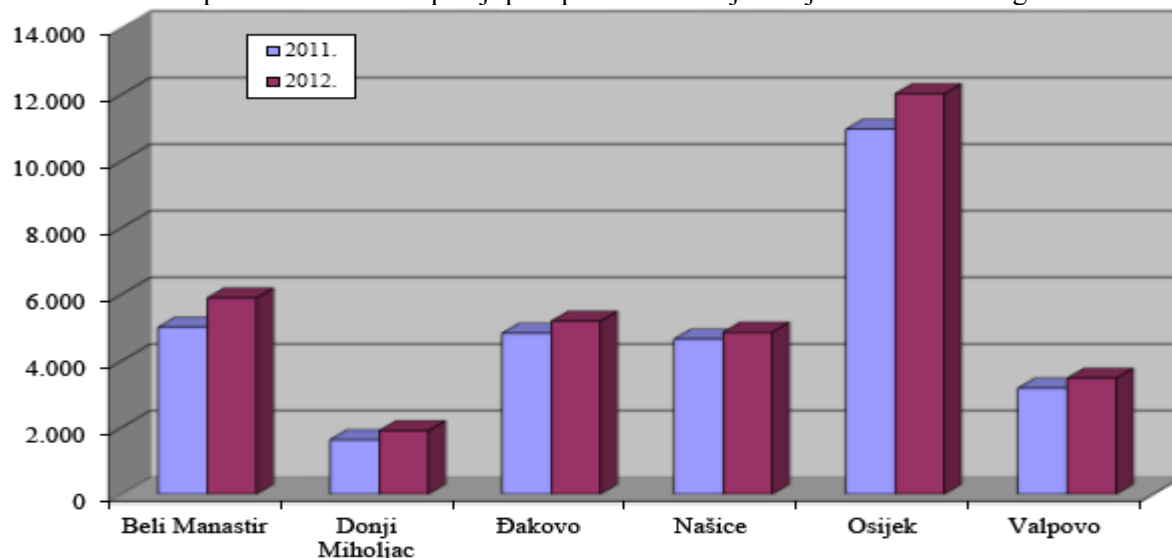
Tablica 18. Nezaposlenost u Županiji za razdoblje IX. 2011. i I-IX. 2012. godine

Redni broj	Ispostava	2011.						2012.		
		Ø 2011.		IX.		X.	XI.	XII.	I.	II.
		Ukupno	Žene	Ukupno	Žene					
1.	Beli Manastir	5.635	3.020	5.012	2.708	5.553	5.638	5.994	6.471	6.481
2.	Donji Miholjac	1.879	970	1.637	878	1.704	1.783	1.921	2.078	2.138
3.	Đakovo	5.205	2.777	4.832	2.557	4.948	5.129	5.327	5.577	5.693
4.	Našice	4.853	2.812	4.656	2.707	4.652	4.762	4.950	5.233	5.358
5.	Osijek	11.702	6.607	10.960	6.231	11.184	11.400	11.891	12.417	12.829
6.	Valpovo	3.389	1.928	3.184	1.810	3.295	3.351	3.391	3.522	3.593
	Ukupno	32.663	18.114	30.281	16.891	31.336	32.063	33.474	35.298	36.092

2012.						Indeks				
III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.		IX.2012./ IX.2011.	IX.2012./ VIII.2012.	IX.2012./ Ø 2011.
						Ukupno	Žene			
6.318	5.974	5.431	5.422	5.846	5.852	5.892	3.188	117,6	100,7	104,6
2.143	2.034	1.828	1.764	1.869	1.917	1.908	985	116,6	99,5	101,5
5.721	5.377	5.094	5.024	5.251	5.241	5.195	2.757	107,5	99,1	99,8
5.324	5.019	4.725	4.590	4.874	4.823	4.867	2.787	104,5	100,9	100,3
12.613	12.215	11.735	11.539	11.765	11.831	12.024	6.677	109,7	101,6	102,8
3.581	3.363	3.221	3.128	3.326	3.336	3.483	1.929	109,4	104,4	102,8
35.700	33.982	32.034	31.467	32.931	33.000	33.369	18.323	110,2	101,1	102,2

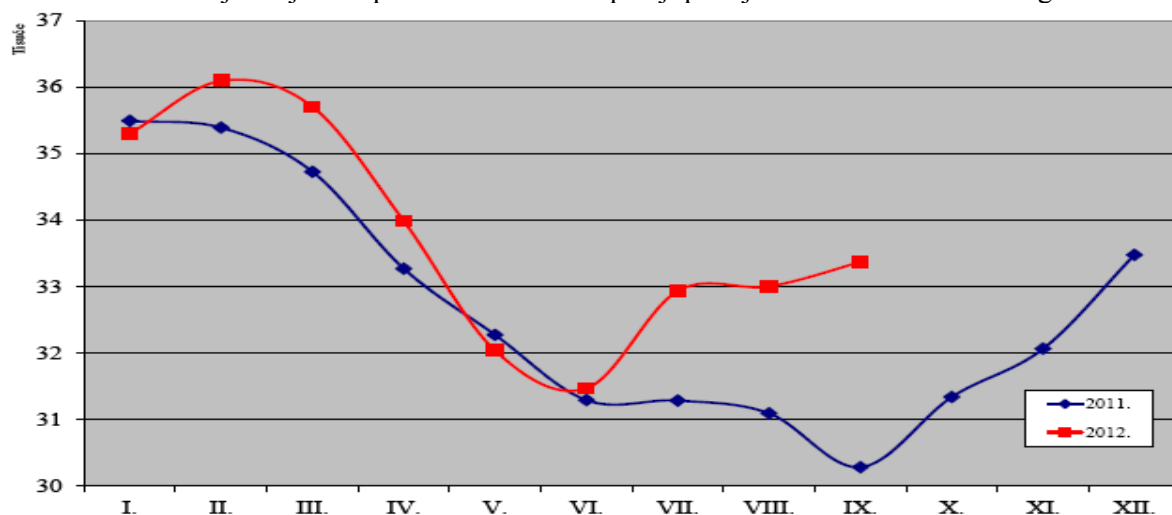
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek

Grafikon 10. Nezaposlene osobe u Županiji po ispostavama krajem rujna 2011. i 2012. godine

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek

Grafikon 11. Kretanje broja nezaposlenih osoba u Županiji po mjesecima u 2011. i 2012. godini

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Područni ured Osijek

Aktivnosti Odsjeka za profesionalno usmjeravanje i obrazovanje tijekom rujna 2012. godine bile su sljedeće:

- u svrhu odabira kandidata za određena radna mjesta provedene su četiri selekcije:
 - Udruženje obrtnika Osijek - za radno mjesto administrator, obrađena su tri kandidata
 - Apipharma d.o.o. Našice - za radno mjesto stručnjak u procesu proizvodnje i kontrole kvalitete, obrađeno je 16 kandidata
 - Saponia d.o.o. Osijek - za radna mjesta strojobravar, električar, tokar, alatničar, glodač i varilac, obrađeno je 15 kandidata
- za nezaposlene osobe sa evidencije Zavoda održano je 28 radionica: "Kako tražiti posao", "Kako se predstaviti poslodavcu", "Metode samoprocjene" i "Radionica o stručnom osposobljavanju". U radionicama je sudjelovalo 208 nezaposlenih osoba
- individualnim informiranjem o mogućnostima zapošljavanja obrađeno je 68 nezaposlenih osoba
- u tijeku je identifikacija učenika osnovnih škola sa teškoćama u razvoju, koji ostvaruju prednost pri upisu u prvi razred srednje škole

- u svrhu nastavka obrazovanja psihologijski su obrađena četiri maturanta gimnazije
- računalnim programom "MOJ IZBOR" profesionalno je savjetovano 37 neodlučnih maturanata o mogućnostima nastavka obrazovanja
- U organizaciji Agencije za strukovno i obrazovanje odraslih održana je manifestacija "6. Tjedan cjeloživotnog učenja" pod motom "Nikad nije kasno za učenje". Zavod je sudjelovao u obilježavanju čitavim nizom aktivnosti: radionicama za nezaposlene, grupnim i individualnim informiranjima nezaposlenih osoba o mogućnostima obrazovanja i mogućnostima osposobljavanja.

Prema zadnjim dostupnim podacima Zavoda, krajem prosinca 2012. godine u Područnoj službi Osijek evidentirano je 37.426 nezaposlenih osoba, odnosno 866 osoba (2,4%) više u odnosu na prethodni mjesec i 3.952 osobe (11,8%) više u odnosu na prosinac 2011. godine. Tijekom 2012. godine nezaposlenost se povećavala prosječno mjesečno za 1,0% ili 329 osoba, na što je utjecalo prosječno mjesečno povećanje u siječnju i veljači za 3,8% ili 1.309 osoba, prosječno mjesečno smanjenje od ožujka do lipnja za 3,4% ili 1.156 osoba, te prosječno mjesečno povećanje od srpnja do prosinca za 3,0% ili 993 osobe.

7. POLJOPRIVREDA I PREHRAMBENA INDUSTRIJA

Nakon nepunih šest godina, 30. lipnja 2011. godine Republika Hrvatska zaključila je pristupne pregovore s Europskom unijom, čime je otvoren put da, nakon ratifikacije pristupnog ugovora, postane 28. članica Europske unije, 1. srpnja 2013. godine.

Tijekom pregovora Republika Hrvatska prihvatila je Pravnu stečevinu Europske unije i ugradila je u nacionalno zakonodavstvo. Cilj usklađivanja u području poljoprivrede i ruralnog razvoja bio je osigurati stabilnu opskrbu kvalitetnom hranom po pristupačnim cijenama, te istovremeno omogućiti poljoprivrednicima odgovarajući prihod. Tijekom pregovora naglasak je stavljen i na poticanje ruralnog razvoja i turizma, promociji tradicionalnih ruralnih obrta i kvalitetnih autohtonih proizvoda, uz brigu za očuvanje okoliša.

Republika Hrvatska nakon ulaska u Europsku uniju trebala bi zadržati sličnu razinu postojećih izravnih plaćanja poljoprivrednicima, između 300 i 400 milijuna eura po godini. Postepeno bi se trebao smanjivati udio plaćanja iz nacionalnog proračuna, a svake godine bi se trebao povećavati udio kojim Europska unija iz svojih poljoprivrednih fondova sudjeluje u cjelokupnom iznosu za izravna plaćanja.

Osim iznosa predviđenih za izravna plaćanja i ruralni razvoj, Republici Hrvatskoj bit će dostupno i oko 10 milijuna eura na godišnjoj razini za financiranje programa u vinogradarstvu, te 9,6 milijuna eura za minirane i minsko sumnjive površine koje će nakon razminiranja biti vraćene u funkciju poljoprivredne proizvodnje.

Pristupanjem Europskoj uniji započet će se primjenjivati sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu, pri čemu se zadržavaju vezana plaćanja za krave dojilje (105.000 grla), te ovce i koze (524.000 grla) u kojem će se poticati poštivanje dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje.

Republici Hrvatskoj odobreno je prijelazno razdoblje do 2018. godine za prilagodbu uvjetima dobre poljoprivredne prakse i ekoloških uvjeta proizvodnje. Tri godine od pristupanja Europskoj uniji Republika Hrvatska ima pravo isplaćivati određene nacionalne potpore koje nisu dio zajedničke politike Europske unije (za šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače). Nadalje, Republika Hrvatska ima i pravo korištenja nacionalne rezerve, odnosno utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima i to za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovaca i koza i proizvodnju duhana.

Republici Hrvatskoj odobrena je mogućnost da u roku od 12 mjeseci od dana pristupanja u Europsku uniju na razini Unije registrira i zaštiti poljoprivredne i prehrambene proizvode koji su registrirani i zaštićeni na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog ugleda. Na zajedničko tržište Unije može biti stavljen "pekmez", tradicionalni hrvatski proizvod koji do sada nije bio prisutan na tom tržištu, a na listu tradicionalnih izraza Europske unije bit će uključene oznake za vina Opolo, Plavac i Samoborski bermet, kao i oznake zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića: Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica i Zadarski maraskino.

7.1. Biljna proizvodnja

Na području Županije biljna proizvodnja tijekom 2011/2012. godine odvijala se na 201.700 hektara, od čega su ozimi usjevi bili zasijani na 71.700 hektara, a jari usjevi na 130.000 hektara.

Tablica 19. Procjena strukture ratarske proizvodnje 2011/2012. godine na području Županije

Kultura	Zasijano (u hektarima)
Ozima pšenica	55.000
Ozimi ječam	10.000
Zob	2.000
Ostale ozime žitarice	500
Uljana repica	3.000
Krmno bilje (novo)	1.200
Kukuruz merkantilni	75.000
Kukuruz sjemenski	4.000
Šećerna repa	12.000
Soja	18.000
Suncokret	12.000
Jare žitarice	4.000
Povrće	2.500
Ostalo bilje	2.000
Krmno bilje	500
Ukupno	201.700

Izvor: HGK, Županijska komora Osijek

Izrazita suša, praćena visokim temperaturama već nekoliko godinu za redom prati biljnu proizvodnju. Zbog nemogućnosti pravovremene obrade tla ozimi usjevi posijani su van tehnoloških rokova sjetve, te su zbog neujednačenog nicanja u prezimljavanje ušli različito razvijeni. Od izrazito niskih temperatura zaštitio ih je snježni pokrivač nakon čijeg se topljenja proljeće nastavilo sušom. Tijekom svibnja palo je 102 milimetara oborina koje su pomogle ozimim usjevima da se oporave i donesu prosječan urod. Uz prosječan urod od 5 t/ha proizvedeno je 275.000 tona pšeničnog zrna. Prema kalkulacijama Poljoprivredne savjetodavne službe proizvodna cijena pšenice kojom se pokrivaju troškovi proizvodnje iznosi 1,34 kn/kg, a ove godine cijenu pšenice formiralo je tržište, te je ona bila usklađena s burzovnom cijenom pšenice u okruženju koja se kretala u vrijeme žetve oko 1,5 kn/kg. Prema Tržišnom informacijskom sustavu u poljoprivredi - TISUP-u, veleprodajna cijena pšenice u kolovozu iznosila je 1,56 kn/kg, a u odnosu na prethodnu godinu viša je za 13%. Na području Županije postoji dovoljno skladišnih kapaciteta za prijem uroda (492.500 tona skladišnog prostora u silosima i 51.850 tona u podnim skladištima), ali ne postoji dovoljno licenciranih skladištara u kojima bi čuvanjem uroda na bazi izdane skladišnice proizvođači mogli podići kredite kod poslovnih banaka za financiranje tekuće proizvodnje, a robu staviti na tržište kad to njima odgovara.

Na poljima Županije prinosi u jesenskoj berbi obilježeni su sušom i značajno su manji od očekivanih. Na poljima nema ratarske kulture čiji prinos nije umanjen ovisno od tipa tla, sorte i primijenjene agrotehnike, od 30 do 50%, a na pjeskovitim tlima šteta je često i 100%. Sušna godina je pogodovala razvoju kukuruznog i repinog moljca, te poljskih glodavaca, miševa i voluharica, pa su usjevi, osim sušom, oštećeni i nametnicima.

Na poljima se odvija jesenska berba, te priprema tla za jesensku sjetvu. Sjetva uljane repice je završena i usjevi koji su posijani, zahvaljujući nedavnim kišama, su ponikli. Zbog suše koja redovno prati sjetvu i daljnji razvoj repice ona je postala kultura koja se sve manje sije. Tvornica ulja Čepin ugovorila je sjetvu svega 250 hektara uljane repice, tako da unatoč cijeni (3,20 kn/kg ovogodišnja otkupna cijena) uljana repica se sve manje sije. Procjenjuje se da će u jesen 2012. godine biti zasijano svega 2.500 hektara ovom uljaricom.

Suncokret je kultura koja najbolje podnosi sušu, čiji se prinosi kreću od 2,5 do 4,5 t/ha, što bi u prosjeku iznosilo 3 t/ha. Tvornica ulja Čepin planira zaprimiti 23.500 tona suncokreta. Cijena suncokreta na bazi 40% uljnosti, 9% vlage i 2% primjesa iznosi 3,30 kn/kg.

Prinosi soje vrlo su različiti i kreću se od 1,2 do 2,3 t/ha, dok su zrna značajno sitnija, naročito zrna iz gornjih etaža biljke. Otkupna cijena soje ove godine iznosila je 3,90 kn/kg.

Prinosi kukuruza u prosjeku su oko 50% manji od očekivanih. Prosječni prinosi suhog zrna iznose od 3 do 5,3 t/ha, a uslijed nedovoljnih količina cijena kukuruza dosegla je 1,80 kn/kg.

Prinosi šećerne repe različiti su i kreću se od 30 do 50 t/ha. Zbog smanjenja prinosa zbog suše Tvornica šećera Osijek planira preraditi oko 450.000 tona korijena šećerne repe i proizvesti oko 62.000 tona šećera. Cijena korijena šećerne repe iznosi 300 kn/t uz digestiju od 16%.

Jesenska sjetva, prema procjenama, mogla bi se odvijati na 72.500 hektara. Unatoč suši, sortnog sjemena za obavljanje jesenske sjetve ima dovoljno iako je na njegovu cijenu također utjecala suša.

Tablica 20. Procjena strukture jesenje sjetve 2012. godine na području Županije

Kultura	Zasijano (u hektarima)
Ozima pšenica	57.000
Ozimi ječam	10.000
Zob	1.500
Ostale ozime žitarice	500
Uljana repica	2.500
Krmno bilje (novo)	1.000
Ukupno	72.500

Izvor: HGK, Županijska komora Osijek

7.2. Stočarska proizvodnja

Dobri resursi biljne proizvodnje jedan su od preduvjeta proizvodnje dovoljnih količina animalnih bjelančevina mesa, te mlijeka i jaja za ishranu stanovništva, zbog čega Županija u svom razvojnom dijelu ukupnog agrara posebno mjesto ustupa razvoju stočarske proizvodnje.

Problematika u stočarskoj proizvodnji višestruka je, i ogleda se prije svega kroz nedovoljno korištenje postojećih stočarskih kapaciteta, spore obnove stočnog fonda, nesređenog tržišta stočarske proizvodnje, usitnjenosti obiteljskih gospodarstava i nekontroliranog uvoza hrane. Dodatno smanjivanje stočnog fonda, uz već navedene razloge, uzrokuju nepovoljne vremenske prilike koje otežavaju sjetvu u agrotehničkim rokovima, te pravovremeno skidanje usjeva i rast cijena ratarskih poljoprivrednih proizvoda koje u ciklusu stočarske proizvodnje stvaraju disparitete, odnosno nerijetko su troškovi proizvodnje veći od otkupnih cijena proizvoda.

Govedarska proizvodnja najznačajnija je grana stočarstva i jedna je od najvažnijih grana ukupne poljoprivredne proizvodnje. Osim što se u sustavu govedarske proizvodnje osiguravaju značajni proizvodi (mlijeko i meso) njezina je važnost posebice naglašena zbog komplementarnosti s ratarskom proizvodnjom. Uz to što su goveda veliki potrošači ratarskih proizvoda oni u značajnoj mjeri doprinose prirodnom povećanju plodnosti tla.

Proces smanjivanja proizvodnih kapaciteta u govedarstvu otvara, iako usporenim tempom, naglašeniju proizvodnu specijalizaciju proizvođača i to na proizvodnju mlijeka i tov junadi. Unatoč velikom padu broja krava, oživljava proizvodnja kravljeg mlijeka i to po osnovi određene intenzifikacije u proizvodnji i većoj godišnjoj proizvodnji po kravi.

Tablica 21. Brojno stanje krava i ženskog podmlatka u Županiji i Republici Hrvatskoj od 2009. do 2011. godine

	Županija			Republika Hrvatska			Udio Županije u RH u %		
	2009.	2010.	2011.	2009.	2010.	2011.	2009.	2010.	2011.
Krave	26.799	28.688	29.295	207.747	212.222	206.291	12,9	13,51	14,20
Ženski podmladak	9.029	6.638	18.607	56.888	42.447	112.600	15,87	15,64	16,52

Izvor: Informacija o stanju i problematici stočarstva na području Osječko-baranjske županije, svibanj 2012.

Godišnje potrebe za govedarskim proizvodima u Republici Hrvatskoj iznose 1,2 milijarde litara mlijeka, što predviđa potrošnju od 260 litara po stanovniku, te 68.150 tona govedeg mesa, što pretpostavlja potrošnju 14 kilograma po stanovniku. Navedene potrebe nameću nužnost određivanja statusa govedarstva u poljoprivrednoj proizvodnji, te usmjeravanje govedarske proizvodnje u izgradnju novih modernih farmi uz adaptaciju postojećih, a uspostavom malih proizvodnih sustava, sustava krava-tele, veće završne težine grla, sa ciljnim pasminskim sastavom. Sve navedeno može se realizirati uz kvalitetna kreditna investiranja, visoku razinu znanja i primjenjivanje tehnologije sukladne pravilima struke uz mjere državne potpore i osigurano tržište.

Tablica 22. Pregled otkupljenih količina mlijeka u Županiji i Republici Hrvatskoj od 2003. do 2011. godine

Godina	Republika Hrvatska (u kilogramima)	Osječko-baranjska županija (u kilogramima)	Udio Županije u RH u %
2003.	525.028.000	55.325.180	10,5
2004.	532.838.138	57.048.394	10,7
2005.	605.321.043	76.249.040	12,6
2006.	631.619.285	91.892.012	14,6
2007.	653.850.986	102.578.132	15,7
2008.	657.753.856	114.875.213	17,5
2009.	675.246.913	140.770.481	20,8
2010.	623.881.162	135.008.408	21,6
2011.	626.407.108	148.570.280	23,7

Izvor: Informacija o stanju i problematici stočarstva na području Osječko-baranjske županije, svibanj 2012.

Proizvodnja mlijeka u Hrvatskoj u 2011. godinu u odnosu na 2010. godinu bilježi lagan rast od 0,4%, dok je rast proizvodnje mlijeka u Županiji izraženiji i iznosio je 10%. Na području Županije tijekom 2011. godine otkupljeno je 148.570.280 kilograma mlijeka, što čini 23,7% od ukupno otkupljenih količina mlijeka (tablica 22.).

Sadašnja svinjogojska proizvodnja ne zadovoljava, kako po proizvodnji, tako još više po kakvoći proizvedenoga mesa. Organizacijski se ova proizvodnja odvija većinom na malim proizvodnim jedinicama obiteljske poljoprivrede, na kojima nije moguće provesti učinkoviti sustav uzgoja i proizvodnje. Osim malih proizvođača, značajnu svinjogojsku proizvodnju imaju i tri velika poduzeća s prostora Županije, a to su Belje d.d. Darda, koja djeluju u sklopu koncerna Agrokor d.d. Zagreb, te Žito d.o.o. Osijek i Novocommerce d.o.o. Osijek.

Uzgoj i proizvodnja svinja u Županiji ima dugu tradiciju i podmiruje značajan dio tržišta Republike Hrvatske. Unatoč prirodnih i agroekoloških prednosti za razvoj stočarstva, a time i svinjogojstva, proizvodnja svinjskog mesa nije samodostatna zbog čega Republika Hrvatska svoje potrebe podmiruje uvozom mesa.

Tablica 23. Broj i strukturu vlasništva svinja u Županiji prema podnesenim zahtjevima za isplatu novčanih potpora

		Županija		Republika Hrvatska		Udio Županije u RH u %	
		2009.	2010.	2009.	2010.	2009.	2010.
Krmače	OPG	8.206	8.237	58.761	62.963	13,97	13,08
	Pravne osobe	25.624	28.366	46.522	50.187	55,08	56,52
	Ukupno	33.830	36.603	105.283	113.330	32,13	32,30
Svinje u tovu	OPG	3.390	4.731	65.912	66.629	5,14	7,10
	Pravne osobe	314.053	338.213	746.881	793.457	42,05	42,63
	Ukupno	317.443	342.944	812.793	860.086	39,06	39,87
SVEUKUPNO		351.273	379.547	918.076	973.416	38,26	38,99

Izvor: Informacija o stanju i problematici stočarstva na području Osječko-baranjske županije, svibanj 2012.

Osim govedarske i svinjogojске proizvodnje na području Županije postoji ovčarska, kozarska, konjogojска, peradarska proizvodnja, proizvodnja slatkovodne ribe, te pčelarska proizvodnja.

Županija ima značajne mogućnosti za držanje i ishranu koza i ovaca čije meso i mliječni proizvodi imaju svoje mjesto, kako na domaćem, tako i na zahtjevnom europskom tržištu. Donedavno ekstenzivni način proizvodnje u novije vrijeme prelazi u intenzivnu proizvodnju mesa i mlijeka s naglaskom na hranjenje životinja ekološki proizvedenim krmivima. U budućnosti je potrebno staviti naglasak na educiranje uzgajivača, razvoj tržišta i uspostavljanje standarda za proizvodnju mesa, prerađevina od mesa i mlijeka.

Tablica 24. Broj uzgojno valjanih ovaca i koza na području Županije od 2007. do 2011. godine

Godina	Broj uzgojno valjanih ovaca	Broj uzgojno valjanih koza
2007.	2.408	607
2008.	2.910	504
2009.	2.556	527
2010.	2.902	408
2011.	2.432	395

Izvor: Hrvatska poljoprivredna agencija, Godišnje izvješće

Peradarska proizvodnja u Republici Hrvatskoj industrijski je organizirana i jedna od proizvodnji koja je u strukturi agrara samodostatna. Ono što je čini posebnom je mogućnost brzog obrta u poslovanju, što u konačnici daje najjeftiniju vrstu mesa. Uz nekoliko obiteljskih gospodarstava koja imaju ugovorenu proizvodnju tovnih pilića s Kokom d.d Varaždin od 2.500 do 12.000 komada u ciklusu, pojavljuje se velik broj neregistriranih peradara koji prodaju svježa jaja na domaćem tržištu kao i veći broj ljudi, koji zbog smanjene kupovne moći piliće uzgajaju za vlastite potrebe.

Konjogojstvo, kao dio stočarske proizvodnje na području Županije ima daleko veću kulturnu, nego gospodarsku vrijednost. Jedan od najznačajnijih uzgajivača konja na području Županije je Državna ergela lipicanaca u Đakovu koja ima 160 konja, odnosno u njoj se nalazi 13% svjetske populacije lipicanaca.

Slatkovodno ribarstvo na području Županije već duži niz godina nalazi se u teškoj ekonomskoj situaciji, te prolazi kroz duboke i sveobuhvatne promjene. Glavni problem u poslovanju ribnjaka su visoka novčana izdvajanja za razne vrste koncesija i naknada, dugogodišnji ciklus proizvodnje, nepovoljne klimatske prilike, štete od ribojednih ptica. Visoki troškovi poslovanja dovode do previsoke cijene ribe, što otežava plasman ribe, kako na domaćem, tako i na inozemnom tržištu.

Pčelarska proizvodnja na području Županije ima dugu tradiciju. Organiziranost pčelara na ovim prostorima datira još od 1879. godine kada je u Osijeku osnovano prvo pčelarsko društvo.

Tablica 25. Proizvodnja meda, broj pčelara i broj pčelinjih zajednica za razdoblje od 2006. do 2011. godine

Godina	Broj pčelara	Broj pčelinjih zajednica	Proizvodnja meda (u tonama)
2006.	514	27.650	1.382
2007.	516	28.500	712
2008.	509	22.513	660
2009.	520	25.400	820
2010.	528	25.720	1.020
2011.	550	28.000	1.150

Izvor: Hrvatska poljoprivredna agencija, Godišnje izvješće

8. PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA

8.1. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića

Županija je zbog svojih prirodnih potencijala značajan izvor sirovina za prehrambenu industriju. Međutim bogatstvo prirodnih potencijala ne prati i adekvatan razvoj prerađivačke industrije.

Tijekom prva tri kvartala 2012. godine proizvodnjom hrane i pića bavilo se 118 poduzeća s 4.192 zaposlena. Ostvareni ukupni prihodi iznosili su 1,87 milijarde kuna, a ukupni rashodi 1,77 milijarde kuna, što znači da su ukupni prihodi bili za 99 milijuna kuna veći od ukupnih rashoda (tablica 24.).

8.2. Mlinsko-pekarska industrija

Na području Županije radi sedam velikih mlinova dioničarskih društava kapaciteta 720 tona/24 sata s godišnjim kapacitetom 200.500 tona prerade proizvoda od žitarica.

Mlinovi manjih tvrtki i obiteljskih gospodarstava nestali su u nelojalnoj konkurenciji na tržištu, te stvorili mogućnost većeg uvoza brašna i ostalih mlinsko-pekarskih proizvoda iz susjednih država.

Cijena pšenice roda 2012. godine iznosila je 1,35 do 1,70 kn/kg. Zbog manjih prinosa žitarica, kako kod nas tako i u okruženju, sadašnja cijena pšenice ima trend rasta, što ima za posljedicu rast cijene brašna i kruha.

U proizvodnji kruha i tjestenine sve više se otvaraju mali proizvodni kapaciteti s boljom produktivnošću i širom lepezom proizvoda.

8.3. Industrija šećera

Tvornica šećera Osijek najveća je tvornica šećera u Republici Hrvatskoj s kapacitetom proizvodnje šećera od 65.000 tona, 27.500 tona melase i 27.500 tona suhih repinih rezanaca.

Tvornica šećera Osijek ugovorila je proizvodnju šećerne repe na 11.000 hektara, od čega je 7.500 hektara u Republici Hrvatskoj, a ostalo u Mađarskoj i Vojvodini. Tvornica šećera Osijek je s navedenih površina planirala otkupiti i preraditi 650.000 tona korijena šećerne repe, ali zbog izrazito nepovoljnih vremenskih uvjeta, nedostatka oborina u presudnom dijelu vegetacije, u srpnju i kolovozu 2012. godine, te ekstremno visokih temperatura koje su dovele do smanjenja prinosa, preraditi će se

oko 450.000 korijena šećerne repe i proizvesti oko 62.000 tona šećera. Zbog smanjenih prinosa uslijed suše Srbija je zabranila izvoz šećerne repe, pa čak i one iz ugovorene proizvodnje, tako da je Tvornica šećera Osijek ostala bez 200.000 tona sirovine iz koje bi se moglo dobiti oko 30.000 tona šećera, što je za Tvornicu šećera Osijek, koja šećer izvozi u Europsku uniju velik poslovni gubitak.

Zbog izrazite suše prinosi korijena po hektaru variraju, ali se očekuju prosječni prinosi kampanje oko 40 t/ha. Unatoč suši, problema s vađenjem korijena nema. Uz prosječnu digestiju od 16% cijena korijena šećerne repe iznosi 300 kn/t.

8.4. Industrija ulja

Tvornica ulja Čepin najznačajnija je tvornica za proizvodnju ulja u Republici Hrvatskoj, u čiju su modernizaciju uložena značajna sredstva, s dnevnim kapacitetom prerade 500 tona/24 sata (prešaonice) i godišnji kapacitet prerade od 150.000 tona uljarica (suncokret, soja, uljana repica). Tvornica ulja Čepin u fazi je privatizacije, tako najveći dio roba uslužno prerađuje za organizatore proizvodnje i otkupljivače.

U 2012. godini Tvornica ulja Čepin preradila je 11.000 tona uljane repice po cijeni od 3,20 kn/kg, a planira još preraditi 30.000 tona suncokreta po cijeni od 3,30 kn/kg uz standardnu kvalitetu propisanu pravilnikom (40% uljnosti, 9% vlage i 2% primjesa). Količine koje su zaprimljene u Tvornici biti će, osim vlastitog manjeg dijela, uslužno prerađene za organizatore proizvodnje i otkupljivače uljarica na prostorima Republike Hrvatske (Agrokor d.d. Zagreb, Granolio d.d. Zagreb, Žito d.o.o. Osijek i drugi.).

8.5. Industrija stočne hrane

Na području Županije proizvodnjom industrijske stočne hrane bavi se sedam tvornica i mješaonica stočne hrane s ukupnim kapacitetom godišnje proizvodnje od 468.000 tona.

Unazad nekoliko godina proizvodnja stočne hrane pokazuje tendenciju pada uzrokovanu, prije svega, slabom kupovnom moći potrošača i nestabilnim tržištem stoke zbog uvoza jeftinijeg mesa i jeftinije stoke što dovodi do pada brojnog stanja stoke u domaćem uzgoju.

Privatizacijom velikih gospodarskih sustava na prostorima Županije i Istočne Hrvatske (PPK Valpovo d.d., PPK Orahovica d.d., Vupik d.d. Vukovar, Đakovština d.d. Đakovo) određeni broj tvornica stočne hrane prestat će s radom ili će raditi samo za vlastite potrebe, što ukazuje na smanjenje proizvodnje stočne hrane na ovim prostorima, smanjenje broja zaposlenih djelatnika, te smanjene mogućnosti plasmana sirovina, odnosno žitarica industriji stočne hrane, što dovodi do značajnog pada broja stoke posebno u svinjogojskoj i govedarskoj proizvodnji.

U prilog ovoj konstataciji idu i visoke cijene otkupnih proizvoda berbe kasnih usjeva (kukuruz, soja, suncokret) koje stvaraju disparitete u ciklusu stočarske proizvodnje, odnosno rast troškova proizvodnje u odnosu na prodajne cijene stoke.

8.6. Ostala prerađivačka industrija

Područje Županije ima raznoliku prerađivačku industriju tako da osim, gore navedenih većih industrija značajno mjesto zauzimaju (po rezultatima i opsegu poslovanja) klaonička industrija, industrija mlijeka, proizvodnja vina i piva, prerada voća i povrća, te konditorska industrija.

8.7. Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije za razdoblje I-IX.2012. godine

Prema podacima Financijske agencije Regionalni centar Osijek, na području Županije poslovalo je:

- 341 poduzeće iz djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i ribarstva,
- 96 poduzeća iz djelatnosti proizvodnje prehrambenih proizvoda i
- 22 poduzeća iz djelatnosti proizvodnje pića.

Tablica 26. Pregled broja poduzeća, broja zaposlenih i financijskih rezultata u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, proizvodnji prehrambenih proizvoda i pića Županije za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Djelatnosti	Broj poduzeća		Ukupni prihod			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	323	341	4.219.478	4.319.277	102	24,2
C10 Proizvodnja prehrambena proizvoda	91	96	1.360.460	1.686.491	124	9,4
C11 Proizvodnja pića	20	22	99.212	191.942	193	1,1
Ukupno sve djelatnosti	3.861	3.901	18.327.116	17.875.577	98	100,0

Djelatnosti	Ukupni rashod				Razlika UP - UR
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4.135.458	4.220.479	102	24,0	98.798
C10 Proizvodnja prehrambena proizvoda	1.445.430	1.603.436	111	9,1	83.055
C11 Proizvodnja pića	102.068	175.314	172	1,0	16.629
Ukupno sve djelatnosti	17.984.716	17.616.295	98	100,0	259.283

Djelatnosti	Investicije u dugotrajnu imovinu				Broj zaposlenih			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	375.984	288.161	77	35,1	5.022	5.033	100,2	12,2
C10 Proizvodnja prehrambena proizvoda	145.083	85.450	59	10,4	3.081	3.643	109,7	8,8
C11 Proizvodnja pića	7.581	6.199	82	0,8	417	549	139,5	1,3
Ukupno sve djelatnosti	1.111.020	820.207	74	100,0	42.264	41.331	99,3	100,0

Djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	1-9./11	1-9./12	Indeks	Udio u %
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	3.464	3.459	107	117,4
C10 Proizvodnja prehrambena proizvoda	2.978	2.879	101	99,3
C11 Proizvodnja pića	2.673	2.710	91	93,5
Ukupno sve djelatnosti	2.892	2.898	103	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima iz tablice 24. vidljivo je da je gospodarstvo Županije u prva tri kvartala 2012. godine ostvarilo veće ukupne prihode od ukupnih rashoda, što je rezultiralo pozitivnim financijskim rezultatom u iznosu 259,3 milijuna kuna. Poduzeća koja su se bavila djelatnostima poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u prva tri kvartala 2012. godine ostvarila su pozitivan financijski rezultat u iznosu 98,8 milijuna kuna, poduzeća koja su se bavila proizvodnjom prehrambenih proizvoda ostvarila su pozitivan financijski rezultat u iznosu 83 milijuna kuna, a poduzeća koja su se bavila proizvodnjom pića ostvarila su pozitivan financijski rezultat u iznosu 16,6 milijuna kuna.

Tablica 27. Izvoz i uvoz u poljoprivredi, šumarstvu i ribarstvu, proizvodnji prehrambenih proizvoda i pića u Županiji za razdoblje od I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD (tekući tečaj)

Djelatnost	Izvoz I-IX.		Struktura u %	Indeks	Uvoz I-IX.		Struktura u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	2011.	2012.			2011.	2012.			
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	36.845	38.218	9,4	103,7	77.366	60.422	16,1	78,1	-22.205
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	34.937	48.874	12,0	139,9	35.152	47.750	12,7	135,8	1.124
C11 Proizvodnja pića	89	283	0,1	316,3	361	1.937	0,5	537,0	-1.654
Ukupno Županija	420.592	405.985	100,0	96,5	435.760	392.670	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U robnoj razmjeni poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u prva tri kvartala 2012. godine zabilježen je porast izvoza i pad uvoza u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, te negativan saldo robne razmjene u iznosu 22,2 milijuna USD. Pozitivan saldo robne razmjene ostvaren je u proizvodnji prehrambenih proizvoda u iznosu 1,1 milijun USD. Unatoč porastu izvoza i uvoza u prva tri kvartala 2012. godine u odnosu na isto razdoblje 2011. godine proizvodnja pića ostvarila je negativan saldo robne razmjene u iznosu 1,6 milijuna USD (tablica 27.).

Najvažniji izvozni proizvodi poljoprivrede i prehrambene industrije Republike Hrvatske su šećer, konditorski proizvodi, med, alkoholna i bezalkoholna pića (vino, pivo, sokovi), sjemenska roba, mlinsko-pekarški proizvodi, a od uvoza sirovine za prehrambenu industriju, živa stoka, hrana za životinje, meso i mesne prerađevine, mlijeko i mliječni proizvodi, voće i povrće, alkoholna pića i ocat.

9. TEKSTILNA I KOŽARSKA INDUSTRIJA

Tekstilna industrija (C13, C14 prema Nacionalnoj klasifikacijskoj djelatnosti 2007. - NDK 2007.) obuhvaća proizvodnju odjeće, rublja, gotovih tekstilnih proizvoda za kućanstvo, proizvodnju čarapa, trikotažnih odjevnih predmeta i proizvodnju geotekstila. Ne postoji primarna tekstilna i kožarska industrija u vidu prerade kože, predionice tekstilnih vlakana, proizvodnje konca, sagova i drugo. Prerada kože i srodnih proizvoda (C15) zastupljena je u šivanju i obradi kože, te proizvodnji obuće.

Prema podacima Financijske agencije o poslovanju poduzetnika u prva tri kvartala 2012. godine u Županiji od 536 poduzetnika u prerađivačkoj industriji 55 poduzeća su registrirana za proizvodnju tekstila, odjeće i proizvodnju kože (tablica 28.).

Poduzeća ove industrijske grane ostvarila su u prva tri kvartala 2012. godine ukupne prihode u iznosu 124 milijuna kuna koji su za 8% bili manji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Ukupni prihodi u proizvodnji tekstila bili su manji su za 21%, u proizvodnji odjeće 6%, a proizvodnji kože i srodnih proizvoda 2%. Poduzeća koja su se bavila ovim djelatnostima u promatranom razdoblju ostvarila su negativan financijski rezultat u iznosu 3,4 milijuna kuna.

Tablica 28. Financijski rezultati tekstilne i kožarske industrije Županije za razdoblje I-IX.2012. godine
financijski rezultati u 000 kuna

Šifra	Djelatnost	Broj poduzeća	Ukupni prihod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Ukupni rashod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Razlika UP-UR
C	Prerađivačka industrija	536	5.017.788	106	4.937.974	105	79.814
C13	Proizvodnja tekstila	13	14.118	79	14.177	81	-58
C14	Proizvodnja odjeće	39	109.452	94	112.955	95	-3.503

C15	Prerada kože i srodnih proizvoda	3	437	98	271	87	166
	UKUPNO C13,C14,C15	55	124.007	92	127.403	93	-3.395

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine poduzeća ove djelatnosti ostvarila su izvoz u vrijednosti od 1,57 milijuna USD, što je za 50,6% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok je uvezeno robe u vrijednosti od 2,64 milijuna USD, odnosno ostvaren je negativan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu od 1,07 milijuna USD (tablica 29.).

Tablica 29. Izvoz i uvoz tekstilne industrije u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

u 000 USD

Šifra	Djelatnost	Izvoz	Struktura u %	Indeks I-IX.2012/I-IX.2011.	Uvoz	Struktura u %	Indeks I-IX.2012/I-IX.2011.	Saldo I-IX. 2012.
C	Prerađivačka industrija	315.313	77,7	97,6	209.870	56,0	103,5	105.443
C13	Proizvodnja tekstila	212	0,1	71,6	619	0,2	74,6	-407
C14	Proizvodnja odjeće	1.358	0,3	47,1	2.025	0,5	63,6	-667
	UKUPNO C13,C14	1.570	0,4	49,4	2.644	0,7	65,9	-1.074
	Ukupno gospodarstvo Županije	405.985	100,0	96,5	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Investicije u dugotrajnu imovinu u prva tri kvartala 2012. godine tekstilne i kožarske industrije iznosile su 3,7 milijuna kuna, što je za 47% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 30.).

Tablica 30. Investicije u tekstilnoj i kožarskoj industriji u Županiji za razdoblje I-IX.2012. i I-IX. 2012. godine

u 000 kuna

Šifra	Djelatnost	Investicije			
		I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio I-IX.2012. u %
C	Prerađivačka industrija	306.518	203.049	66	24,8
C13	Proizvodnja tekstila	3.363	23	1	0,0
C14	Proizvodnja odjeće	3.680	3.699	101	0,5
C15	Prerada kože i srodnih proizvoda	0	0	-	0,0
	Ukupno C13,C14,C15	7.043	3.722	53	0,5
	Ukupno gospodarstvo Županije	1.111.020	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U ovoj industrijskoj grani u prva tri kvartala 2012. godine bio je 1.596 zaposlenih, što je za 5% manje u odnosu na isto razdoblje u 2011. godini (tablica 31.).

Tablica 31. Broj poduzeća i zaposlenih u tekstilnoj i kožarskoj industriji u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra	Djelatnost	Broj poduzeća	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada		
			I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks
C	Prerađivačka industrija	538	13.018	13.389	103
C13	Proizvodnja tekstila	13	94	86	91
C14	Proizvodnja odjeće	39	1.574	1.508	96
C15	Prerada kože i srodnih proizvoda	3	2	2	100
	Ukupno C13,C14,C15	55	1.670	1.596	95

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 32. Prosječna mjesečna neto plaća u tekstilnoj i kožarskoj industriji u Županiji u 2010., 2011. i I-IX. 2012. godini

Šifra	Djelatnost	Županija					
		2010.	2011.	Indeks	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks
C	Prerađivačka industrija	3.597	4.432	123	2.702	2.725	101
C13	Proizvodnja tekstila	3.365	3.355	99,7	2.484	2.506	101
C14	Proizvodnja odjeće	2.596	2.590	99,7	1.889	2.007	106
C15	Prerada kože i srodnih proizvoda	1.172	3.756	320	3.119	2.480	80
	Ukupno gospodarstvo Županije	3.744	3.834	100,4	2.892	2.898	100

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u Županiji u prva tri kvartala 2012. godini u ovim djelatnostima bila je viša u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, osim u proizvodnji kože gdje je bila manja za 20% (tablica 32.).

U posljednjih nekoliko godina tekstilna industrija ima problema, ukupna proizvodnja izrazito je manja, što ima za posljedicu manji ukupan prihod. Značajan je pad izvoza, što je i razlog gubitka mnogih radnih mjesta i pada broja zaposlenih.

Proizvođači tekstila i odjeće pokušavaju opstati na tržištu usmjeravajući svoje poslovne aktivnosti na davanje usluge dorade za svjetski poznate kuće te stvoriti svoj vlastiti proizvod za domaće tržište, tržište Bosne i Hercegovine i Srbije.

Zbog pravila o podrijetlu koja su vrlo specifična, tekstilne tvrtke koje imaju svoj dizajn i vlastitu robnu marku ne mogu ostvariti značajan izvoz u zemlje Europske unije, jer u Republici Hrvatskoj nije sačuvana bazna tekstilna industrija odnosno proizvodnja tkanina. Kupci tih odjevnih predmeta moraju platiti carinu za uvoz hrvatske odjeće i ne mogu koristiti pogodnosti ugovora o slobodnoj trgovini. Tek kada Republika Hrvatska postane članica Europske unije moći će ostvarivati pravo kumulacije podrijetla.

10. PRERADA DRVA, PROIZVODI OD DRVA I PROIZVODNJA NAMJEŠTAJA

Drvoprerađivačka industrija tradicionalno je izvozno orijentirana, radno intenzivna grana industrije koja zauzima značajno mjesto u gospodarstvu Županije. Na području Županije postoje kapacitetima za proizvodnju piljene građe, građevinskih elemenata od drva, građevinske stolarije, parketa, ambalaže od drva, kuhinjskog i ostalog namještaja, te drugih proizvoda od drva.

Prema podacima Financijske agencije poduzeća prerade drva i proizvodnje namještaja u prva tri kvartala 2012. godine ostvarila su ukupne prihode u iznosu 383,1 milijuna kuna, što je za 2% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Poslovanje ovih poduzeća bilo je negativno, odnosno ukupni prihodi (383,1 milijuna kuna) bili su manji od ukupnih rashoda (397,9 milijuna kuna) (tablica 33.).

Tablica 33. Financijski rezultati prerade drva, proizvoda od drva i proizvodnje namještaja u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

iznos u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća	Ukupni prihod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Ukupni rashod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Razlika UP-UR
Prerađivačka industrija	536	5.017.788	106	4.937.974	105	79.814
Prerada drva i proizvoda od drva C16	53	239.399	102	247.175	105	-7.775
Proizvodnja namještaja C31	28	143.715	102	150.748	108	-7.033
Ukupno C16,31	81	383.114	102	397.923	106	-14.808

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine promatrane dvije djelatnosti ostvarile su izvoz u vrijednosti 28,1 milijuna USD, što je za 14% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Prerada drva i proizvoda od drva ostvarila je izvoz u iznosu od 20,1 milijuna USD, a proizvodnja namještaja 8 milijuna USD. Za promatrano razdoblje uvoz je manji u obje djelatnosti, i to u djelatnosti proizvodnje namještaja za 14,9%, a u djelatnosti prerade drva i proizvoda od drva za 53,2%. Ostvareni saldo bio je pozitivan i iznosio je 25,1 milijuna USD (tablica 34.).

Tablica 34. Izvoz i uvoz prerade drva, proizvoda od drva i proizvodnje namještaja u Županiji u I-IX.2011. i I-IX.2012. godini

u 000 USD

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Uvoz		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			
Prerađivačka industrija C	322.987	315.313	77,7	97,6	202.767	209.870	56,0	103,5	105.443
Prerada drva i proizvoda od drva C16	22.143	20.159	5,0	91,0	1.517	711	0,2	46,8	19.449
Proizvodnja namještaja C31	10.577	8.004	2,0	75,7	2.681	2.283	0,6	85,1	5.721
Ukupno C16,C31	32.720	28.163	7,0	86,0	4.199	2.994	0,8	71,3	25.170
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom u Županiji u prva tri kvartala 2012. godine u proizvodnji namještaja bila je jednaka kao i u istom razdoblju 2011. godine, dok je kod prerade drva i proizvoda od drva bila veća za 6% (tablica 35.).

Tablica 35. Prosječna mjesečna neto plaća prerade drva, proizvoda od drva i proizvodnje namještaja u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX. 2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Županija			
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks	Udio I-IX.2012. u %
Prerađivačka industrija C	2.702	2.725	101	94
Prerada drva i proizvoda od drva C16	1.932	2.051	106	71
Proizvodnja namještaja C31	1.985	1.987	100	69
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

Od 13.389 zaposlenih u prerađivačkoj industriji u prva tri kvartala 2012. godine 1.657 bilo je zaposleno u djelatnostima prerada drva, proizvoda od drva i proizvodnje namještaja, što je 10% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Investicije u dugotrajnu imovinu promatrane dvije djelatnosti u prva tri kvartala 2012. godine iznosile su 11,2 milijuna kuna, što je za 73% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 36.).

Tablica 36. Broj poduzeća, zaposlenih i investicije u dugotrajnu imovinu prerade drva, proizvoda od drva i proizvodnje namještaja u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Indeks	Investicije u dugotrajnu imovinu	Indeks
Prerađivačka industrija C	538	13.389	103	203.049	66
Prerada drva i proizvoda od drva C16	53	811	81	8.070	21
Proizvodnja namještaja C31	27	846	100	3.102	104
Ukupno C16 i C31	81	1.657	90	11.172	27

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

Kvaliteta u preradi drva i proizvodnji namještaja ima tradicionalno mjesto u koncepciji i organizaciji proizvodnje, pa proizvodi naših drvoprerađivača danas konkuriraju na sve zahtjevnijem europskom i svjetskom tržištu upravo zbog zadržavanja i unapređivanja standarda kvalitete.

Bogatstvo sirovina, duga tradicija, postojeća znanja i iskustva, prilagodba EU standardima, probijanje na svjetska tržišta otvara mnoge mogućnosti ulaganja u drvenu industriju.

Drvoprerađivači očekuju više sredstava za potpore iz državnog proračuna za razvojne i marketinške aktivnosti, te obrtna sredstva, donošenje novih mjera za povoljnije uvjete kupnje drvene sirovine, provođenje društveno odgovorne javne nabave sa svrhom ugradnje domaćih elemenata u opremanju objekata javne nabave i drugo.

11. PROIZVODNJA PAPIRA, PROIZVODA OD PAPIRA I TISKANJE

Prema Nacionalnoj klasifikacijskoj djelatnosti - NKD 2007. djelatnost C17 obuhvaća proizvodnju papira i proizvoda od papira, a djelatnost C18 tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa. Poduzeća ove djelatnosti u Županiji proizvode sljedeće proizvode: celulozu, papir i karton, proizvode od papira i kartona, robu za kućanstvo i higijenu, uredski materijal od papira, tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa (tiskanje novina, usluge pripreme za tisak i objavljivanje, knjigoveške i srodne usluge, te umnožavanje snimljenih zapisa).

Prema podacima Financijske agencije o poslovanju poduzetnika za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine u Županiji statističko izvješće predalo je 45 poduzetnika djelatnosti proizvodnje papira i proizvoda od papira, te tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa. U navedenom razdoblju ostvareni su ukupni prihodi u iznosu 681,6 milijuna kuna, što je 6% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi iznosili 745,3 milijuna kuna i bili su veći za 10%, te je ostvaren negativan financijski rezultat u iznosu 63,7 milijuna kuna (tablica 37.).

Tablica 37. Broj poduzeća i financijski rezultati proizvodnje papira i proizvoda od papira, tiskanja i umnožavanja snimljenih zapisa u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća	Ukupni prihod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Ukupni rashod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Razlika UP-UR
Prerađivačka industrija	536	5.017.788	106	4.937.974	105	79.814
Proizvodnja papira i proizvoda od papira C17	15	657.576	95	721.683	112	-64.107
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa C18	30	24.012	75	23.646	77	366
Ukupno C 17 i C18	45	681.588	94	745.329	110	-63.741
Ukupno gospodarstvo Županije	3.901	17.875.577	98	17.616.294	98	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Investicije u dugotrajnu imovinu u navedenim djelatnostima u prva tri kvartala 2012. godine bile su manje za 27% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 38.).

Tablica 38. Investicije u proizvodnji papira i proizvoda od papira, tiskanju i umnožavanju snimljenih zapisa u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Investicije			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Prerađivačka industrija C	375.984	288.161	77	35,1
Proizvodnja papira i proizvoda od papira C 17	7.053	6.448	91	0,8
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa C 18	2.985	839	28	0,1
Ukupno C 17 i C18	10.038	7.286	73	0,9
Ukupno gospodarstvo Županije	1.111.020	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine promatrane dvije djelatnosti ostvarile su izvoz u iznosu 60,4 milijuna USD, što je za 25,2% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. U istom razdoblju uvoz je manji za 22,4% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Ostvareni saldo bio je pozitivan i iznosio je 33,1 milijuna USD (tablica 39.).

U prva tri kvartala 2012. godine navedene djelatnosti sudjelovale su u strukturi izvoza s 14,9% i s 7,3% uvoza.

Tablica 39. Izvoz i uvoz proizvodnje papira i proizvoda od papira, tiskanja i umnožavanja snimljenih zapisa u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i 2012. godine

u 000 USD

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz		Struktura I-IX. 2012. u %	Indeks	Uvoz		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			
Prerađivačka industrija C	322.987	315.313	77,7	97,6	202.767	209.870	56,0	103,5	105.443
Proizvodnja papira i proizvoda od papira C17	80.712	60.216	14,8	74,6	35.037	27.127	7,2	77,3	33.088
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa C18	139	233	0,1	167,9	126	158	0,0	125,2	75
Ukupno C17 i C18	80.851	60.449	14,9	74,8	35.163	27.285	7,3	77,6	33.164
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 40. Broj poduzeća i zaposlenih u proizvodnji papira i proizvoda od papira, tiskanja i umnožavanja snimljenih zapisa u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada	Indeks	Udio u %
Prerađivačka industrija C	536	13.389	103	32,4
Proizvodnja papira i proizvoda od papira C 17	15	1.068	103	3,3
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa C18	33	143	86	0,4
Ukupno C 17 i C18	48	1.211	101	3,7
Ukupno gospodarstvo Županije	3.906	41.331	98	100,0

Izvor: FINA, obrada: HGK Županijska komora Osijek

Ova industrijska grana u prva tri kvartala 2012. godine imala je 1.211 zaposlenih, što je za 1% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 40.).

Prosječna isplaćena mjesečna neto plaća po zaposlenom u Županiji u prva tri kvartala 2012. godine u proizvodnji papira i proizvoda od papira porasla je za 16,9% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, odnosno bila je za 36% veća od prosječne mjesečne neto plaće u ukupnom gospodarstvu Županije. Kod tiskanja i umnožavanja snimljenih zapisa prosječna mjesečna plaća bila je veća za 5,1% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 41.).

Tablica 41. Prosječna mjesečna neto plaća u proizvodnji papira i proizvoda od papira, tiskanja i umnožavanja snimljenih zapisa u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX. 2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Županija			
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks	Udio I-IX.2012. u %
Prerađivačka industrija C	2.702	2.725	101,0	94
Proizvodnja papira i proizvoda od papira C 17	3.382	3.955	116,9	136
Tiskanje i umnožavanje snimljenih zapisa C18	2.724	2.864	105,1	99
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100,0	100

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

12. METALOPRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA I STROJOGRADNJA

U Županiji su djelatnosti proizvodnje metala (C24) i proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (C25) u prva tri kvartala 2012. godini bile zastupljene s 65 poduzeća, a u posljednjih nekoliko godina (2007. godine bilo je 83 poduzeća) zabilježen je njihov pad.

U prva tri kvartala 2012. godini od 65 poduzeća u metaloprerađivačkoj industriji, dva su bila iz proizvodnje metala (nepromijenjen broj u odnosu na 2009. godinu) i 63 poduzeće iz proizvodnje gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (tablica 42.).

Proizvodnja metala zabilježila je pad ukupnih prihoda u prva tri kvartala 2012. godine u odnosu na isto razdoblje 2011. godinu za 12%, a proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme za 29%. Proizvodnja metala zabilježila je pad ukupnih rashoda u odnosu na isto razdoblje 2011. godine za 8%, a proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme za 30%. Pozitivan konsolidirani financijski rezultat u proizvodnji metala iznosio je 617.000 kuna, a u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme 18,2 milijuna kuna (tablica 42.).

Tablica 42. Broj poduzeća i financijski rezultati metaloprerađivačke industrije Županije za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća	Ukupni prihod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	financijski rezultati u 000 kuna		
				Ukupni rashod	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.	Razlika UP-UR
Prerađivačka industrija C	536	5.017.788	106	4.937.974	105	79.814
Proizvodnja metala C 24	2	12.462	88	11.845	92	617
Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme C 25	63	233.579	71	215.321	70	18.258
Ukupno gospodarstvo Županije	3.901	17.875.577	98	17.616.294	98	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine vidljiv je rast broja zaposlenih u proizvodnji metala za 7%, dok je u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme zabilježen pad za 14%.

Investicija u dugotrajnu imovinu kod proizvodnje metala nije bilo, a u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme za iznosile su 8,6 milijuna kuna, odnosno 67% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 43.).

Tablica 43. Broj zaposlenih i investicije u metaloprerađivačkoj industriji u Županiji za razdoblje I-IX.2011. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj zaposlenih			Investicije u dugotrajnu imovinu		
	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja metala C 24	108	107	0,3	0	-	0,0
Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme C 25	931	86	2,3	8.657	33	1,1
Ukupno gospodarstvo Županije	41.331	97,8	100,0	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima Financijske agencije prosječna mjesečna neto plaća u proizvodnji metala u prva tri kvartala 2012. godini iznosila je 3.821 kunu i bila je za 11% veća u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok je u proizvodnji gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme iznosila 2.494 kune, što je za 21% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 44.).

Tablica 44. Prosječna mjesečna neto plaća metaloprerađivačke industrije za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja metala C 24	3.430	3.821	111	132
Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme C 25	3.172	2.494	79	86
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100,0

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

Uspoređujući podatke o izvozu i uvozu dviju promatranih djelatnosti u prva tri kvartala 2011. i 2012. godine vidljiv je rast izvoza u proizvodnji metala za 18,3% i uvoza za 4,9%, dok je kod proizvodnje gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme izvoz u padu za 2,1%, a uvoz je bio u porastu za 8,3%. Navedene djelatnosti ostvaruju pozitivan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu od 9,9 milijuna USD (tablica 45.).

Tablica 45. Izvoz i uvoz metaloprerađivačke industrije u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz		Struktura I-IX. 2012. u %	Indeks	Uvoz		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			
Proizvodnja metala C 24	666	788	0,2	118,3	280	294	0,1	104,9	494
Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme C 25	20.952	20.512	5,1	97,9	9.793	10.604	2,8	108,3	9.908
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U djelatnosti proizvodnje strojeva i uređaja u prva tri kvartala 2012. godine statistički izvještaj o financijskom poslovanju predalo je 29 poduzeća (tablica 46.).

Ukupni prihodi poduzeća u proizvodnji strojeva i uređaja u prva tri kvartala 2012. godine porasli su za 17% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, a ukupni rashodi za 8%. U navedenom razdoblju ostvaren je pozitivan financijski rezultat u iznosu 7,9 milijuna kuna (tablica 46.).

Tablica 46. Broj poduzeća i financijski rezultati u proizvodnji strojeva i uređaja u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća		Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Razlika UP - UR I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX.	Udio u %	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX.	Udio u %	
Proizvodnja strojeva i uređaja C 28	31	29	446.651	520.777	117	2,9	474.813	512.804	108	2,9	7.973
Ukupno gospodarstvo Županije	3.861	3.901	18.327.116	17.875.577	98	100,0	17.984.716	17.616.295	98	100,0	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U proizvodnji strojeva i uređaja broj zaposlenih u prva tri kvartala 2012. godine povećan je 14% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, a investicije u dugotrajnu imovinu porasle su za 2,2 puta u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 47.).

Tablica 47. Broj zaposlenih i investicije u proizvodnji strojeva i uređaja u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj zaposlenih			Investicije u dugotrajnu imovinu		
	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja strojeva i uređaja C 28	1.025	114	2,5	46.756	221	5,7
Ukupno gospodarstvo Županije	41.331	97,8	100,0	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U proizvodnji strojeva i uređaja u prva tri kvartala 2012. godini vidljivo je smanjenje prosječne mjesečne neto plaće za 15% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 48.).

Tablica 48. Prosječna mjesečna neto plaća u proizvodnji strojeva i uređaja u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja strojeva i uređaja C28	3.307	2.812	85	97
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100,0

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

U proizvodnji strojeva i uređaja u prva tri kvartala 2012. godine zabilježen je pad robne razmjene u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, izvoz se smanjio za 0,6%, a uvoz za 0,2%. Izvoz ove djelatnosti iznosio je 78,3 milijuna USD, a uvoz 49,7 milijuna USD, uz pozitivan saldo robne razmjene u iznosu 28,6 milijuna USD (tablica 49.).

Tablica 49. Izvoz i uvoz u proizvodnji strojeva i uređaja u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz		Struktura I-IX. 2012. u %	Indeks	Uvoz		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			I-IX. 2011.	I-IX. 2012.			
Proizvodnja strojeva i uređaja C 28	78.816	78.325	19,3	99,4	49.784	49.707	13,3	99,8	28.618
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

13. KEMIJSKA INDUSTRIJA

Financijski izvještaj o poslovanju za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine predalo je 10 poduzetnika iz kemijske industrije. U promatranom razdoblju ukupni prihodi bilježe rast od 11% i iznosili su 517,4 milijuna kuna, dok su ukupni rashodi iznosili 503,2 milijuna kuna i bili su za 10% veći u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 50.).

Tablica 50. Broj poduzeća i financijski rezultati u kemijskoj industriji u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća		Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Razlika UP - UR I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda C 20	11	10	467.381	517.438	111	2,9	455.497	503.272	110	2,9	14.166
Ukupno gospodarstvo Županije	3.861	3.901	18.327.116	17.875.577	98	100,0	17.984.716	17.616.295	98	100,0	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječan broj zaposlenih u prva tri kvartala 2012. godine u kemijskoj industriji bio je veći za 1% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su se investicije u dugotrajnu imovinu smanje za čak 59% (tablica 51.).

Tablica 51. Broj zaposlenih i investicije u kemijskoj industriji u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj zaposlenih			Investicije u dugotrajnu imovinu		
	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda C 20	973	101	2,4	8.882	41	1,1
Ukupno gospodarstvo Županije	41.331	97,8	100,0	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima Financijske agencije prosječna mjesečna neto plaća zaposlenih u kemijskoj industriji u prva tri kvartala 2012. godine iznosila je 2.909 kuna i bila je veća za 1% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine (tablica 52.).

Tablica 52. Prosječna mjesečna neto plaća u kemijskoj industriji u Županiji u za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda C 20	2.875	2.909	101	100,0
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100,0

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine izvoz ove grane djelatnosti bio je veći za 5,1% (36,8 milijuna USD) u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, a u ukupnom izvozu Županije sudjelovao je s 9,1%. Uvoz je smanjen za 4,1% (35,3 milijuna USD), uz pozitivan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu 1,6 milijuna USD (tablica 53.).

Tablica 53. Izvoz i uvoz kemijske industrije u Županiji za razdoblje I-IX. 2011. i I-IX.2012. godine u 000 USD (tekući tečaj)

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Uvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	2011.	2012.			2011.	2012.			
Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda C20	35.054	36.854	9,1	105,1	36.792	35.274	9,4	95,9	1.580
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

14. INDUSTRIJA GRAĐEVINSKOG MATERIJALA

U industriji građevinskog materijala za razdoblje 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine smanjen je broj poduzeća koja su predala financijski izvještaj o poslovanju za razdoblje I-IX. 2012. godine s 27 na 23. Ukupni prihodi bili su manji za 19%, ukupni rashodi za 12%, a konsolidirani financijski rezultat razdoblja bio je pozitivan i iznosio je 12,7 milijuna kuna (tablica 54.).

Tablica 54. Broj poduzeća i financijski rezultati u industriji građevinskog materijala u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća		Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Razlika UP - UR I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda C23	27	23	576.334	466.241	81	2,6	515.558	453.563	88	2,6	12.678
Ukupno gospodarstvo Županije	3.861	3.901	18.327.116	17.875.577	98	100,0	17.984.716	17.616.295	98	100,0	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječan broj zaposlenih u prva tri kvartala 2012. godine u industriji građevinskog materijala smanjen je za 17% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Investicije u dugotrajnu imovinu smanjene su za 1% i iznosile su 15,5 milijuna kuna (tablica 55.).

Tablica 55. Broj zaposlenih i investicije u industriji građevinskog materijala u Županiji za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj zaposlenih			Investicije u dugotrajnu imovinu		
	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda C23	716	83	1,7	15.543	99	1,9
Ukupno gospodarstvo Županije	41.331	97,8	100,0	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine prosječna mjesečna neto plaća bila je veća za 11% i iznosila je 3.821 kunu, dok je prosječna mjesečna neto plaću u ukupnom gospodarstvu Županije iznosila 2.898 kuna (tablica 56.).

Tablica 56. Prosječna mjesečna neto plaća u industriji građevinskog materijala u Županiji u za razdoblje I-IX.2011. i I-IX. 2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda C23	3.430	3.821	111	131,8
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100,0

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine vidljiv je pad izvoza za 3,6% i porast uvoza za 12,5% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine uz pozitivan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu 6,7 milijuna USD (tablica 57.).

Tablica 57. Izvoz i uvoz industrije građevinskog materijala u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD (tekući tečaj)

Šifra i opis djelatnosti	Izvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Uvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	2011.	2012.			2011.	2012.			
Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda C23	20.851	20.109	5,0	96,4	11.926	13.411	3,6	112,5	6.698
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

15. GRAĐEVINARSTVO

Za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine financijske izvještaje o poslovanju predao je 401 obveznik poreza na dobit iz djelatnosti građevinarstva, što je 32 poduzeća manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Ukupni prihodi ostvareni u ovoj djelatnosti iznosili su 1,8 milijarde kuna, što je za 17% manje u donosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi iznosili 1,9 milijarde kuna, odnosno 15% manje u donosu na isto razdoblje 2011. godine. Ostvaren je negativan financijski rezultat u iznosu 89,4 milijuna kuna (tablica 58.).

Tablica 58. Broj poduzeća i financijski rezultati u građevinarstvu Županije za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Šifra i opis djelatnosti	Broj poduzeća		Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Razlika UP - UR I-IX. 2012.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	Indeks I-IX. 2012/ I-IX. 2011.	Udio u %	
Građevinarstvo F	433	401	2.194.124	1.827.527	83	10,2	2.248.758	1.916.891	85	10,9	-89.364
Ukupno gospodarstvo Županije	3.861	3.901	18.327.116	17.875.577	98	100,0	17.984.716	17.616.295	98	100,0	259.283

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječan broj zaposlenih u prva tri kvartala 2012. godine u građevinarstvu iznosio je 6.352 zaposlena, odnosno smanjen je za 9% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Investicije u dugotrajnu imovinu bile su za 47% veće u odnosu na isto razdoblje 2011. godine i iznosile su 68,2 milijuna kuna (tablica 59.).

Tablica 59. Broj zaposlenih i investicije u građevinarstvu Županije za razdoblje I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Broj zaposlenih			Investicije u dugotrajnu imovinu		
	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Građevinarstvo F	6.352	91	15,4	68.246	147	8,3
Ukupno gospodarstvo Županije	41.331	97,8	100,0	820.207	74	100,0

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prosječna mjesečna neto plaća u graditeljstvu u prva tri kvartala 2012. godine smanjila se za 3% i iznosila je 2.926 kuna (tablica 60.).

Tablica 60. Prosječna mjesečna neto plaća u građevinarstvu Županije u za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

Šifra i opis djelatnosti	Prosječna neto plaća			
	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks	Udio u %
Građevinarstvo F	3.004	2.926	97	101,0
Ukupno gospodarstvo Županije	2.892	2.898	100	100,0

Izvor: FINA; obrada HGK Županijska komora Osijek

U prva tri kvartala 2012. godine vidljiv je pad izvoza za 79,1% (239.000 USD) u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, te rast uvoza za 46,2% (8,7 milijuna USD), uz negativan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu 8,4 milijuna USD (tablica 61.).

Tablica 61. Izvoz i uvoz građevinarstva Županije za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine u 000 USD (tekući tečaj)

Djelatnost	Izvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Uvoz I-IX.		Struktura I-IX.2012. u %	Indeks	Saldo I-IX. 2012.
	2011.	2012.			2011.	2012.			
Građevinarstvo F	1.142	239	0,1	20,9	5.936	8.680	2,3	146,2	-8.441
Ukupno gospodarstvo Županije	420.592	405.985	100,0	96,5	392.670	374.586	100,0	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

16. MALO GOSPODARSTVO

Malo gospodarstvo značajan je segment hrvatskog gospodarstva, pokretač razvoja cjelokupnog gospodarstva i zapošljavanja. Lakše se prilagođava zahtjevima tržišta, potiče privatno vlasništvo i poduzetničke sposobnosti, generira zapošljavanje i znatno pridonosi povećanju proizvodnje.

Tablica 62. Kretanje broja aktivnih poduzetnika u Županiji prema veličini za razdoblje 2006.-2011. godine

Poduzetnici	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.
Veliki	23	25	23	22	23	21
Srednji	92	95	78	86	73	72
Mali	3200	3.415	3.335	3.271	3.471	3.482
Ukupno	3.315	3.535	3.436	3.379	3.567	3.575

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Od ukupnog broja predanih financijskih izvještaja s područja Županije za 2011. godinu promatrano prema veličini poduzetnika, njih 3.482 ili 97,4% odnosi se na male poduzetnike, 73 ili 2% na srednje, a 21 ili 0,6% na velike poduzetnike (tablica 63.).

Iz kretanja broja aktivnih poduzeća, odnosno onih koji su predali statistička izvješća o svom poslovanju u 2011. godini uočava se povećanje broja malih tvrtki za 0,3%, te smanjenje velikih poduzeća za 9% i srednjih za 1,6% u odnosu na 2010. godinu.

U 2011. godini ukupne prihode povećali su svi poduzetnici, i to mali za 10,9%, srednji za 16,3%, a veliki za 8,5%.

Mali, srednji i veliki poduzetnici u 2011. godini ostvarili su negativan financijski rezultat, jer je ostvarena dobit bila manja od gubitka. Mali poduzetnici ostvarili su najveći udio i u dobiti (55,9%), dok je njihov udio u gubitku bio 47,3%. Najmanji udio u dobiti imala su srednja poduzeća 11,3%, dok su velika ostvarila 32,9% ukupne dobiti. Srednja i velika poduzeća imala su podjednak udio u ukupnom gubitku, srednja 25,8%, odnosno 26,9%.

Mali poduzetnici zapošljavali su 49,8% ukupno zaposlenih s prosječnom mjesečnom neto plaćom u iznosu 3.400 kuna, što je povećanje plaće za 3,6% u odnosu na 2010. godinu, ali je još uvijek za 13,1% manje u odnosu na prosječnu plaću koju su isplatili ukupno svi poduzetnici, koja je iznosila 3.912 kune.

Srednji poduzetnici zapošljavali su 22,8% ukupno zaposlenih s prosječnom mjesečnom neto plaćom od 4.043 kune, što je povećanje za 0,8% u odnosu na 2010. godinu i više za 3,4% od prosječne mjesečne neto plaće u Županiji.

Prosječna mjesečna neto plaća velikih poduzetnika u 2011. godini iznosila je 4.732 kune, što je za 10,1% više u odnosu na 2010. godinu i za 21% više od prosječne isplaćene mjesečne neto plaće u Županiji.

Tablica 63. Broj poduzetnika, broj zaposlenih i financijski rezultati poduzetnika u Županiji prema veličini poduzetnika u 2010. i 2011. godini

Pokazatelji	Ukupno svi poduzetnici			Mali poduzetnici			Srednji poduzetnici			Veliki poduzetnici		
	2010.	2011.	Indeks	2010.	2011.	Indeks	2010.	2011.	Indeks	2010.	2011.	Indeks
Broj poduzetnika	3.567	3.575	100,2	3.471	3.482	100,3	73	72	98,6	23	21	91,3
Udio u %	100,0	100,0		97,3	97,4		2,0	2,0		0,6	0,6	
Broj zaposlenih	39.788	39.506	99,3	19.234	19.689	102,4	8.828	8.999	101,9	11.726	10.818	92,3
Udio u %	100,0	100,0		48,3	49,8		22,2	22,8		29,5	27,4	
Ukupni prihodi u 000.000 kuna	21.932,8	24.090	109,8	8.170	9.058	110,9	4.055	4.715	116,3	9.512	10.318	108,5
Udio u %	100,0	100,0		37,3	37,6		18,5	19,6		43,4%	42,8	
Dobit razdoblja u 000.000 kuna	565	737	130,4	390	412	105,5	74	83	112,2	101	242	239,7
Udio u %	100	100		69,0	55,9		13,1	11,3		17,9	32,9	
Gubitak razdoblja u 000.000 kuna	1.637	1.268	77,4	458	599	130,8	279	327	117,2	901	341	37,9
Udio u %	100,0	100,0		28,0	47,3		17,0	25,8		55,0%	26,9	
Prosječna mjesečna neto plaća (u kunama)	3.744	3.912	104,5	3.283	3.400	103,6	4.012	4.043	100,8	4.298	4.732	110,1
% od ukupno	100,0	100,0		87,7	86,9		107,2	103,4		114,8	121,0	
Investicije u dugotrajnu imovinu	1.651	1.949	118,1	815	869	106,6	191	255	133,5	645	826	128,0
Udio u %	100,0	100,0		49,4	44,6		11,6	13,1		39,1	42,4	

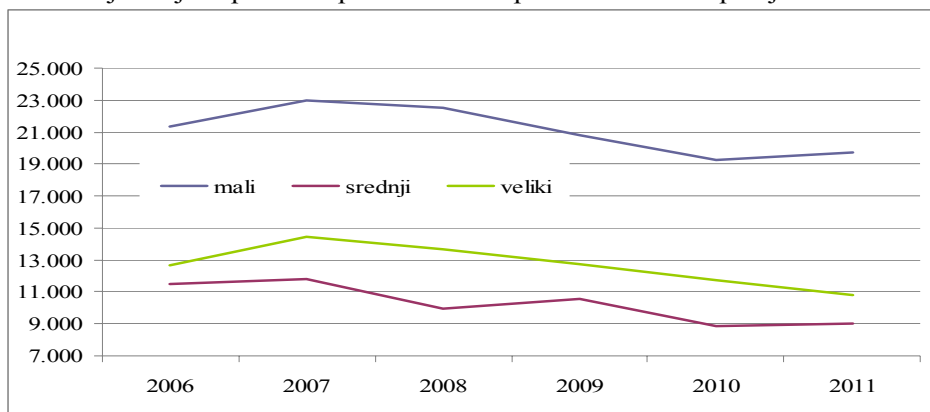
Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U ukupnim investicijama u dugotrajnu imovinu mala poduzeća sudjelovala su s 44,6% i bila su veća za 6,6% u odnosu na 2010. godinu. Investicije su bile veće kod srednjih za 33,5% i velikih poduzeća za 28%.

Mala poduzeća zabilježila su rast negativnog konsolidiranog financijskog rezultata sa 68 milijuna kuna u 2010. godini na 187 milijuna kuna u 2011. godini.

Tijekom 2011. godine na području Županije osnovano je 315 novih poduzeća, dok su istovremeno ugašena 74 mala poduzeća koja su zapošljavala 292 djelatnika.

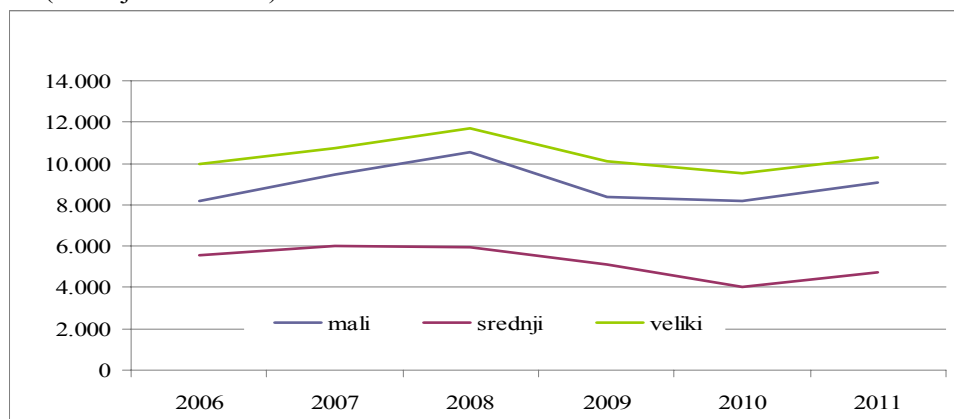
Grafikon 12. Kretanje broja zaposlenih prema veličini poduzetnika u Županiji

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U 2011. godini bilo je 39.506 zaposlenih (u malim poduzećima 19.689). Iz grafikona 12. vidljiv je veći broj zaposlenih u malim poduzećima u odnosu na srednja i velika poduzeća. Najveći ukupni broj zaposlenih bio je 2007. godine i iznosio je 49.205 (21.383 mala poduzeća).

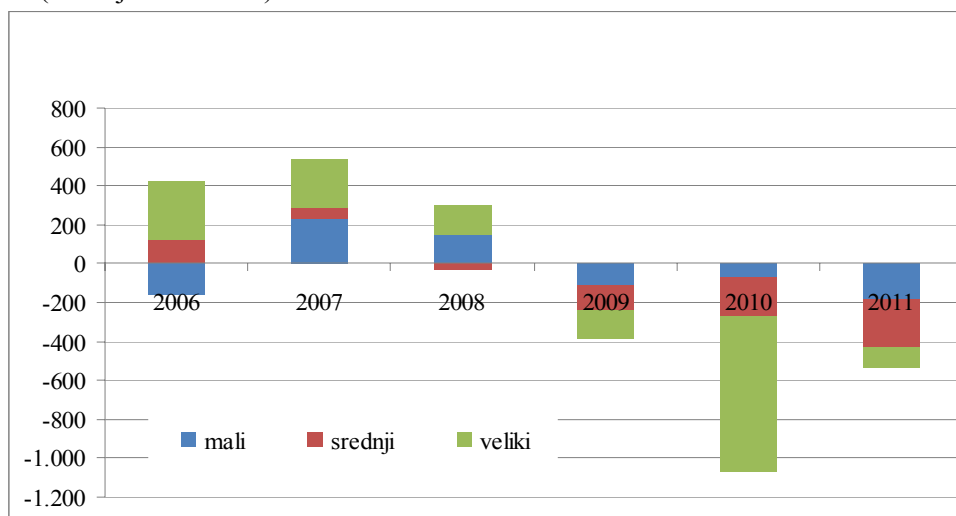
Grafikon 13. Kretanje ukupnog prihoda prema veličini poduzetnika u Županiji (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Najveći udio u ukupnom prihodu koji ostvare trgovačka društva u Županiji imala su velika poduzeća, zatim mala, a najmanji udio odnosio se na srednja poduzeća (grafikon 13.). Rast ukupnih prihoda ostvarile su sve tri kategorije do 2008. godine, da bi nakon toga ukupni prihod padao do 2010. godine, dok u 2011. godini sve tri kategorije poduzeća ostvarile su rast ukupnih prihoda. U promatranom razdoblju najveći ukupni prihodi ostvareni su 2008. godine i iznosili su 28,2 milijarde kuna, a najmanji su bili 2010. godine kada su iznosili 21,7 milijardi kuna.

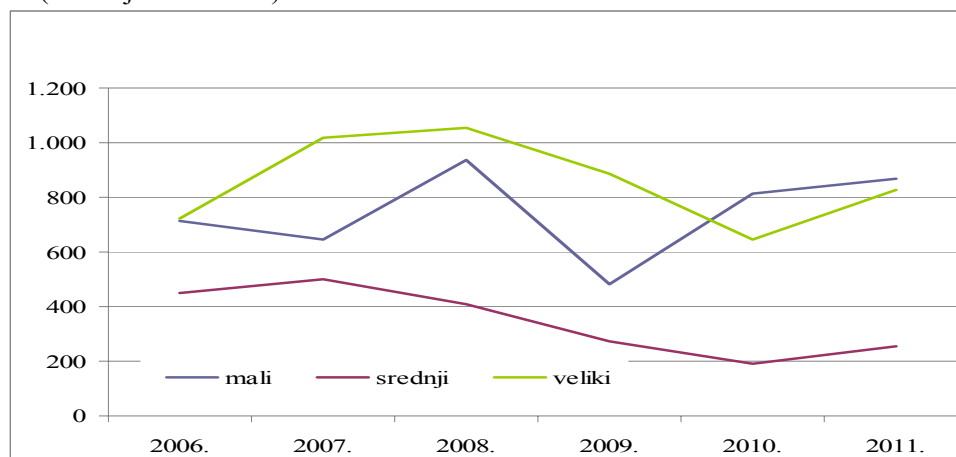
Grafikon 14. Kretanje konsolidiranog računa (dobit-gubitak) prema veličini poduzetnika u Županiji (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Pod utjecajem svjetskih recesijskih događanja mala poduzeća, kao i srednja i velika od 2009. godine ostvarila su negativan konsolidirani financijski račun. Iako su velika poduzeća negativan konsolidirani račun smanjila u 2011. godini, kod malih poduzeća je on porastao s 68 milijuna kuna na 188 milijuna kuna (grafikon 14.).

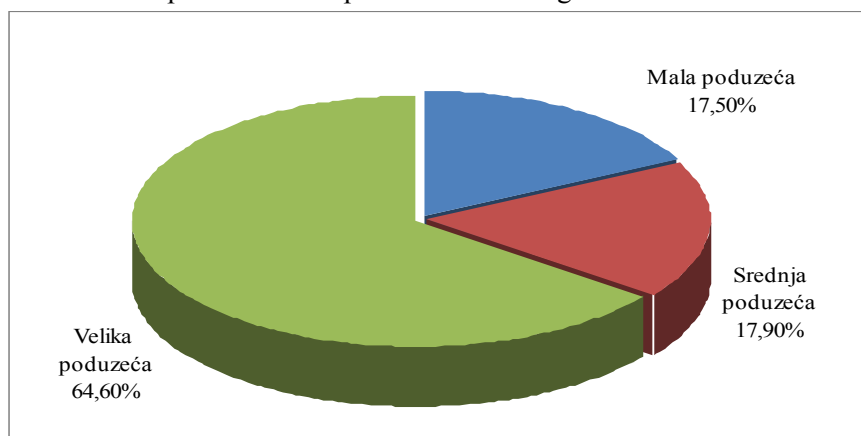
Grafikon 15. Kretanje investicija u dugotrajnu imovinu prema veličini poduzetnika u Županiji (u milijunima kuna)

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

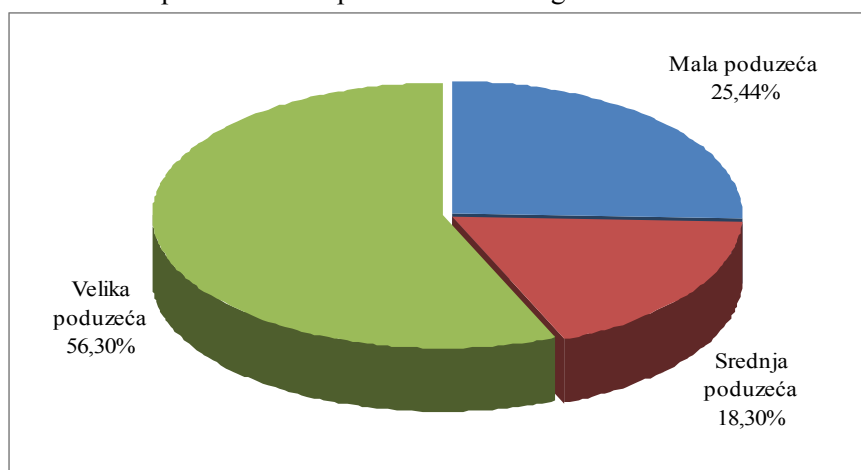
Iz grafikona 15. vidljivo je da su mala poduzeća u 2010. i 2011. godini ostvarila više investicija u dugotrajnu imovinu od velikih poduzeća. Inače, sve tri kategorije poduzeća su u 2011. godini povećale investicije. Najveći pad investicija u promatranom razdoblju bio je 2009. godine (za 32%).

Grafikon 16. Udio u izvozu prema veličini poduzeća u 2011. godini

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Grafikon 17. Udio u uvozu prema veličini poduzeća u 2011. godini

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima o prihodima od prodaje u inozemstvu mala poduzeća u ukupnom izvozu Županije sudjelovala su sa 17,5%, srednja sa 17,9%, a velika sa 64,6%, dok su u ukupnom uvozu Županije mala poduzeća sudjelovala s 25,44%, srednja s 18,3%, a velika s 56,3% (grafikon 17.).

16.1. Program poticanja malog i srednjeg poduzetništva

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici od 17. ožujka 2012. godine prihvatila "Poduzetnički impuls" - Plan poticanja poduzetništva i obrtništva za 2012. godinu.

"Poduzetnički impuls" - Plan poticanja poduzetništva i obrtništva za 2012. godinu sastojao se od šest poticajnih područja i to: konkurentno poduzetništvo, povoljno financiranje i jamstva, obrazovanje za poduzetništvo i obrtništvo, unaprjeđenje poduzetničke infrastrukture, EU programi i projekti i institucionalna podrška razvoju poduzetništva i obrtništva. Planirana proračunska sredstva za provedbu "Poduzetničkog impulsa" u 2012. godini iznosila su 376.505.960,00 kuna.

Glavni ciljevi koji se kroz "Poduzetnički impuls" žele ostvariti su stvaranje konkurentnijeg ozračja i omogućavanje bržeg i boljeg razvoja poduzetništva u Republici Hrvatskoj, pružanje podrške poduzetnicima u realizaciji njihovih projekata i "povlačenju" sredstava iz fondova Europske unije, te jačanje i razvoj (regionalne) poduzetničke infrastrukture. Na osnovi predviđenih direktnih rezultata

provedbe mjera "Poduzetničkog impulsa" kojeg subvencionirani gospodarski subjekti prate sa dodatnim iznosom od okvirno 30% vlastitog učešća, očekuje se direktan (trenutni) i indirektan (dugoročni) učinak na rast zapošljavanja, te se predviđa kreiranje 4.000 novih radnih mjesta kao i očuvanje 1.000 postojećih u roku od dvije godine nakon implementacije financiranih projekata. Također, u roku od tri godine od provedbe ovog Programa, predviđa se povrat svih utrošenih sredstva u državni proračun kroz uplaćene poreze i doprinose.

U prosincu 2011. godine Skupština Županije donijela je Program poticanja poduzetništva Osječko-baranjske županije za 2012. godinu, koji se provodio kroz sljedeće aktivnosti:

1. kreditiranje poduzetnika,
2. informiranje o programima poticanja poduzetništva,
3. savjetovanje poduzetnika,
4. permanentna edukacija,
5. razvoj start up i mladih poduzeća,
6. poticanje osnivanja poduzetničkih zona,
7. poticanje zapošljavanja,
8. sufinanciranje uvođenja sustava kvalitete,
9. sufinanciranje nastupa na sajmovima,
10. suradnja na inovacijama i uvođenju novih proizvoda,
11. poticanje zadrugarstva,
12. poticanje obrtništva,
13. nove investicije i poticanje izvoza,
14. suradnja s institucijama poduzetničke podrške.

Provođenjem ovih aktivnosti želi se postići sljedeće:

- stvaranje pretpostavki za brži izlaz iz trenutne gospodarske situacije te očuvanje postojećih radnih mjesta;
- povećanje zaposlenosti te povećanje prosječnog broja zaposlenih po poslovnom subjektu;
- povećanje broja malih i srednjih poslovnih subjekata;
- izgradnja novih poduzetničkih zona;
- jednostavnije i brže ishođenje poduzetničkih kredita s povoljnom kamatnom stopom;
- povećanje konkurentnost i lakši prodor na inozemna tržišta;
- povećanje domaćih i stranih ulaganja;
- uvođenje novih tehnologija;
- promjena strukture djelatnosti u korist proizvodnje;
- jačanje izvozne orijentacije i supstitucija uvoza.

16.1.1. Projekt "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu

U okviru Programa poticanja malog i srednjeg poduzetništva, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (sada: Ministarstvo poduzetništva i obrta, nastavno: Ministarstvo) donijelo je 25. svibnja 2004. godine Projekt "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu (nastavno: Projekt), čiji je cilj bio jačanje poduzetništva i ravnomjerni razvoj po regijama Republike Hrvatske kroz subvenciju kamate na poduzetničke kredite, a organizatori provedbe Projekta bile su županije.

Korisnici sredstava Projekta bili su mala i srednja trgovačka društva, obrti, zadruge i ustanove u 100% privatnom vlasništvu državljana Republike Hrvatske, čije je sjedište na području Republike Hrvatske. Sredstva iz Projekta bila su namijenjena za subvenciju kamata po poduzetničkim kreditima za proizvodnju i novo zapošljavanje na području županija Republike Hrvatske. Poduzetnici su mogli koristiti kreditna sredstva putem banaka za sljedeće namjene:

- kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje objekta,
- nabavku opreme ili pojedinih dijelova opreme,
- obrtna sredstva u funkciji investicije ili za unapređenje poslovanja do najviše 50% visine traženog kredita i
- refinanciranje postojećih nepovoljnih kredita.

Pravo korištenja sredstava subvencije kamata na poduzetničke kredite imali su poduzetnici koji su prvenstveno ulagali u proizvodnu djelatnosti i novozapošljavanje, te poduzetnici koji su tražili kredite u sljedećim Projektima: socijalne usluge, branitelji, poduzetništvo žena, poduzetništvo mladih i nove tehnologije.

Kreditni su se odobravali po sljedećim uvjetima: kamatna stopa 4, odnosno 2% (branitelji, poduzetništvo žena, poduzetništvo mladih i nove tehnologije), rok otplate do 10 godina uključujući početak od najviše dvije godine, najniži iznos u protuvrijednosti 5.000 EUR-a po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, a najviši iznos kredita nije bio utvrđen i određivalo ga je Povjerenstvo, odnosno Banka, prema kreditnoj sposobnosti poduzetnika i kvaliteti projekta.

Županija i Ministarstvo zaključili su 24. rujna 2004. godine Ugovor o provedbi Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu.

Slijedom navedenog, Županija je sa Bankama (Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d., Hypo Alpe Adria Bank d.d., Erste&Steiermarkische Bank d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Societe Generale - Splitska banka d.d., Volksbank d.d.) zaključila 5. listopada 2004. godine Ugovor o načinu provedbe Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu.

Kako su se u Projekt mogle uključiti samo županije, a s obzirom na veliku zainteresiranost poduzetnika za ovom kreditnom linijom, Županija je svim jedinicama lokalne samouprave poslala upit o uključivanju u navedenu kreditnu liniju kroz subvenciju kamate na poduzetničke kredite.

Gradovi Beli Manastir, Osijek i Valpovo, te općine Erdut, Kneževi Vinogradi, Marijanci i Petlovac donijeli su odluke o uključivanju u Projekt "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu. Temeljem dostavljenih podataka navedenih gradova i općina, Županija je uputila Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva zamolbu za povećanjem kreditnog potencijala u iznosu od 83.000.000,00 kuna. Slijedom navedenog Županija je 14. rujna 2006. godine donijela Zaključak o uključivanju gradova i općina s područja Osječko-baranjske županije u Projekt "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu, a Sporazum o subvencioniranju kamata na poduzetničke kredite poduzetnicima u okviru Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu, Županija i navedene jedinice lokalne samouprave zaključile su 23. listopada 2006. godine.

Povjerenstvo za provedbu Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu je pozitivno ocijenilo 356 zahtjeva u ukupnom iznosu 593.803.099,15 kuna, a poslovne banke su, zaključno sa 31. ožujkom 2007. godine, odobrile 260 kredita u ukupnom iznosu 390.724.138,45 kuna. Provedbom Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu otvoreno je oko 1.000 novih radnih mjesta.

Županija je ovom kreditnom linijom dala snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore malih i srednjih poduzeća k postizanju konkurentnosti na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućila kreditiranje poduzetnika početnika.

16.1.2. Projekt "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje"

Ministarstvo u skladu s Zaključkom Vlade Republike Hrvatske o prihvaćanju Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2007. godinu od 22. ožujka 2007. godine provodilo je Projekt "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje".

Cilj ovog Projekta bio je unapređenje oblika financiranja razvoja malog i srednjeg poduzetništva kroz poduzetničke mikrokredite. Korisnici sredstava Projekta bili su mala i srednja trgovačka društva, obrti, zadruge i ustanove u 100% privatnom vlasništvu državljanke/državljanina Republike Hrvatske.

- Kreditna sredstva mogla su se koristiti za sljedeće:
- kupnju, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata,
 - nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme i
 - trajna obrtna sredstva.

Najniži iznos kredita bio je 35.000 kuna, a najviši 200.000 kuna. Kamatna stopa za korisnike kredita iznosila je 5% fiksno, pri čemu su Ministarstvo i Županija subvencionirali kamatnu stopu od 7% s po jednim postotnim indeksom, troškovi obrade kredita bili su do 0,8%, rok otplate do pet godina uz godinu dana počeka (osim za obrtna sredstva).

Prema odredbama Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje", županije i grad Zagreb realizirali su Projekt temeljem 1. Dodatka Ugovoru o provedbi projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu.

Ministarstvo, Županija i poslovne banke (Erste&Steiermarkische Bank d.d., Societe Generale - Splitska banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Hypo Alpe Adria Bank d.d., Partner banka d.d. Zagreb, Croatia banka d.d. i Zagrebačka banka d.d.) zaključili su 28. kolovoza 2007. godine 1. Dodatak Ugovoru o provedbi Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu.

Nakon što je Županija s poslovnim bankama 12. studenoga 2007. godine zaključila 1. Dodatak Ugovoru o načinu provedbe Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu, 17. studenoga 2007. godine u Glasu Slavonije objavljen je Natječaj za provedbu projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje".

Ukupni kreditni potencijal prema Projektu "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" iznosi 5.000.000,00 kuna. Povjerenstvo za provedbu Projekta "Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik" za 2004. godinu je pozitivno ocijenilo 34 kreditna zahtjeva u ukupnom iznosu 5.761.144,00 kuna, a poslovne banke su odobrile 28 kredita u ukupnom iznosu 4.890.000,00 kuna.

S obzirom da je Ministarstvo u skladu sa Zaključkom Vlade Republike Hrvatske o prihvaćanju Operativnog plana poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2008. godinu od 2. svibnja 2008. godine, nastavilo provedbu Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" i u 2008. godini, Zaključkom o nastavku Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" za 2008. godinu Županija je prihvatila nastavak Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" za 2008. godinu predloženog od strane Ministarstva. Odlukom Ministarstva o dodjeli sredstava za subvencioniranje kamate na poduzetničke kredite za 2008. godinu Županiji je odobren kreditni potencijal u iznosu 3.000.000,00 kuna.

Zaključkom o odabiru poslovnih banaka za nastavak Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" za 2008. godinu nastavilo se s Projektom "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" za 2008. godinu, pri čemu su odabrane sljedeće poslovne banke: Croatia banka d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Erste&Steiermarkische Bank d.d., Hypo Alpe Adria Bank d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Zagrebačka banka d.d. i Hrvatska poštanska banka d.d.

Ministarstvo, Županija i poslovne banke (Erste&Steiermarkische Bank d.d., Hypo Alpe Adria Bank d.d., Hrvatska poštanska banka d.d., Croatia banka d.d.) zaključile su 5. studenoga 2008. godine Ugovor o provedbi Projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" za 2008. godinu, a natječaj za provedbu projekta "Lokalni projekti razvoja - mikrokreditiranje" raspisan je 14. siječnja 2009. godine.

Povjerenstvo je pozitivno ocijenilo 19 kreditnih zahtjeva u ukupnom iznosu 3.465.000,00 kuna, a prema izvješćima poslovnih banaka ukupno je odobreno 14 kredita u ukupnom iznosu 2.520.000,00 kuna.

16.1.3. Projekt "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu

Mogućnost ishođenja povoljnih financijskih sredstva jedan je od bitnih čimbenika za početak poslovanja poduzetnika, kao i za mogućnost njihovog daljnjeg rasta i razvoja. Iz godine u godinu povećan je interes poduzetnika, koji putem poduzetničkih kredita žele riješiti prvenstveno pitanje poslovnog prostora i nabavke suvremenijih strojeva i opreme.

Županija izdvaja značajna financijska sredstva iz svog proračuna za subvenciju kamata za poduzetničke kredite. Namjera je Županije ovakvim kreditnim linijama dati snažan poticaj gospodarstvu, pomažući na taj način napore malih i srednjih poduzeća da postignu konkurentnost na domaćem i stranim tržištima, ali i omogućiti kreditiranje poduzetnika početnika. Očekivani rezultati ovakvih investicija su osnivanje novih poslovnih subjekata, zapošljavanje, samozapošljavanje ili očuvanje postojećih radnih mjesta, uvođenje novih tehnologija u poslovanje, povećanje izvoza i svekoliki gospodarski i socijalni napredak.

S obzirom na stalan interes poduzetnika za povoljnim financijskim sredstvima, Županija je 8. travnja 2009. godine donijela Zaključak o pokretanju inicijative za provođenje novog programa kreditiranja poduzetnika Osječko-baranjske županije. Sukladno ovom Zaključku, Županija se pozitivno očitovala na prijedlog Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva o uključenju u nove projekte kreditiranja poduzetništva "Lokalni projekti razvoja - Mikrokreditiranje" i "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu s kreditnim potencijalom u iznosu od 50 milijuna kuna.

Ministarstvo, Županija i poslovne banke (Erste&Steiermarkische Bank d.d., Hypo Alpe-Adria-Bank d.d., OTP banka d.d., Privredna banka Zagreb d.d., Raiffeisenbank Austria d.d., Slatinska banka d.d., Societe Generale Splitska banka d.d. i Zagrebačka banka d.d.) zaključili su 18. prosinca 2009. godine Ugovor o provedbi Projekta "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu, a 18. ožujka 2010. godine Županija i navedene poslovne banke zaključile su Ugovor o načinu provedbe Projekta "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu. Javni natječaj za poduzetničke kredite po projektu "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" raspisan je 6. ožujka 2010. godine.

Navedenom kreditnom linijom banke vlastitim sredstvima formiraju kreditni fond iz kojeg će se odobravati poduzetnički krediti, a Ministarstvo i Županija subvencioniraju kamate na poduzetničke kredite.

Korisnici kredita mogu biti obrti, mala i srednja trgovačka društva i zadruge u 100% vlasništvu državljana Republike Hrvatske, koji imaju registriranu proizvodnu djelatnost i ulažu na području Županije bez obzira na sjedište, odnosno prebivalište.

Najniži iznos kredita iznosi 200.000,00 kuna, a najviši 5.000.000,00 kuna. Kreditna sredstva namijenjena su za kupovinu, izgradnju, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata; nabavu opreme ili pojedinih dijelova opreme; obrtna sredstva (do 30% iznosa kredita) i modernizaciju poslovanja i očuvanje radnih mjesta.

Kamatna stopa je promjenjiva, najviše 9% u trenutku potpisivanja Osnovnog ugovora, a kamate se naplaćuju prema ugovoru između banke i korisnika kredita u tijeku korištenja kredita (počeka i otplate). Ministarstvo subvencionira kamatu s 2%, a Županija s 1%.

Kreditni se odobravaju na rok otplate do 10 godina, početak do dvije godine koji je uključen u rok otplate, dinamika otplate je u dogovoru s bankom, a rok iskorištenja kredita je do 12 mjeseci.

U subvenciju kamate na poduzetničke kredite uključile su se i sljedeće jedinice lokalne samouprave s područja Županije: Grad Donji Miholjac (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 30.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), Grad Našice (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 25.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), Grad Osijek (ukupan maksimalni iznos

sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 450.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), Grad Valpovo (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 76.600,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), Općina Erdut (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 25.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 2%), Općina Jagodnjak (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 50.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), Općina Kneževi Vinogradi (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 50.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%), i Općina Podgorač (ukupan maksimalni iznos sredstava za subvencioniranje kamate u prvoj godini otplate iznosi 50.000,00 kuna, uz subvenciju kamate od 1%).

Do 30. studenoga 2011. godine Povjerenstvo za provedbu projekata "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" održalo je osam sjednica na kojima je pozitivno ocijenilo ukupno 44 kreditnih zahtjeva. Poslovne banke su do 31. listopada 2012. godine odobrile 33 kredita, dok je 11 kreditnih zahtjeva je odbijeno.

S obzirom na stalan interes poduzetnika za povoljnim financijskim sredstvima, u srpnju 2012. godine Županija je od Ministarstva poduzetništva i obrta zatražila povećanje kreditnog potencijala za dodatnih 20 milijuna kuna. Odlukom Ministarstva poduzetništva i obrta od 25. rujna 2012. godine Županiji je po projektu "Lokalni projekti razvoja malog gospodarstva" za 2009. godinu odobreno povećanje kreditnog potencijala za 20 milijuna kuna, tako da ukupan kreditni potencijal iznosi 75 milijuna kuna.

16.2. Poticanje osnivanja i ciljevi razvoja poduzetničkih zona

Izgradnjom poduzetničkih zona Županija, gradovi i općine žele potaknuti razvoj gospodarstva na svom području, riješiti prostorne probleme poduzetnika i poticati buduće poduzetnike na ulaganje. Osnivanjem poduzetničkih zona i proširenjem aktivnosti u postojećim, na dugoročan se način pomaže poduzetnicima u rješavanju problema prostora, odnosno stvaranju uvjeta za nesmetani rad, korištenje zajedničke infrastrukture i povezivanje poduzetnika smještenih na istom prostoru.

Osječko-baranjska županija je županija s najvećim brojem osnovanih poduzetničkih zona u Republici Hrvatskoj. Osnivano je 76 poduzetničkih zona u 41 jedinici lokalne samouprave. Dvadesetak zona je gotovo u potpunosti infrastrukturno opremljeno, a ostale zone su u pripremi. Zone su raspoređene prema administrativnoj podjeli na općine i gradove, a smještene su u svim gradovima na području Županije, te u gotovo svim općinama.

Skupština Županije usvojila je Plan razvoja poduzetničkih zona na području Osječko-baranjske županije od 2008. do 2012. godine ("Županijski glasnik" broj 10/08. i 16/09.), kojim su definirani kriteriji prioriteta opremanja i izgradnje poduzetničkih zona. S obzirom da se radi o projektima čije ostvarenje zahtjeva angažiranje velikih financijskih sredstva i dobru pripremu, osnivanje i izgradnja novih poduzetničkih zona traži više vremena. Prvi korak u tom procesu je priprema projektne dokumentacije, kako bi projekti biti pripremljeni na način da mogu biti predloženi za financiranje.

Županija izdvaja značajna sredstva iz svog proračuna za opremanje poduzetničkih zona. U razdoblju od 2004. do kraja 2012. godine Županija je izdvojila više od 46 milijuna kuna za sufinanciranje infrastrukturnog opremanja poduzetničkih zona.

Pojedine jedinice lokalne samouprave, osim izdvajanja proračunskih sredstava za opremanje zona, i raznim drugim olakšicama nastoje omogućiti poduzetnicima povoljnije poslovanje u zonama: građevinsko zemljište bez naknade ili po subvencioniranim cijenama s mogućnošću odgode plaćanja, oslobađanje plaćanja komunalnog doprinosa ili smanjeni komunalni doprinos, smanjenu komunalnu naknadu, olakšice za porez na tvrtku, te druge olakšice. Na taj način poduzetničke zone postaju još pristupačnije mjesto poslovanja, odnosno jezgre gospodarskog razvoja.

S ciljem promicanja poduzetničkih zona, ali i mogućnosti poslovanja u istima, Županija je izdala "Katalog poduzetničkih zona Osječko-baranjske županije". Katalog poduzetničkih zona predstavlja sistematizirani pregled svih poduzetničkih zona na području Županije, kako onih postojećih, tako i onih u pripremi, te predstavlja prvi oblik katalogizacije poduzetničkih zona u Republici Hrvatskoj.

U katalogu se nalazi kartografski prikaz svih postojećih i planiranih zona, osnovni podaci o zonama (smještaj, površina, veličina parcela, infrastrukturna opremljenost, cijena zemljišta, komunalnog doprinosa i komunalne naknade), te tabelarni prikaz svih važnih podataka o zonama, a obogaćen je DVD medijem s video zapisima o zonama. Cilj kataloga je upoznavanje poduzetnika s mogućnostima poslovanja u poduzetničkim zonama, odnosno poticanje ulaganja u poduzetničke zone kao jezgre gospodarskog razvoja. Katalog je dostupan u svim institucijama poduzetničke podrške, podijeljen je predstavnicima lokalne samouprave, a nalazi se i na web stranici Županije.

U nastojanju stvaranja konkurentnog i privlačnog poslovnog okruženja, razvijanje vlastite osposobljenosti, a između ostalog i promocije poduzetničkih zona, Županija se uključila u projekt "Razvoj investicijskog okruženja". Projekt je realiziran u suradnji sa Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva i Delegacijom Europske unije u Republici Hrvatskoj, te je Županija ispunjenjem svih zahtjeva dobila Certifikat regije privlačne za ulaganje. Također projektom web portala www.obz-invest.hr Županija želi potaknuti razvoj lokalne ekonomije privlačenjem investitora, te osigurati direktnu pomoć brojnim poduzetnicima pružanjem relevantnih informacija na jednom mjestu.

17. PROMET

Županija se zbog svog geoprometnog položaja nalazi na raskrižju robnih tokova. Takav položaj Županije, poduzećima čija je djelatnost prijevoz i skladištenje, pruža velike mogućnosti za razvoj, a samim tim i za razvoj gospodarstva u cjelini.

Prostorno-prometna studija prometnog sustava grada Osijeka sa širim okruženjem ima za cilj povezivanje cjelokupnog prometnog sustava koji uključuje i javni i individualni, cestovni i željeznički, te riječni, zračni, kombinirani i cijevni. Studija treba obraditi strategiju ubrzanog razvoja prometnog sustava grada Osijeka sa širim okruženjem zajedno sa rubnim dijelovima susjednih županija. Županija je inicirala izradu predmetne studije i riješila način sufinanciranja na sljedeći način: Hrvatske ceste 25%, Hrvatske autoceste 20%, Hrvatske željeznice 20%, Grad Osijek 15%, Županija 10%, Uprava za ceste Osječko-baranjske županije 5% i Lučka uprava Osijek 5% od ukupne ugovorene vrijednosti. Sporazum o sufinanciranju izrade Prostorno-prometne studije prometnog sustava grada Osijeka sa širim okruženjem potpisan je u lipnju 2011. godine, a nakon potpisivanja istoga uslijedila je izrada i usuglašavanje oko projektnog zadatka i dokumentacije za nadmetanje. Nakon provedenog postupka javne nabave od strane Osječko-baranjske županije, kao koordinatora, 12. ožujka 2012. godine potpisan je Ugovor o izradi Prostorno-prometne studije prometnog sustava grada Osijeka sa širim okruženjem sa izrađivačem Studije (Institut IGH d.d.Zagreb). Vrijednost izrade Studije iznosi 4,95 milijuna kuna.

Nastavkom slijedeće etape izgradnje međunarodnog koridora Vc, mosta preko rijeke Drave, ali i južnog traka južne osječke obilaznice, situacija se ipak pomaknula s mrtve točke. Radovi na mostu preko rijeke Drave i na južnom traku južne osječke obilaznice izvode se u zadanim rokovima, a most na rijeci Dravi trebao bi biti gotov do kraja 2013. godine. Most preko Drave nalazi se na trasi autoceste Beli Manastir-Osijek-Svilaj, a vrijednost investicije Hrvatskih autocesta je oko 950 milijuna kuna (bez PDV-a). Ukupna dužina mosta je 2.507 metara, a radove izvodi konzorcij tvrtki s Viaduktom d.d. kao vodećim partnerom.

Na području Županije proteže se u cijelosti ili djelomično: 15 državnih cesta ukupne dužine 498,062 kilometara, 86 županijska cesta ukupne dužine 650,82 kilometara i 98 lokalnih cesta ukupne dužine 485,80 kilometara. Na navedenim prometnicama ima oko 180 većih objekata (podvožnjaci, nadvožnjaci, mostovi i propusti). Uz to postoji i oko 1.400 kilometara ostalih, odnosno nerazvrstanih cesta.

Na području Republike Hrvatske, pruge se ovisno o njihovoj namjeni, opsegu prometa, gospodarskoj važnosti i značenju, koje imaju u unutrašnjem i međunarodnom željezničkom prometu razvrstavaju na:

1. pruge od značaja za međunarodni promet,
2. pruge od značaja za regionalni promet i
3. pruge od značaja za lokalni promet.

Djelatnost javnog prijevoza putnika i stvari u unutrašnjem i međunarodnom prometu željezničkim prijevoznim sredstvima u nadležnosti je HŽ Putničkog prijevoza i HŽ Carga, te izgradnja, modernizacija i održavanje željezničke infrastrukture kao i modernizacija i održavanje željezničkih vozila u nadležnosti je HŽ Infrastrukture.

Trgovačko društvo HŽ-Hrvatske željeznice d.o.o. podijeljeno je na četiri društva s ograničenom odgovornošću za poslovna područja:

1. upravljanje, održavanje i izgradnju željezničke infrastrukture - HŽ Infrastruktura;
2. prijevoz putnika - HŽ Putnički prijevoz;
3. prijevoz tereta - HŽ Cargo i
4. vuču vlakova - HŽ Vuča vlakova.

Do kraja 2012. godine provest će se restrukturiranje i preustroj postojećih tvrtki, koje će za posljedicu imati ukidanje HŽ Holdinga d.o.o. i HŽ Vuče vlakova d.o.o.

Na području Osječko-baranjske županije ukupno je 253,470 km pruga, od čega je:

- 100,135 km pruge od značaja za međunarodni promet,
- 104,363 km pruge od značaja za regionalni promet i
- 48,972 km pruge od značaja za lokalni promet.

Kolodvor Osijek danas ne udovoljava zahtjevima središnjeg kolodvora u regiji i nije opremljen odgovarajućim signalno-sigurnosnim uređajima. Rekonstrukcija kolodvora planira se u sklopu rekonstrukcije i elektrifikacije željezničke pruge Osijek-Strizivojna-Vrpolje na ogranku koridora Vc.

U pogledu signalnog sustava može se ustanoviti sve veće tehnološko zaostajanje i porast apsolutne starosti signalno sigurnosnih uređaja i postrojenja na području Osječko-baranjske županije u odnosu na glavne koridorske željezničke pruge u Republici Hrvatskoj i tehnologije koje se primjenjuju u Europi.

Za uspješnu eksploataciju pruga na području Županije potrebno je u sklopu modernizacije ogranka koridora Vc provesti rekonstrukciju i elektrifikaciju željezničke pruge Osijek-Strizivojna-Vrpolje i građevinsku rekonstrukciju kolodvora Osijek, Vladislavci, Semeljci i Đakovo, te osigurati željezničku prugu i kolodvore suvremenim signalno-sigurnosnim uređajima kako bi se povećala brzina vlakova kao i propusna moć kolodvora. Završena je rekonstrukcija kolodvora Darda, a u 2013. godini planirana je rekonstrukcija kolodvora Beli Manastir.

Smanjena gospodarska aktivnost, vrlo ekstremna godina u vidu klimatskih promjena u kojoj je početkom 2012. godine vladao ledostaj, zatim suša, pad vodostaja i zabrana plovidbe nisu razlozi koji bi mogli pobuditi optimizam. Usprkos svemu, luke unutarnjih voda: Luka Tranzit Osijek d.o.o., kao i Luka Vukovar d.o.o., u prvih osam mjeseci 2012. godine bilježe 30% više pretovara u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Izuzetak su one luke koje se bave isključivo prekrcajem naftnih derivata (INA), koje bilježe znatni pad, ali se porastom vodostaja, te promjenom uvjeta i eventualnih novih partnera u poslovanju ipak nadaju boljem. U 2012. godini završena je izgradnja putničkog pristaništa u Aljmašu (rkm 1.380+200), izvršen tehnički pregled, te se očekuje otvaranje, dok su u Batini (rkm 1.425+500) u tijeku građevinski radovi.

Prema podacima Financijske agencije u Županiji je za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine financijske izvještaje o poslovanju predalo je 167 poduzeća koja su se bavila djelatnošću prijevoza i skladištenja. Ukupni prihodi ostvareni u toj djelatnosti u navedenom razdoblju iznosili su 569 milijuna kuna, odnosno 6% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi bili veći za 1% i iznosili su 554 milijuna kuna. Prosječan broj zaposlenih bio je na razini prva tri kvartala 2011. godine i iznosilo je 1.574 zaposlena (tablica 7.).

Prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom u prva tri kvartala 2012. godine iznosila je 3.177 kuna, što je 2% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, ali 9,6% više u odnosu na prosječnu mjesečnu neto plaću koju su isplatili poduzetnici obveznici poreza na dobit u Županiji u promatranom razdoblju, a koja je iznosila 2.898 kuna.

17.1. Cestovni promet

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova na dan 31. kolovoza 2012. godine u Županiji je bilo registrirano 116.506 motornih i priključnih vozila, a u Republici Hrvatskoj 1.906.736 cestovnih vozila (tablica 64.)

Tablica 64. Broj registriranih motornih i priključnih vozila na dan 31. kolovoz 2012. godini

Sjedišta županija u Republici Hrvatskoj	Broj registriranih motornih i priključnih vozila
Bjelovar	58.454
Čakovec	53.840
Dubrovnik	59.007
Gospić	21.951
Karlovac	59.026
Koprivnica	57.935
Krapina	58.225
Osijek	116.506
Pazin	127.289
Požega	36.17
Rijeka	153.826
Sisak	69.951
Slavonski Brod	56232
Split	194.965
Šibenik	46.780
Varaždin	83.422
Virovitica	36.706
Vukovar	63.734
Zadar	69.382
Zagrebačka županija	136.765
Grad Zagreb	346.023
Ukupno	1.906.736

Izvor: Ministarstvo unutarnjih poslova, PU Osječko-baranjska; obrada: Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije

17.1.1. Cestovni teretni promet

Cestovni promet je i dalje najzastupljeniji oblik prijevoza tereta. Prema podacima Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture u Županiji u 2012. godini bilo aktivno oko 160 prijevoznika koji se bave međunarodnim teretnim prijevozom, što je 13% manje u odnosu na 2011. godinu. U prva tri

kvartala 2012. godine izdano je 16,62% manje dozvola za međunarodni teretni prijevoz nego u istom razdoblju 2011. godine. U prva tri kvartala 2012. godine najviše dozvola, kao i prethodnih nekoliko godina, izdano je za Srbiju (pad od 19,5% - zabrana izvoza repe u odnosu na isto razdoblje 2011. godine), Njemačku (pad od 11,4%) i Italiju (pad od 4,3%). Licencirana vozila u Županiji čine udio od oko 7% u ukupnim licenciranim vozilima u Republici Hrvatskoj.

Najveći problem na tržištu prijevoznčkih usluga su visoki troškovi prijevoznika i neusklađene cijene prijevoza na tržištu, koje s rastom cijena dijelova, vozila i naftnih derivata opterećuju same prijevoznike, kao i troškovi plaćanja naknada za županijske ceste, registracije, terminala i parkiranja na carinskim prijelazima, razne anekse ugovora. Pozitivnih pomaka ima, ali oni još uvijek nisu i neće biti dovoljni kada ulaskom u Europsku uniju, 1. srpnja 2013. godine, dođu prijevoznici s istoka (Bugarska, Rumunjska, Srbija, Bosna i Hercegovina), koji će s nižim troškovima biti konkurentniji, te na taj način još više otežati našim prijevoznicima. Prijevoznici iz Europske unije imaju lakši i jednostavniji pristup na tržište, manje troškove, što u mnogome ugrožava konkurentnost naših prijevoznika.

Osim velikih troškova i nelojalne konkurencije, veliki problem je i raspodjela kritičnih dozvola za međunarodni prijevoz: austrijskih dozvola, godišnjih francuskih, CEMT dozvola i slovenskih TD dozvola, koje direktno raspoređuje Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, što stvara dodatne troškove. Prijevoznici u Županiji u 2012. godini dobili su ukupno 34 CEMT dozvola, od čega pet C1 CEMT dozvole koje vrijede za Austriju, pet C2 CEMT dozvola za Italiju, 24 dozvole C3 i C4 CEMT dozvole s dva ograničenja. Udio CEMT dozvola prijevoznika iz Županije u Republici Hrvatskoj je oko 4,5%. Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Osijek u 2012. godini raspodijelila je 9510 dozvola za međunarodni prijevoz tereta.

17.1.2. Cestovni prijevoz putnika

U Županiji u 2011. godini registriran je 251 autobus, dva autobusa više u odnosu na 2010. godinu, što čini 5,4% u ukupnom broju registriranih autobusa u Republici Hrvatskoj.

Tijekom 2011. godine u Osijeku je otvoren novi autobusni kolodvor kojim upravlja Osijek-Koteks d.d., a pružatelj usluga je APP d.d. Požega, te pet koncesionara koji koriste poslovne prostore. Od otvorenja do listopada 2012. godine prodano je oko 108.000 karata. Novi kolodvor je vrijedan 120 milijuna kuna, a izgradio ga je Osijek-Koteks d.d. prema modelu javno-privatnog partnerstva. Grad Osijek ustupio je 20.000 četvornih metara za zemljište, a Osijek-Koteks d.d. kao privatni partner preuzeo je gradnju i gospodarenje objektom u slijedećih 30 godina. Za tu namjenu Osijek-Koteks d.d. osnovao je tvrtku kći, Autobusni kolodvor, koja je zadužena za koordiniranje svih aktivnosti u tom objektu.

Osim zahtjevnog tržišta koje konstantno traži velika ulaganja u obnovu i modernizaciju voznih parkova (E5, E6), veliki problem je i cijena prijevoznčkih usluga u cestovnom putničkom prometu. Primijećen sve manji broj prijevoznika koji se za pogonsko gorivo odlučuju koristiti neka druga jeftinija goriva (lož ulje, plavi dizel), ali se istodobno otvaraju neke druge mogućnosti, alternativna goriva, kao što je biodizel.

17.1.3. Gradski i prigradski promet

Tablica 65. Pregled prijevoza putnika u gradskom prijevozu

	2011.	Plan za 2012.
Prijevoz putnika (u 000)	4.377.297	4.596.162

Izvor: GPP d.o.o. Osijek; obrada: HGK Županijska komora Osijek

U prvih šest mjeseci 2012. godine, GPP d.o.o. Osijek koji je registriran kao poduzeće za linijski prijevoz putnika u gradskom i prigradskom prometu prevezao je 2.450.655 putnika. Vozni park čine 28 tramvaja i 38 autobusa, ne računajući one vozne jedinice koje se nalaze u fazi otpisa – rashodovanja.

17.2. Željeznički promet

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku na području Županije nalazi se 31 željeznička postaja i ukupno 269 km željezničkih pruga.

Tablica 66. Željeznički promet u Županiji

	2010.	2011.	Indeks
Otputovali putnici (u 000)	995	1.065	107
Ukrcaj	412	337	81,7
Iskrcaj	423	424	100,2

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Odlukom Hrvatskih željeznica Cargo od 1. srpnja 2011. godine ukinuta je jedinica HŽ Cargo-Osijek uz definiranje grada Vinkovaca kao jednog od regionalnih centara nadležnih za željeznički prijevoz.

Zanemarivanje putničkog prometa prema Osijeku od strane Hrvatskih željeznica vidljivo je i u brojkama. Prosječna starost postojećih lokomotiva je 37, a putničkih vagona 26 godina. Povrh toga, zbog navodne nerentabilnosti Hrvatska željeznica ukinula je 32 međunarodne linije među kojima i vlak na liniji Budimpešta-Sarajevo, što Slavoniju i Baranju ostavlja u potpunosti prometno nepovezanu s Republikom Mađarskom. U tuzemnom željezničkom prometu Hrvatske željeznice ukinule su sljedeće prometne pravce: Našice-Pleternica, Belišće-Valpovo-Ladimirevci-Bizovac, Osijek-Vrpolje-Zagreb te dva vlaka na relaciji Osijek-Dalj-Erdut.

Nedovoljna ulaganja u modernizaciju, infrastrukturu i praćenje navika i potreba putnika, rezultirali su padom prijevoza putnika, ali i padom iskrcaja roba. Prema podacima Hrvatskih željeznica Cargo u prvih šest mjeseci 2012. godine u ukupnom obujmu prijevoza robe ostvareno je 5.336.566 tona ili 10% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Tablica 67. Promet putnika i robe na željezničkim kolodvorima i drugim službenim mjestima za 2011. godinu

Pruge / službena mjesta	Broj službenih mjesta	Broj putnika koji su otputovali	Promet robe u tonama	
			Ukrcaj	Iskrcaj
UKUPNO - Županija	52	1.064.611	337.221	424.254

Izvor: Regionalna jedinica HŽ, Kontroling - statistika

Sve navedeno ukazuje na činjenicu da će se ovakvi postupci dugoročno negativno odraziti ne samo na razvoj prometne infrastrukture, nego posljedično i na već narušen gospodarski i demografski razvoj Županije i grada Osijeka. Razlog tomu je loša komunikacija državnih institucija s regionalnim i lokalnim samoupravama, pri kojoj izostaje kvalitetna razmjena informacija i uvažavanje lokalnih zajednica kao partnera u razvojnom procesu. Pri tomu se zaboravlja kako je javna infrastruktura javno dobro, koje služi svakom pojedincu.

17.3. Riječni promet

Kako cestovni, tako je i riječni promet Republike Hrvatske dio je europskog prometnog sustava. Rijeka Drava ima status međunarodnog plovnog puta od ušća do Osijeka (23 km). S obzirom na međunarodne konvencije, gdje su definirani uvjeti koje plovni put mora zadovoljiti da bi dobio takav status, potrebno je stalno ulagati u održavanje plovnog puta, što je i jedan od glavnih problema.

17.3.1. Luka Tranzit Osijek d.o.o.

Luka Tranzit Osijek d.o.o. (nastavno: Luka) u osam mjeseci 2012. godine u odnosu na isto razdoblje 2011. godinu bilježi porast ukupnih manipulacija u riječnom prometu za 30%.

Od planiranih manipulacija 85% posla obavlja se za članice unutar Nexxe grupe (Našicecement d.d. Našice, izvoz blokova), a za 2012. godinu planirano je pretovariti oko 310.000 tona. Najčešća pretovarena roba je šljunak u vagonima (frakcije za beton, ugljen, troska, umjetno gnojivo i limovi).

Tablica 68. Fizički obujam poslovanja Luke Tranzit Osijek d.o.o.

	I-IX.2011.	I-IX.2012.	Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.
Pretovar u riječnom prometu (u 000 tona)	88.028	109.997	124,9
Ukupne manipulacije (u 000 tona)	166.374	217.254	130,5

Izvor: Luka Tranzit Osijek; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Osim domaćeg gospodarstva, veliki korisnik Luke prethodnih godine bila je susjedna Bosna i Hercegovina, koja je za svoje potrebe preko Luke dopremala velike količine robe za potrebe svoje industrije, a to se prvenstveno odnosilo na tešku industriju. Prethodnih godina značajan promet ostvarivala je ruda iz Brčkog. Cjelokupan promet prebacio se prema luci Brčko, što zbog niskog vodostaja, što zbog zabrane koncesije na eksploataciju šljunka i pijeska. Zbog nedovoljnog održavanja plovnog puta Drave nanesenim pijeskom, zabrane vađenja pijeska i šljunka koja je na snazi od 1. siječnja 2010. godine, ledostaja početkom 2012. godine, zatim suše, niskog vodostaja i zabrane plovidbe, Luka je izgubila oko 50.000 tona.

Statistike, kao i same činjenice upućuju da je riječni promet najisplativiji oblik prijevoza i jedan od glavnih karika multimodalnog transporta, koji se mora nastaviti razvijati i poticati. Potrebna su značajna ulaganja i stimuliranja u vidu olakšica ili subvencija.

U 2012. godini završena je izgradnja putničkog pristaništa u Aljmašu (rkm 1380+200), izvršen tehnički pregled, te je u studenom 2012. godine ishodena uporabna dozvola, dok su u Batini (rkm 1425+500) još u tijeku građevinski radovi.

17.4. Zračni promet

Međunarodna Zračna luka Osijek, nalazi se na državnoj cesti D2 Osijek-Vukovar, 20 km jugoistočno od centra Osijeka, te 18 km zapadno od Vukovara.

Uzletno-sletna staza duljine 2.500 m i širine 45 m i sva potrebna oprema omogućuje prihvati i otpremu svih zrakoplova osim širokotrupnih, a radio-navigacijski uređaji slijetanje i polijetanje i u otežanim vremenskim uvjetima (ILS CAT I). Po svojim karakteristikama, Zračna luka Osijek ima kodnu oznaku 4D prema klasifikaciji ICAO-a.

Međunarodni i domaći putnički i cargo promet osnovica su razvoja zračne luke. Putnička zgrada površine 1.500 m² omogućuje protok od 200 do 400 putnika na sat, odnosno od 100.000 do 150.000 putnika godišnje. Stajanka za zrakoplove je površine 27.000 m² na kojoj se može istodobno parkirati četiri srednjedoletna zrakoplova kapaciteta do 189 sjedala.

Od 19. lipnja do 4. rujna 2012. godine nacionalna zrakoplovna tvrtka Croatia Airlines, zrakoplovima DASH8 Q400, samo je jednom tjedno, utorkom, povezivala Osijek sa Splitom. Popunjenost zrakoplova iznosila je 76% tj. na ukupno 24 leta prevezeno je 1.389 putnika.

Redovitog međunarodnog putničkog prometa sa Zračne luke Osijek u 2012. godini nije bilo. S redovitim međunarodnim putničkim prometom započelo se 2008. godine kada je prvu redovitu međunarodnu liniju Osijek-Cologne/Bonn otvorila njemačka niskotarifna zrakoplovna tvrtka Germanwings. Slijedeće godine, 2009., s letovima je započela niskotarifna zrakoplovna tvrtka Ryanair povezujući Osijek s Frankfurt/Hahn-om. Bez obzira na dobru popunjenost zrakoplova tijekom godina, Ryanair u 2012. godini nije nastavio s letovima sa Zračne luke Osijek kao posljedica promjene tržišnih trendova, povećanja troškova za oglašavanje i propasti mađarskog nacionalnog zrakoplovnog prijevoznika Maleva čiji je veći dio letova iz Budimpešte preuzeo upravo Ryanair. Zračna luka Osijek planira i u 2013. godini, naročito tijekom ljetne sezone, ponovno uspostaviti redovite međunarodne putničke linije prema destinacijama u Njemačkoj, skandinavskim zemljama i Velikoj Britaniji.

Pored putničkog i teretnog prometa, na Zračnoj luci Osijek obavlja se i školovanje pilota domaćih i stranih avioprijevoznika, te tehnička slijetanja u svrhu uzimanja goriva na letovima prema udaljenijim destinacijama.

18. TURIZAM

Osječko-baranjska županija kontinentalna je županija smještena u Panonskoj nizini na sjeveroistoku Republike Hrvatske između rijeka Save, Drave i Dunava, graniči s Mađarskom i Srbijom, te pripada Euroregiji Dunav-Drava-Sava, i kao takva svojim položajem povezana je Euroregionalnom suradnjom s drugim regijama koje dotiče rijeka Dunav. Slikovit ravničarski kraj, šume, blagi brežuljci, ribnjaci, vodeni tokovi, kao i močvarna područja daju joj prepoznatljivu i privlačnu turističku sliku.

Turizam Županije, zahvaljujući prirodnoj i kulturnoj raznolikosti, te izdašnosti i ekološkoj očuvanosti prirodnih resursa, posljednjih godina dobiva sve više na značaju, te počinje zauzimati značajno mjesto u gospodarstvu Županije. Park prirode "Kopački rit", termalni izvori, vinske ceste i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, koja uz usluge smještaja posjetiteljima pružaju poznate gastronomske užitke i odaju duh tradicijskog seoskog života, glavne su okosnice razvoja turizma.

U Županiji prema podacima Financijske agencije u prva tri kvartala 2012. godine 161 poduzeće bavilo se djelatnošću pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane. Prosječan broj zaposlenih u ovoj djelatnosti iznosio je 935, odnosno 2,3% od ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu Županije (tablica 7.). Prosječna mjesečna neto plaća u navedenom razdoblju iznosila je 2.076 kuna, što je 28,4% manje je od prosječne mjesečne neto plaće poduzetnika obveznika poreza na dobit.

Ukupni prihodi u prva tri kvartala 2012. godine iznosili su 112 milijuna kuna i za 44% bili su manji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi iznosili 127 milijuna kuna i za 38% bili su manji u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. Investicije u dugotrajnu imovinu smanjile su se za 38%.

18.1. Smještajni kapaciteti

Postojeći smještajni kapaciteti uglavnom su vezani za gradove Osijek, Donji Miholjac, Đakovo, Našice i Belišće, te općine Bilje, Bizovac, Kneževi Vinogradi, Draž i Erdut.

Na području Županije registrirano je 100-tinjak subjekata (obiteljska poljoprivredna gospodarstva, obrti, trgovačka društva, objekti u domaćinstvu, udruge, javne ustanove) koje se bave seoskim turizmom. Proglašeno je 11 turističko-vinskih cesta: Kneževi Vinogradi-Karanac-Kotlina-Kamenac, Zmajevac, Suza, Sjeverna Baranja, Martinovo brdo, Vinski put Batina u Općini Draž, Zlatno brdo u Općini Popovac, Sveti Martin u Belom Manastiru, TVC Općine Erdut, Mandićevac u Općini Drenje i Zlatarevac u Općini Trnava. Zbog uočenih velikih potencijala ruralnog turizma na području Županije, predviđeni su sljedeći projekti: izgradnja riječnih pristaništa, smeđa turistička signalizacija, vinske ceste, biciklističke staze, auto-kampovi te educiranje stanovništva u ruralnom prostoru.

Suvremeni trendovi prepoznaju se u sljedećim vidovima turizma: ekoturizam, izletnički turizam, kulturni turizam, tematski turizam, avanturistički turizam, te kružna putovanja brodom, kao i charter letovi (jednodnevni izleti). Potražnja za ekološki čistim područjima, osobna je sigurnost jedan je od kriterija za odabir destinacije, a sve je veći trend brige za vlastito zdravlje (wellness, fitness).

Kvaliteta hotelskog smještaja, kao i ugostiteljske ponude u Županiji se iz godine u godinu poboljšava. U Županiji ima ukupno 16 hotela, od čega su četiri hotela sa tri zvjezdice, osam hotela sa tri zvjezdice, a ostali udovoljavaju kategorizaciji od dvije i jedne zvjezdice.

Tablica 69. Hoteli i ostali smještajni kapaciteti na području Županije (studen 2012. godine)

Redni broj	Naziv objekta	kategorizacija	Mjesto	Broj ležaja
1.	Hotel Osijek	****	Osijek	260
2.	Hotel Waldinger	****	Osijek	31
3.	Hotel Patria	****	Beli Manastir	80
4.	Hotel Blaža	***	Đakovo	46
5.	Hotel Đakovo	***	Đakovo	50
6.	Hotel Silver	***	Osijek	50
7.	Hotel Vila Ariston	***	Osijek	21
8.	Hotel Villa Valpovo	***	Valpovo	20
9.	Hotel Slavona	***	Donji Miholjac	13
10.	Hotel Millennium	***	Osijek	20
11.	Hotel Drava	***	Osijek	18
12.	Hotel Mursa	**	Osijek	260
13.	Hotel Central	**	Osijek	60
14.	Hotel Park	**	Našice	100
15.	Hotel Termia	**	Bizovac	205
16.	Hotel Toplice	*	Bizovac	90
UKUPNO (hotelski kapaciteti u Županiji)				1.324
UKUPNO (ostale vrste smještajnih kapaciteta)				cca 800
UKUPNO (smještajni kapaciteti u Županiji)				cca 2.150

Izvor: Turistička zajednica Osječko-baranjske županije; obrada: HGK Županijska komora Osijek

18.2. Prirodni resursi

U jugoistočnom dijelu Baranje, nalazi se jedno od najznačajnijih prirodnih, poplavnih područja europskog značaja Park prirode "Kopački rit". Ukupno poplavno područje zauzima površinu od 33.010 hektara, od koje je kategorijom zaštite Parka prirode zaštićeno 17.700 hektara, a kategorijom Posebnog zoološkog rezervata obuhvaćeno je područje 7.000 hektara (6.234,52 hektara). O koliko značajnom prirodnom biotopu se radi, potvrđuje i uvrštavanje u popis međunarodno značajnih močvara ("Ramsarsko područje").

Dvorac Tikveš predan je na korištenje i upravljanje Javnoj ustanovi Park prirode "Kopački rit" koja je izradila program obnove i prenamjene cijelog kompleksa u Europski centar za okoliš. U njemu se odvijaju sadržaji vezani uz zaštitu, istraživanje i monitoring prirode i okoliša, organizaciju, razmjenu i globalno povezivanje podataka o prirodi i okolišu, edukaciju o prirodi - škola u prirodi, terenska nastava, znanstveni i stručni simpoziji, turističke boravke u Parku prirode, te kulturno-umjetnički sadržaji.

Rubne zone Parka prirode "Kopačkog rita" buduća su područja turističko-ugostiteljske ponude, kao i izletničko-rekreacijskih i športskih sadržaja. Planirane aktivnosti na razvoju ruralnog turizma, kroz smještaj u kućama tradicijskog graditeljstva i razvoja agroturizma i ekopoljoprivrede, uključivanje kulturno povijesne i graditeljske baštine u turizam obogatit će turističku ponudu kompletnog područja Županije. Trenutno u Baranji ima više od 366 postelja u privatnom smještaju.

Tablica 70. Broj posjetitelja u Parku prirode "Kopački rit"

Godina	Broj posjetitelja
2008.	36.814
2009.	34.850
2010.	30.195
2011.	32.568

Izvor: Državni zavod za statistiku

U okviru valorizacije termalnih izvora i razvoja zdravstvenog i rekreacijsko-izletničkog turizma razvile su se Bizovačke toplice, na izvorima slane termomineralne hiperterme, kojoj temperatura vode iznosi čak 96°C, jedina takva hiperterma u Europi. Stari kompleks Bizovačkih toplica s bazenima i smještajni kapacitet, te novi hotel Termia, imaju ukupno 300 smještajnih jedinica, a uz novoizgrađeni kompleks "Aquapolis", sa 8 bazena, različitim sadržajima i vodenim atrakcijama, predstavljaju lječilišni i turističko-rekreacijski kapacitet koji će u budućoj turističkoj valorizaciji predstavljati značajnu osnovu za dalji razvoj, uključivo i razvoj kongresnog turizma.

Tablica 71. Broj kupaca u Bizovačkim toplicama

Godina	Broj kupaca
2008.	178.314
2009.	157.810
2010.	137.863
2011.	135.863

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tablica 72. Broj dolazaka i noćenja turista u Županiji u 2011. godini

Županija/gradovi/općine	Dolasci/ noćenja	Ukupno	Domaći	Strani	Indeks 2011/2010.		
					Ukupno	Domaći	Strani
Osječko-baranjska županija	dolasci	77.697	56.573	21.124	108,3	107,8	109,5
	noćenja	173.892	127.704	46.188	109,2	108	112,7
Beli Manastir	dolasci	3.818	2.235	1.583	107,3	92	140,2
	noćenja	7.308	4.207	3.101	119,3	97,2	172,4
Belišće	dolasci	284	241	43	115	120,5	91,5
	noćenja	1.485	1.231	254	213,7	221,8	181,4
Donji Miholjac	dolasci	741	493	248	64,3	62,6	67,8
	noćenja	1.091	721	370	55,4	52,4	62,1
Đakovo	dolasci	3.346	2.509	837	98,6	103,4	86,5
	noćenja	6.226	4.633	1.593	90,5	101,3	69
Našice	dolasci	4.678	3.723	955	90,7	89,7	94,6
	noćenja	9.983	8.454	1.529	86,4	90,5	69
Osijek	dolasci	45.773	32.528	13.245	112,9	114,1	110
	noćenja	96.676	70.021	26.655	115,3	115,7	114,3
Valpovo	dolasci	2.917	1.934	983	101,5	93,5	121,8
	noćenja	13.376	8.471	4.905	108,2	100,5	124,7
Bilje	dolasci	2.775	2.061	714	138,6	135,9	147,2
	noćenja	7.036	5.073	1.963	130,7	128,8	135,7
Bizovac	dolasci	9.317	7.947	1.370	96,2	97,4	89,4
	noćenja	23.105	20.473	2.632	93,8	96,4	77,8
Čeminac	dolasci	83	83	-	122,1	129,7	-
	noćenja	151	151	-	108,6	129,1	-
Čepin	dolasci	1.211	1.041	170	115,4	114,3	123,2
	noćenja	1.741	1.393	348	110,4	103,4	151,3

Darda	dolasci	21	15	6	-	-	-
	noćenja	29	23	6	-	-	-
Draž	dolasci	171	71	100	101,2	122,4	90,1
	noćenja	469	197	272	101,1	120,9	90,4
Erdut	dolasci	64	22	42	36,6	19,5	67,7
	noćenja	158	45	113	61,5	32,1	96,6
Kneževi Vinogradi	dolasci	2.405	1.595	810	154,2	158,7	145,9
	noćenja	4.910	2.495	2.415	175	147,3	217,4
Petrijevci	dolasci	38	35	3	-	-	-
	noćenja	60	57	3	-	-	-
Trnava	dolasci	54	39	15	120	216,7	55,6
	noćenja	78	49	29	105,4	245	53,7
Donja Motičina	dolasci	1	1	-	33,3	33,3	-
	noćenja	10	10	-	47,6	47,6	-

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku za 2011. godine u Županiji vidljiv je porast ukupnih dolazaka za 8,3% i ukupnih noćenja za 9,2% (tablica 72.), dok je u prva tri kvartala 2012. godine ukupan broj dolazaka manji za 2,8% i ukupnih noćenja za 0,8% (tablica 74.)

Tablica 73. Broj turista i noćenja u 2009., 2010. i 2011. godini na području Županije

Turisti/noćenja	2009.			2010.			2010.		
	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani	Ukupno	Domaći	Strani
Turisti	78.382	58.870	19.512	71.749	52.465	19.284	77.697		
Noćenja	187.422	139.741	47.681	159.261	118.283	40.978	173892		

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 74. Broj dolazaka i noćenja turista u Županiji za razdoblje I-IX. 2012. godine

Županija/gradovi/općine	Dolasci/ noćenja	Ukupno	Domaći	Strani	Indeksi I-IX.2012/I-IX.2011.		
					Ukupno	Domaći	Strani
Osječko-baranjska županija	dolasci	55 284	37 979	17 305	97,2	93,2	107,5
	noćenja	129 852	93 577	36 275	99,2	97,8	102,8
Beli Manastir	dolasci	z	z	z	106,3	104,9	108,4
	noćenja	z	z	z	104,3	113,3	91,5
Belišće	dolasci	z	z	z	89,3	89,1	90,2
	noćenja	z	z	z	63,8	72,9	39,4
Donji Miholjac	dolasci	z	z	z	167,1	198,7	102,2
	noćenja	z	z	z	183,4	220,4	106
Đakovo	dolasci	2.119	1.509	610	81,6	80,4	84,8
	noćenja	3.600	2.473	1.127	73,3	70,7	79,6
Našice	dolasci	3.485	2.632	853	102,1	94,5	135,8
	noćenja	7.323	5.662	1.661	97,2	85,6	180
Osijek	dolasci	31.472	20.642	10.830	94,6	89,7	105,5
	noćenja	66.339	45.041	21.298	93,2	88,5	104,9
Valpovo	dolasci	2.541	1.704	837	113,5	117,4	106,5
	noćenja	14.997	10.949	4.048	135,7	155,2	101,3
Bilje	dolasci	2.167	1.534	633	108,8	107	113,2
	noćenja	6.386	4.936	1.450	120,6	133,3	91
Bizovac	dolasci	z	z	z	86,9	81	126,2
	noćenja	z	z	z	89,3	86,2	116,3
Čeminac	dolasci	z	z	-	3,8	3,8	-
	noćenja	z	z	-	6,3	6,3	-
Čepin	dolasci	z	z	z	93,4	89,3	116,5
	noćenja	z	z	z	97,9	97,7	98,7

Darda	dolasci	z	z	z	216,7	416,7	16,7
	noćenja	z	z	z	1)	1)	16,7
Draž	dolasci	z	z	z	134,5	123,8	140,8
	noćenja	z	z	z	173,7	212,5	144,8
Erdut	dolasci	z	z	z	167,9	264,7	125,6
	noćenja	z	z	z	186,2	316,2	141,7
Kneževi Vinogradi	dolasci	2.128	1.479	649	139,3	164,3	103,3
	noćenja	4.388	3.026	1.362	134,2	212,1	73,9
Petrijevci	dolasci	z	z	-	223,8	235	-
	noćenja	z	z	-	568	591,7	-
Popovac	dolasci	z	z	-	-	-	-
	noćenja	z	z	-	-	-	-
Trnava	dolasci	z	z	z	60	50	80
	noćenja	z	z	z	82,6	57,5	117,2
Donja Motičina	dolasci	z	z	-	800	800	-
	noćenja	z	z	-	130	130	-

z podatak nije objavljen radi povjerljivosti

1) Indeks je veći od 999

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

19. TRGOVINA

Prema podacima Financijske agencije za razdoblje od 1. siječnja do 30. rujna 2012. godine na području Županije statistička izvješća predalo je 3.901 poduzetnika, od čega se 1.165 poduzetnika ili 29,9% odnosi na trgovinu (za isto razdoblje 2011. godine taj udio bio je veći i iznosio je 28,4%). Udio poduzetnika Županije koji se bave trgovinom u broju poduzetnika u djelatnosti trgovine na razini Republike Hrvatske iznosi 4,6% (tablica 75.).

Tablica 75. Broj poduzetnika koji su predali statistička izvješća za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

Djelatnost/područje	Broj poduzetnika	
	I-IX.2011.	I-IX.2012.
Gospodarstvo Republike Hrvatske	91.607	92.492
Trgovina Republike Hrvatske	26.027	25.548
Gospodarstvo Županije	3.861	3.901
Trgovina Županije	1.169	1.165
Udio broja poduzetnika trgovine RH u gospodarstvu RH u %	28,4	27,6
Udio broja poduzetnika trgovine Županije u trgovini RH u %	4,5	4,6
Udio broja poduzetnika trgovine Županije u gospodarstvu Županije u %	30,3	29,9

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijske komora Osijek

19.1. Financijski rezultati poslovanja

Poduzetnici u djelatnosti trgovine u prva tri kvartala 2012. godini ostvarili su ukupne prihode u iznosu 4,2 milijarde kuna, što je za 8% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, dok su ukupni rashodi u iznosu 4,1 milijardi kuna zabilježili pad za 7%. Razlika ukupnih prihoda i ukupnih rashoda bila je pozitivna i iznosila je 73,8 milijuna kuna (tablica 76.).

U trgovini u prva tri kvartala 2012. godine bilo je zaposleno 7.002 djelatnika, što je za 4% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Tablica 76. Pregled broja zaposlenih i financijski rezultati poslovanja poduzetnika u trgovini Županije za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

Elementi	Iznos (financijski rezultati u 000 kuna)		Indeks I-IX.2012/ I-IX.2011.
	I-IX. 2011.	I-IX. 2012.	
Ukupni prihodi	4.581.810	4.218.488	92
Ukupni rashodi	4.470.800	4.144.708	93
Razlika ukupnih prihoda i ukupnih rashoda	111.010	73.780	
Prosječan broj zaposlenih na temelju sati rada	7.319	7.002	96

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Koliko je trgovina kao djelatnost razvijena i zastupljena u gospodarstvu Županije, govore podaci da je u prva tri kvartala 2012. godine u ukupnim prihodima gospodarstva Županije sudjelovala s 23,6% i u ukupnim rashodima s 23,5%. U trgovini je bilo zaposleno 7.002 djelatnika ili 16,9% od ukupnog broja zaposlenih u gospodarstvu Županije. Prosječna mjesečna neto plaća u trgovini iznosila je 2.626 kuna. Investicije u dugotrajnu imovinu u trgovini iznosile su 76,1 milijun kuna i sudjelovale su s 9,3% u ukupnim investicijama u gospodarstvu Županije (tablica 77.).

Tablica 77. Pregled broja zaposlenih i financijski rezultati poslovanja poduzetnika u trgovini Županije u odnosu na gospodarstvo Županije za razdoblje I-IX.2012. godine

financijski rezultati u 000 kuna

Elementi	Gospodarstvo Županije	Trgovina Županije	Udio trgovine u gospodarstvu Županije u %
Ukupni prihodi	17.875.577	4.218.488	23,6
Ukupni rashodi	17.616.295	4.144.708	23,5
Razlika ukupnih prihoda i ukupnih rashoda	259.282	73.780	
Prosječan broj zaposlenih na temelju sati rada	41.331	7.002	16,9
Prosječna mjesečna neto plaća	2.898	2.626	90,6
Investicije u dugotrajnu imovinu	820.207	76.123	9,3

Izvor: FINA; obrada: HGK Županijska komora Osijek

19.2. Izvoz - uvoz

U prva tri kvartala 2012. godine trgovina je ostvarila izvoz u iznosu 16 milijuna USD, što čini 4% ukupnog izvoza gospodarstva Županije, a u odnosu na isto razdoblje 2011. godinu smanjen je za 36,4%. Istovremeno je u trgovini ostvaren uvoz u iznosu od 79,1 milijun USD, koji je u ukupnom uvozu gospodarstva Županije sudjelovao s 21,1% i četiri puta je bio veći od izvoza. Rezultat takvih kretanja je negativan saldo vanjskotrgovinske razmjene u iznosu 63 milijuna USD (tablica 78.).

Tablica 78. Izvoz i uvoz trgovine u Županiji i njezin udio u izvozu i uvozu gospodarstva Županije za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD (tekući tečaj)

Opis	Izvoz		Indeks	Uvoz		Indeks	Saldo I-IX.2011.
	I-IX.2010.	I-IX.2011.		I-IX.2010.	I-IX.2011.		
Gospodarstvo Županije	420.592	405.985	96,5	392.670	374.586	86,0	31.399
Trgovina	25.329	16.051	63,6	89.052	79.100	82,5	-63.048
Udio trgovine u gospodarstvu Županije u %	5,4	4,0		22,0	21,1		

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

ZAKLJUČAK

Negativni trendovi financijskih pokazatelja poslovanja trgovačkih društava u Županiji, koji su započeli 2008. godine, zaustavljeni su u 2011. godini, da bi u prva tri kvartala 2012. godine u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, ponovno bili negativni.

Financijski rezultati poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini ukazuju na rast ukupnih prihoda za 9,8% u odnosu na 2010. godinu, dobiti za 30,5%, dok je gubitak bio manji za 22,6%. Unatoč ovim pozitivnim trendovima konsolidirani financijski rezultat još uvijek je bio negativan i iznosio je 531 milijun kuna, što je manje u odnosu na 2010. godinu kada su gubici bili za milijardu kuna veći od dobiti. Investicije u dugotrajnu imovinu porasle su za 18% i iznosile su gotovo 2 milijarde kuna.

Ostvareni ukupni prihodi u prva tri kvartala 2012. godine iznosili su 17,9 milijardi kuna, što je za 2,5% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine i od ukupnih rashoda bili su veći za 259 milijuna kuna. Nadalje, nastavljen je i pad ulaganja u dugotrajnu imovinu za 26,2% (820 milijuna kuna) u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Najveći udio u ukupno ostvarenoj dobiti (737 milijuna kuna) u 2011. godini imale su prerađivačka industrija s 24,5%, poljoprivreda s 21,2%, trgovina s 16%, stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti s 15,2% i građevinarstvo s 8,8%. Gubitak je iznosio 1,27 milijardi kuna, od čega se 41,3% odnosilo na prerađivačku industriju, 14,7% građevinarstvo, 12% trgovinu, 10,2% stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima, 8,6% poljoprivredi i ostalo.

U prva tri kvartala 2012. godine najveći udio imala je prerađivačka industrija, zatim slijedi poljoprivreda, trgovina i građevinarstvo. Prerađivačka industrija i poljoprivreda, kao najvažnije grane, bilježe rast ukupnih prihoda, dok pad bilježe građevinarstvo i trgovina. Krizom je najviše pogođeno građevinarstvo u kojem je u prva tri kvartala 2012. godine ukupni prihod pao za 17% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Recesija se najprije počela odražavati na podacima o vanjskotrgovinskom poslovanju Županije, pa je trend izvoza već u 2007. godini ukazivao na pad izvoznih aktivnosti. U 2011. godini zabilježen je rast robne razmjene za 15,5%, izvoz je porastao za 22,5%, uvoz za 8,5%, uz pozitivan saldo u iznosu 71,6 milijuna USD. U prva tri kvartala 2012. godine robna razmjena smanjena je za 4% u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, izvoz je pao za 3%, uvoz za 5%, uz pozitivnu bilancu u iznosu 31,4 milijuna USD, što je 40% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine.

Problem neplaćanja obveza i insolventnosti i dalje je jedan od najvećih problema s kojim se susreću poduzetnici u cijeloj Republici Hrvatskoj. Iako je u prosincu 2011. godine iznos nepodmirenenih prijavljenih obveza pao za 6,4% u odnosu na prosinac 2010. godine, u rujnu 2012. godine on je u porastu i bio je veći za 172,2 milijuna kuna ili 11,8% u odnosu na prosinac 2011. godine i iznosio je 1,63 milijarde kuna. Broj insolventnih pravnih osoba u stalnom je porastu. U prva tri kvartala 2012. godine broj insolventnih pravnih osoba u Županiji iznosio je 1.645, što je za 1,4% više u odnosu na prosinac 2011. godine.

Pored nelikvidnosti, sljedeći vrlo važan problem je nezaposlenost. Broj zaposlenih u Županiji, prema podacima Hrvatskog zavoda za zdravstveno i mirovinsko osiguranje o broju osiguranika, na dan 30. rujna 2012. godine iznosio je 88.307, što je za 3,7% manje u odnosu na isto razdoblje 2011. godine, a broj evidentiranih nezaposlenih u isto vrijeme iznosio je 33.369, što je za 10,2% više u odnosu na isto razdoblje 2011. godine. U rujnu 2012. godine stopa nezaposlenosti u Županiji bila je 27,4%, dok je u Republici Hrvatskoj istovremeno iznosila 17,4%.

U cilju stvaranja preduvjeta za gospodarski rast i razvoj cijelog područja Županije, Županija u svom proračunu izdvaja značajna financijska sredstva za realizaciju projekata vezanih za poticanje poduzetništva s posebnim osvrtom na poticajne mjere iz područja: informiranje, edukacije i

savjetovanja, poticanja zapošljavanja, poticanja inovacija i novih proizvoda, poticanja izvoznih programa i zadrugarstva, kreditiranja poduzetnika, kao i program međunarodne suradnje. Navedene mjere provode se u suradnji s jedinicama lokalne samouprave, poduzetničkim centrima i inkubatorima te svim ostalim institucijama poduzetničke podrške s područja Županije.

Osječko-baranjska županija je županija s najvećim brojem osnovanih poduzetničkih zona u Republici Hrvatskoj. Osnovano je 76 poduzetničkih zona u 41 jedinici lokalne samouprave. Dvadesetak zona je gotovo u potpunosti infrastrukturno opremljeno, a ostale zone su u pripremi. Zone su raspoređene prema administrativnoj podjeli na općine i gradove, a smještene su u svim gradovima na području Županije, te u gotovo svim općinama. Županija izdvaja značajna sredstva iz svog proračuna za opremanje poduzetničkih zona. U razdoblju od 2004. do kraja 2012. godine Županija je izdvojila više od 46 milijuna kuna za sufinanciranje infrastrukturnog opremanja poduzetničkih zona.

Iz Informacije je vidljiv nastavak trenda pada gospodarskih aktivnosti u Županiji u prva tri kvartala 2012. godini, koje su započele u 2008. godini. Negativan trend financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Županije u 2011. godini je zaustavljen, ali u prva tri kvartala 2012. godine financijski rezultati poslovanja poduzetnika ukazuju na daljnji pad ukupnih prihoda i smanjenje investicija u dugotrajnu imovinu. Treba istaknuti da su, uz pad gospodarskih aktivnosti i porast nezaposlenosti, najveći problemi nelikvidnost, rast broja insolventnih pravnih osoba, te smanjenje obima vanjskotrgovinske razmjene, stoga je u ovom trenutku od iznimne važnosti osigurati i održati financijski sustav i likvidnost.

PRILOG - TABLICE

Tablica 1. Izvoz i uvoz prema proizvodima carinske tarife u Županiji u 2010. i 2011. godini

u 000 USD

Šifra	Proizvod	Izvoz			Uvoz			Saldo 2011.	Struktura 2011. u %	
		2010.	2011.	Indeks	2010.	2011.	Indeks		Izvoz	Uvoz
01	Žive životinje	3.723	8.723	234	31.325	34.122	109	-25.399	1,48	6,58
02	Meso i jestivi klaonični proizvodi	0	698	-	5.817	6.904	119	-6.206	0,12	1,33
03	Ribe, ljuskari, mekušci i ost.beskralješ.	158	51	32	3	12	416	39	0,01	0,00
04	Mlijeko i ml. Proizvodi, jaja, med	2.835	2.857	101	6.686	6.992	105	-4.135	0,48	1,35
05	Proizv. Životinj. Porijekla – nespomenuti	76	74	97	430	320	75	-246	0,01	0,06
06	Drveće, lukovice, cvijeće	183	438	239	1.548	1.643	106	-1.205	0,07	0,32
07	Povrće, korijenje i gomolji za jelo	85	197	233	861	1.223	142	-1.026	0,03	0,24
08	Voće za jelo, dinje, agrumi	45	74	166	442	443	100	-369	0,01	0,09
09	Kava, čaj i začini	1	0	-	351	449	128	-449	0,00	0,09
10	Žitarice	12.174	27.588	227	357	1.557	437	26.030	4,68	0,30
11	Proiz. Mlin. Ind.slad,škrob, inulin	614	838	137	3.664	4.202	115	-3.364	0,14	0,81
12	Uljano sjeme, plodovi,ljekovito bilje, slama	15.234	33.422	219	13.308	4.972	37	28.450	5,67	0,96
13	Gume, smole, biljni sokovi,ekstrati	0	0	-	259	87	34	-87	0,00	0,02
14	Biljni materijali za pletenje	0	0	-	126	160	127	-160	0,00	0,03
15	Masti i ulja (biljna i životinjska)	652	34	5	6.834	6.883	101	-6.849	0,01	1,33
16	Prerađevine od mesa, riba i ljuskara	0	0	-	408	666	163	-666	0,00	0,13
17	Šećer i šećerni proizvodi	38.058	43.341	114	936	10.122	1.082	33.218	7,35	1,95
18	Kakao i proizvodi od kakaa	10.697	10.158	95	5.952	4.938	83	5.220	1,72	0,95
19	Proizvodi na bazi žitarica i škroba	14.699	9.415	64	3.102	2.561	83	6.854	1,60	0,49
20	Proizvodi od povrća i voća	1.090	1.054	97	1.890	1.431	76	-377	0,18	0,28
21	Razni prehrambeni proizvodi	558	330	59	2.045	2.291	112	-1.961	0,06	0,44
22	Pića, alkoholi i ocat	1.085	1.174	108	837	681	81	493	0,20	0,13
23	Hrana pripremljena za životinje	1.586	12.853	811	17.373	20.522	118	-7.670	2,18	3,96
25	Sol i materijal građevinski	15.619	21.392	137	2.369	2.642	112	18.750	3,63	0,51
26	Rude, troske i pepeli	0	0	-	1.279	1.093	85	-1.093	0,00	0,21
27	Mineralna goriva i maziva	12	96	797	23.770	19.574	82	-19.478	0,02	3,78
28	Anorganski kemijski proizvodi;	99	241	245	14.399	15.421	107	-15.180	0,04	2,98
29	Organski kemijski proizvodi	3,5	1,3	37	5.069	4.986	98	-4.984	0,00	0,96
30	Farmacutski proizvodi	3	0	-	738	415	56	-415	0,00	0,08
31	Gnojiva	5,4	7	139	8.879	7.506	85	-7.498	0,00	1,45
32	Ekstrakti za štavljenje ili bojanje	56	85	152	3.972	4.000	101	-3.916	0,01	0,77
33	Eterična ulja, kozmetički proizvodi	2.648	2.148	81	4.877	2.932	60	-784	0,36	0,57
34	Sapun, preparati za pranje	35.284	36.839	104	14.214	15.459	109	21.380	6,25	2,98
35	Bjelančev.tvari, škrobovi, ljepila	9	5	53	2.596	1.881	72	-1.877	0,00	0,36
36	Eksplozivi i pirotehnički proizvodi	0	0	-	19	7	37	-7	0,00	0,00
37	Proizv. Za fotog., kinematog. Svrhe	0	1	-	43	23	55	-22	0,00	0,00
38	Proizvodi kemijske ind., ostali	9.118	8.766	96	9.083	8.039	89	727	1,49	1,55
39	Plastične mase i proiz. Od plast. Masa	22.399	32.492	145	32.575	35.276	108	-2.784	5,51	6,81
40	Kaučuk i proizvodi od kauč. I gume	70	131	187	3.596	4.083	114	-3.952	0,02	0,79
41	Koža sirova i štavljena	202	282	139	193	147	76	135	0,05	0,03
42	Proizv. Od kože, sedlarski proiz., torbe	2	2	77	166	234	141	-232	0,00	0,05
43	Prirodno i umjetno krzno	23	3	14	11	6	56	-3	0,00	0,00
44	Drvo i proizvodi od drva	37.233	41.300	111	9.551	8.541	89	32.759	7,00	1,65
45	Pluto i proizvodi od pluta	4	0	-	227	199	88	-199	0,00	0,04
46	Pletarski proizvodi	0	0	-	0,4	0,8	171	-1	0,00	0,00
47	Celuloza i otpaci od papira	27	4	14	15.349	19.580	128	-19.576	0,00	3,78
48	Papir, karton i njihovi proizvodi	90.743	98.837	109	11.017	12.851	117	85.986	16,76	2,48
49	Knjige tiskane, novine, planovi i sl.	25	11	45	84	183	219	-172	0,00	0,04

50	Svila	0	0	-	0	8	-	-8	0,00	0,00
51	Vuna, dlaka, pređa i tkanine od njih	37	22	58	191	64	33	-42	0,00	0,01
52	Pamuk	33	21	63	1.304	2.204	169	-2.184	0,00	0,43
53	Vlakna biljna, pređa od papira	0	4	-	14	5	37	-1	0,00	0,00
54	Filamenti umjetni ili sintetski	14	14	97	612	408	67	-394	0,00	0,08
55	Vlakna umjetna ili sintetična	1	22	1.727	1.553	1.753	113	-1.732	0,00	0,34
56	Vata, pust, konopi, užad, konopi i sl.	58	13	22	1.243	1.200	97	-1.187	0,00	0,23
57	Sagovi i podni pokrivači ostali	3,2	1	30	503	586	117	-585	0,00	0,11
58	Tkanine specijalne; tapiserije, vez i sl.	41	0	-	111	150	134	-150	0,00	0,03
59	Tkanine tekstilne impregnirane i sl.	17	39	224	1.234	1.869	151	-1.831	0,01	0,36
60	Proizvodi pleteni i kačkani	21	2	8	398	382	96	-380	0,00	0,07
61	Odjeća i pribor, pleteni ili kačkani	602	247	41	588	701	119	-454	0,04	0,13
62	Odjeća i pribor osim pletenih i kačkanih	2.944	3.103	105	1.677	1.813	108	1.290	0,52	0,35
63	Proizvodi gotovi od tekstila ostali	221	349	157	1.427	1.338	94	-989	0,06	0,26
64	Obuća i dijelovi za obuću	29	21	72	215	310	144	-289	0,00	0,06
65	Šeširi, kape i ostala pokrivala za glavu	0	4	-	6	14	224	-10	0,00	0,00
66	Kišobrani, suncobrani, štapovi	2	0	-	5	4	78	-4	0,00	0,00
67	Perje i paperje i njihovi proizvodi	0	0	-	13	14	102	-14	0,00	0,00
68	Proizvodi od kamena, sadre, cementa i sl.	51	50	99	5.795	5.267	91	-5.217	0,01	1,01
69	Keramički proizvodi	5.520	4.414	80	3.204	4.068	127	345	0,75	0,78
70	Staklo i stakleni proizvodi	200	146	73	4.008	3.524	88	-3.378	0,02	0,68
71	Biseri, drago kamenje	0	1	-	8	16	189	-15	0,00	0,00
72	Željezo i čelik	8.897	12.115	136	17.784	28.621	161	-16.506	2,05	5,50
73	Proizvodi od željeza i čelika	5.811	7.024	121	14.143	22.282	158	-15.258	1,19	4,28
74	Bakar i proizvodi od bakra	1280	615	48	840	1.002	119	-387	0,10	0,19
75	Nikl i proizvodi od nikla	0	1	-	2	0	-	1	0,00	0,00
76	Aluminij i proizvodi od aluminija	284	149	52	2.190	1.257	57	-1.108	0,03	0,24
78	Olovo i proizvodi od olova	0	0	-	11	10	93	-10	0,00	0,00
79	Cink i proizvodi od cinka	13	14	109	93	163	174	-149	0,00	0,03
80	Kositar i kositretni proizvodi	0	0	-	11	0,3	3	0	0,00	0,00
82	Alati, noževi, žlice, vilice i dijelovi	25	30	120	728	781	107	-751	0,01	0,15
83	Razni proizvodi od običnih kovina	261	220	84	1.572	1.321	84	-1.101	0,04	0,25
84	Kotlovi, strojevi i dijelovi	92.409	127.072	138	69.622	90.136	129	36.937	21,47	17,33
85	Električni strojevi, oprema i dijelovi	13.869	4.045	29	40.335	33.242	82	-29.197	0,68	6,39
86	Tračnička vozila i njihovi dijelovi	2	0	-	79	40	50	-39	0,00	0,01
87	Cestovna vozila i njih. Dijelovi i pr.	17.331	20.050	116	21.427	22.286	104	-2.236	3,39	4,28
88	Zrakoplovi, letjelice	16	0	-	29	98	333	-98	0,00	0,02
89	Brodovi, čamci, ploveće konstrukcije	138	0	-	3.982	31	1	-31	0,00	0,01
90	Instrumenti optički, mjerni i dijelovi	187	594	318	3.872	4.689	121	-4.095	0,10	0,90
91	Satovi i njihovi dijelovi	1	0	-	17	33	190	-33	0,00	0,01
92	Glazbala i pribor za glazbala	4,8	1,9	39	277	328	118	-326	0,00	0,06
93	Oružje i streljivo, dijelovi i pribor	0	0	-	2	8	-	-8	0,00	0,00
94	Razni proizvodi (pokušstvo i sl.)	13.601	12.942	95	6.472	6.455	100	6.487	2,19	1,24
95	Igračke, rekviziti za igre, dijelovi	37	219	586	241	234	97	-15	0,04	0,04
96	Razni proizvodi (četke, olovke i dr.)	496	358	72	1.113	1.245	112	-887	0,06	0,24
UKUPNO		481.596	589.883	122	477.586	518.223	109	71.660	100,00	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 2. Izvoz i uvoz po zemljama namjene/podrijetla u Županiji za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine

u 000 USD, tekući tečaj

Zemlja	IZVOZ I-IX.		Indeks	Rang	Struktura	UVOZ I-IX.		Indeks	Rang	Struktura	Saldo
	2011.	2012.				2011.	2012.				
Ukupno	420.593	405.985	97		2399,0%	392.739	374.585	95		2370,3%	31.400
Zemlje EU	229.944	236.258	103		1396,1%	263.320	242.556	92		1534,8%	-6.299
040 Austrija	19.318	16.923	88	7	100,0%	13.289	15.803	119	7	100,0%	1.120
056 Belgija	5.051	4.477	89	18	26,5%	2.434	2.114	87	28	13,4%	2.363
100 Bugarska	1.011	2.610	258	26	15,4%	1.461	2.036	139	29	12,9%	575
196 Cipar	10	102	1.003	50	0,6%	0	0	-	-	0,0%	102
203 Češka	5.317	5.017	94	16	29,6%	14.635	12.451	85	11	78,8%	-7.433
208 Danska	2.918	2.376	81	27	14,0%	3.284	3.032	92	20	19,2%	-656
233 Estonija	74	13	18	57	0,1%	78	6	8	77	0,0%	7
246 Finska	121	48	40	53	0,3%	371	1.673	451	31	10,6%	-1.624
250 Francuska	4.978	3.034	61	23	17,9%	6.197	5.768	93	16	36,5%	-2.734
276 Njemačka	60.425	58.872	97	2	347,9%	84.555	85.155	101	1	538,8%	-26.283
300 Grčka	691	3.176	459	22	18,8%	578	189	33	45	1,2%	2.987
348 Mađarska	26.850	28.474	106	6	168,3%	16.478	18.596	113	6	117,7%	9.878
372 Irska	112	66	130x	51	0,4%	185	462	249	39	2,9%	-395
380 Italija	26.748	33.470	125	4	197,8%	50.299	29.669	59	3	187,7%	3.801
428 Letonija	1.327	1.272	96	35	7,5%	11	0	0	-	0,0%	1.272
440 Litva	261	589	226	38	3,5%	49	65	132	53	0,4%	524
442 Luksemburg	462	21	460x	55	0,1%	10	20	202	65	0,1%	1
470 Malta	0	0	-	-	0,0%	0	1	-	86	-	-1
528 Nizozemska	7.915	7.719	98	12	45,6%	14.150	13.639	96	8	86,3%	-5.920
616 Poljska	1.846	1.905	103	29	11,3%	9.364	11.908	127	12	75,3%	-10.002
620 Portugal	0	445	-	39	2,6%	159	378	237	41	2,4%	67
642 Rumunjska	6.659	14.718	221	9	87,0%	5.903	10.521	178	13	66,6%	4.197
703 Slovačka	15.260	15.151	99	8	89,5%	8.331	6.383	77	15	40,4%	8.768
705 Slovenija	36.225	31.534	87	5	186,3%	23.628	13.360	57	9	84,5%	18.174
724 Španjolska	2.929	603	21	37	3,6%	2.723	4.746	174	17	30,0%	-4.144
752 Švedska	1.579	1.928	122	28	11,4%	3.142	3.452	110	19	21,8%	-1.523
826 Velika	1.856	1.713	92	30	10,1%	2.006	1.131	56	32	7,2%	582
Zemlje EFTA-E	8.327	6.969	84		41,2%	3.521	2.731	78		17,3%	4.238
352 Island	0	0	-	-	0,0%	0,4	0,0	-	-	0,0%	0
438 Lihtenštajn	249	165	66	42	1,0%	3	0	8	93	0,0%	164
578 Norveška	488	402	83	40	2,4%	43	10	22	71	0,1%	393
756 Švicarska	7.590	6.402	84	13	37,8%	3.474	2.722	78	21	17,2%	3.680
Zemlje CEFTA-E	141.075	122.086	87		721,4%	64.701	60.334	93		381,8%	61.752
008 Albanija	1.482	1.427	96	34	8,4%	3	8	242	72	0,1%	1.419
070 Bosna i	74.328	66.876	90	1	395,2%	23.319	22.588	97	5	142,9%	44.288
095 Kosovo	4.885	5.420	111	15	32,0%	26	118	455	49	0,7%	5.301
498 Moldavija	58	53	90	52	0,3%	943	619	66	38	3,9%	-567
499 Crna Gora	3.894	3.412	88	19	20,2%	171	4	2	81	0,0%	3.408
688 Srbija	45.415	34.741	76	3	205,3%	34.879	34.347	98	2	217,3%	394
807 Makedonija	11.013	10.157	92	10	60,0%	5.360	2.649	49	24	16,8%	7.509
Zemlje OPEC-A	866	121	14		0,7%	809	794	98		5,0%	-673
218 Ekvador	0	0	-	-	0,0%	1	21	1.453	63	0,1%	-21
368 Irak	0	0	-	-	0,0%	5	0	-	-	0,0%	0
364 Iran	0	0	-	-	0,0%	0	14	-	69	0,1%	-14
414 Kuvajt	0	0	-	-	0,0%	554	711	128	35	4,5%	-711
566 Nigerija	2	0,2	-	61	0,0%	1	2	244	83	0,0%	-2
634 Katar	0	0	-	-	0,0%	0	42	-	57	0,3%	-42
784 Ujed.Arap.	864	0	-	-	0,0%	247	4	2	80	0,0%	-4
862 Venezuela	0	121	-	46	0,7%	0	0,1	-	96	0,0%	121
Ostale europske zemlje	2.215	4.689	212		27,7%	11.073	13.073	118		82,7%	-8.384
112 Bjelorusija	102	150	146	43	0,9%	47	21	44	64	0,1%	130
643 Rusija	742	1.652	223	32	9,8%	4.982	7.524	151	14	47,6%	-5.872
674 San Marino	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	-	0,0%	0

792 Turska	1.239	2.779	224	25	16,4%	2.688	3.493	130	18	22,1%	-714
804 Ukrajina	132	107	81	48	0,6%	3.355	2.035	61	30	12,9%	-1.928
Ostale afričke	2.920	4.661	160		27,5%	3.286	3.139	96		19,9%	1.522
266 Gabon	0	0	-	-	0,0%	0	59	-	55	0,4%	-59
270 Gambija	0	0	-	-	0,0%	40	0,4	-	87	0,0%	0
288 Gana	0	0	-	-	0,0%	2.758	2.172	79	27	13,7%	-2.172
324 Gvineja	0	0	-	-	0,0%	0	8	-	74	0,1%	-8
384 Bjelokosna obala	0	1	-	59	0,0%	0	0	-	-	0,0%	1
404 Kenija	0	132	-	44	0,8%	9	0	-	-	0,0%	132
504 Maroko	0	0	-	-	0,0%	16	7	45	75	0,0%	-7
508 Mozambik	0	0	-	-	0,0%	0	5	-	78	0,0%	-5
562 Niger	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	-	0,0%	0
686 Senegal	0	0	-	-	0,0%	310	707	-	36	4,5%	-707
710 Južnoafrička Republika	0	1.172	-	36	6,9%	8	36	8.883	58	0,2%	1.136
716 Zimbabve	0	0	-	-	0,0%	14	0	-	-	0,0%	0
729 Sudan	0	0	-	-	0,0%	0	1	-	85	0,0%	-1
732 Zapadna Sahara	0	0	-	-	0,0%	0	16	-	67	0,1%	-16
788 Tunis	0	0	-	-	0,0%	11	14	124	70	0,1%	-14
818 Egipat	2.920	3.357	115	20	19,8%	158	113	71	50	0,7%	3.244
834 Tanzanija	0	0	-	-	0,0%	0	0,3	-	89	0,0%	0
Ostale azijske zemlje	30.577	6.817	22		40,3%	26.954	23.632	88		149,5%	-16.815
004 Afganistan	205	106	-	49	0,6%	0	0	-	-	0,0%	105,9
050 Bangladeš	0	13	-	56	0,1%	15	34	222	59	0,2%	-21
104 Mijanmar	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	-	0,0%	0,0
116 Kambodža	10	0	-	-	0,0%	0	0	-	-	0,0%	0
144 Šri Lanka	0	0	-	-	0,0%	18	17	91	66	0,1%	-17
156 Kina	3.438	1.703	50	31	10,1%	15.276	12.469	82	10	78,9%	-10.767
158 Tajvan, Kina	0	0	-	-	0,0%	425	782	184	33	4,9%	-782
275 Palest. podr.okup.	0	0	-	-	0,0%	0	0,3	-	91	0,0%	0
344 Hong Kong, Kina	0	0	-	-	0,0%	129	6	5	76	0,0%	-6
356 Indija	12.627	110	1	47	0,6%	3.202	2.690	84	22	17,0%	-2.581
360 Indonezija	12.152	2.918	24	24	17,2%	521	438	84	40	2,8%	2.480
376 Izrael	658	126	19	45	0,7%	165	269	163	43	1,7%	-143
392 Japan	2	0	-	-	0,0%	1.493	2.272	152	26	14,4%	-2.272
398 Kazahstan	52	0	-	-	0,0%	0	0	-	-	0,0%	0
400 Jordan	0	0	-	-	0,0%	46	60	132	54	0,4%	-60
410 Koreja (Južna)	0	0	-	-	0,0%	3.317	2.381	72	25	15,1%	-2.381
422 Libanon	1.113	329	30	41	1,9%	0	0	-	-	0,0%	329
446 Makao, Kina	0	0	-	-	0,0%	0	34	-	60	0,2%	-34
458 Malezija	0	0	-	-	0,0%	813	675	83	37	4,3%	-675
512 Oman	0	0	-	-	0,0%	0	360	-	42	2,3%	-360
586 Pakistan	0	0	-	-	0,0%	419	200	48	44	1,3%	-200
608 Filipini	0	0	-	-	0,0%	2,2	8	383	73	0,1%	-8,3
702 Singapur	0	7	-	58	0,0%	38	44	116	56	0,3%	-37
704 Vijetnam	0	0	-	-	0,0%	105	160	152	47	1,0%	-160
760 Sirija	14	0	-	-	0,0%	8	3	41	82	0,0%	-3
764 Tajland	306	1.505	492	33	8,9%	959	727	76	34	4,6%	779
795 Turkmenistan	0	0	-	-	0,0%	0	0,3	-	92	0,0%	0
860 Uzbekistan	0	0	-	-	0,0%	0	0,3	-	90	0,0%	0
Ostale američke zemlje	4.515	24.349	539		143,9%	18.947	28.289	149		179,0%	-3.940
032 Argentina	0	0	-	-	0,0%	247	93	38	51	0,6%	-93
076 Brazil	1.599	9.930	621	11	58,7%	15.816	25.081	159	4	158,7%	-15.151
124 Kanada	81	0,4	0	60	0,0%	202	154	76	48	1,0%	-153
152 Čile	1.367	6.368	466	14	37,6%	10	16	156	68	0,1%	6.352
188 Kostarika	0	0	-	-	0,0%	6	29	466	-	0,2%	-28,9
192 Kuba	0	0	-	-	0,0%	0	0,2	-	62	0,0%	-0,2
212 Dominika	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	94	0,0%	0,0
214 Dominik. repub.	0	0	-	-	0,0%	67	68	101	52	0,4%	-68

320 Gvatemala	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	-	0,0%	0
340 Honduras	0	0	-	-	0,0%	5	0	-	95	0,0%	0
484 Meksiko	1.037	4.708	454	17	27,8%	242	184	76	46	1,2%	4.524
591 Panama	0	0	-	-	0,0%	1	0	-	-	0,0%	0
600 Paragvaj	0	0	-	-	0,0%	4	2	36	84	0,0%	-2
840 SAD	432	3.341	773	21	19,7%	2.345	2.663	114	23	16,9%	678
Oceanijske zemlje	154	34	22		0,2%	129	35	27		0,2%	-1
036 Australija	154	34	22	54	0,2%	5	31	594	61	0,2%	4
554 Novi Zeland	0	0	-	-	0,0%	124	5	4	79	0,0%	-5
772 Tokelau	0	0	-	-	0,0%	0	0,4	-	88	0,0%	0

Izvora: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek

Tablica 3. Izvoz i uvoz prema djelatnostima za razdoblje I-IX.2011. i I-IX.2012. godine u Županiji

u 000 USD (tekući tečaj)

Šifra	Djelatnost	IZVOZ I-IX.		Struktura I-IX.2011.	Indeks 3/2	UVOZ I-IX..		Struktura I-IX.2011.	Indeks 7/6	Saldo 3-7
		2010.	2011.			2010.	2011.			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	POLJOPRIVREDA, ŠUMARSTVO I RIBARSTVO	36.845	38.218	9,4%	103,7	77.366	60.422	16,1%	78,1	-22.205
B	RUDARSTVO I VAĐENJE	0	0	0,0%	-	3	17	0,0%	534,0	-17
C	PRERAĐIVAČKA INDUSTRIJA	322.987	315.313	77,7%	97,6	202.767	209.870	56,0%	103,5	105.443
C10	Proizvodnja prehrambenih proizvoda	34.937	48.874	12,0%	139,9	35.152	47.750	12,7%	135,8	1.124
C11	Proizvodnja pića	89	283	0,1%	316,3	361	1.937	0,5%	537,0	-1.654
C13	Proizvodnja tekstila	295	212	0,1%	71,6	829	619	0,2%	74,6	-407
C14	Proizvodnja odjeće	2.883	1.358	0,3%	47,1	3.185	2.025	0,5%	63,6	-667
C16	Prerada drva i proizvoda od drva i pluta	22.143	20.159	5,0%	91,0	1.517	711	0,2%	46,8	19.449
C17	Proizvodnja papira i proizvoda od papira	80.712	60.216	14,8%	74,6	35.073	27.127	7,2%	77,3	33.088
C18	Tiskanje i umnožavanje tiskanih zapisa	139	233	0,1%	167,9	126	158	0,0%	125,2	75
C20	Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda	35.054	36.854	9,1%	105,1	36.792	35.274	9,4%	95,9	1.580
C22	Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	2.514	3.246	0,8%	129,1	2.696	2.081	0,6%	77,2	1.165
C23	Proizvodnja ostalih nemetalnih proizvoda	20.851	20.109	5,0%	96,4	11.926	13.411	3,6%	112,5	6.698
C24	Proizvodnja osnovnih metala	666	788	0,2%	118,3	280	294	0,1%	104,9	494
C25	Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme	20.952	20.512	5,1%	97,9	9.793	10.604	2,8%	108,3	9.908
C26	Proizvodnja računala te elektroničkih i optičkih proizvoda	3	0	0,0%	0,0	267	339	0,1%	126,6	-339
C27	Proizvodnja električne opreme	356	389	0,1%	109,5	252	235	0,1%	93,4	154
C28	Proizvodnja strojeva i uređaja, d.n.	78.816	78.325	19,3%	99,4	49.784	49.707	13,3%	99,8	28.618
C29	Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	2	0	0,0%	-	0	3	0,0%	772,3	-3
C30	Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	11.480	15.258	3,8%	132,9	10.738	14.367	3,8%	133,8	891
C31	Proizvodnja namještaja	10.577	8.004	2,0%	75,7	2.681	2.283	0,6%	85,1	5.721
C32	Ostala prerađivačka industrija	492	438	0,1%	89,0	1.044	729	0,2%	69,8	-291
C33	Popravak i instaliranje strojeva te opreme	26	56	0,0%	212,4	268	217	0,1%	80,9	-162
D	OPSKRBA ELEKTRIČNOM ENERGIJOM, PLINOM, PAROM	0	0	0,0%	-	7	42	0,0%	587,1	-42
E	OPSKRBA VODOM; UKLANJANJE OTPAD. VODA, ZBRINJ. OTPADA	32.459	33.945	8,4%	104,6	9.929	10.837	2,9%	109,1	23.108
F	GRAĐEVINARSTVO	1.142	239	0,1%	20,9	5.936	8.680	2,3%	146,2	-8.441
G	TRGOVINA; POPRAVAK MOT. VOZ. I PREDM. ZA KUĆ.	25.239	16.051	4,0%	63,6	89.052	79.100	21,1%	88,8	-63.048
H	PRIJEVOZ I SKLADIŠTENJE	241	254	0,1%	105,7	1.162	1.074	0,3%	92,4	-820
I	DJELATNOSTI PRUŽANJA SMJEŠTAJA I PRIPREMANJA HRANE	12	12	0,0%	98,9	511	66	0,0%	13,0	-54
J	INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE	192	34	0,0%	17,9	691	399	0,1%	57,8	-365
K	FINANCIJSKE DJELATNOSTI I DJELATNOSTI OSIGURANJA	0	0	0,0%	-	1	0	0,0%	-	0
L	POSLOVANJE NEKRETNINAMA	0	10	0,0%	-	35	836	0,2%	2.395,8	-826
M	STRUČNE, ZNANSTVENE I TEHNIČKE DJELATNOSTI	1.456	1.827	0,5%	125,5	3.970	2.037	0,5%	51,3	-210
N	ADMINISTRATIVNE I POMOĆNE USLUŽNE DJELATNOSTI	5	66	0,0%	1281,8	308	301	0,1%	97,6	-235
O	JAVNA UPRAVA I OBRANA; OBVEZNO SOCIJALNO OSIGURANJE	0	0	0,0%	-	12	0	0,0%	-	0
P	OBRAZOVANJE	0	1	0,0%	-	60	80	0,0%	134,2	-80

Q	DJELATNOSTI HUMANE MEDICINE I SOCIJALNE SKRBI	2	1	0,0%	60,1	74	66	0,0%	88,1	-65
R	UMJETNOST, ZABAVA I REKREACIJA	10	0	0,0%	-	54	159	0,0%	292,8	-159
S	OSTALE USLUŽNE DJELATNOSTI	1	14	0,0%	2084,3	731	562	0,1%	76,9	-548
UKUPNO		420.592	405.985	100,0%	96,5	392.670	374.586	100,0%	95,4	31.399

Izvor: Državni zavod za statistiku; obrada: HGK Županijska komora Osijek